National Library
Bibliothèque Nationale

B103/c/59/2

THIS PAPER WAS MAILED
WEDNESDAY, JULY 2, 1986.

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER

Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Offices: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9, Canada. Editor-in-Chief **A. Kundrats**, 465-7902. USA Editorial Offices: New York, Editor **V. Irbe**, 4035 Rombouts Ave., Bronx, NY 10466; Chicago Editor **V. Jaunkalnietis**, 1805 Taylor Ave., Racine Wis. 53403; California Editor **Karlis Kalejs**, 3822 Markridge Road, La Crescenta, CA 91214.

NR. 27 | **SESTDIENA, 1986. GADA 5. JŪLIJS** | **36. GADS** | **SATURDAY, JULY 5, 1986.**

SECOND CLASS MAIL | **REGISTRATION NUMBER 2249.** | **CENA 1.25 DOL.**

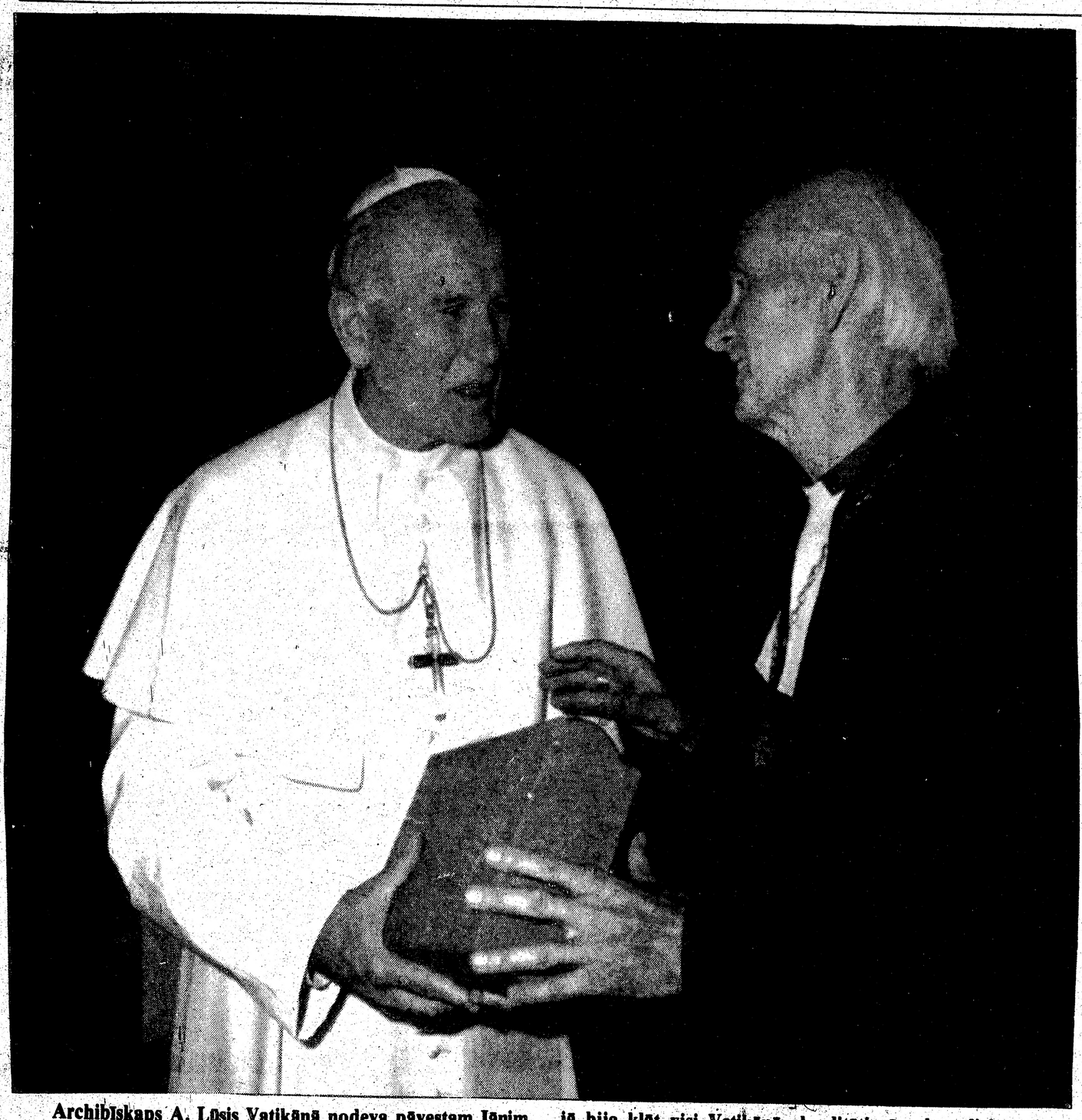

Archibīskaps A. Lūsis Vatikānā nodeva pāvestam Jānim Paulam mūsu veltī — Latviešu Bībeli. Svinīgā ceremonijā bija klāt visi Vatikānā akreditētie ārvalstu diplomāti un ap 400 latviešu svētceļnieku. **Foto Vaticana**

8. Latviešu dziesmu svētku Kanadā atklāšanas koncertā Royal York koncertzālē. **Foto J. Ligers.**

Savas tautas kultūras apvāršņos

8. Latviešu dziesmu svētku Kanadā atklāšanai un kristīgās ticības Latvijā 800 gadu atcerei veltītā dievkalpojumā Sv. Paula baznīcā Toronto 1. jūlijā archibīskaps A. Lūsis savā uzrunā norādīja:

Svētīti ir tie, kas Dieva vārdu dzird un pasargā.

Lai mūsu tauta dzīvotu, mums jāmeklē garīga spēka avoti, kas lielu pārbaudījumu laikmetos vairo ticību un remdē slāpes pēc labākas un cerīgākas rītdienas.

Daži šos avotus atrod vēsturē, citi — tautas gara mantās un tradicijās, kas saknojas tālā pagātnē.

Bet dzīve nestāv uz vietas. Laikmetu mijas un pārvērtības pamazām liek aizsērēt tiem avotiem, no kuriem sev spēka ūdeni smēla paaudzes, kas dus zem tēvzemes ruddām velēnām.

Mūsu ikdiena vairs nav kā tā sidraba birzs, caur kuru dziedādama gāja tautu meita, rūgto dienu asaras noslaukot zaļā zīda nezdogā. Tāpēc mums jāmeklē spēka avoti — šodienai.

(Turpinājums 10. lp.)

Skan dziesmā tautas dvēsele

Rakstniece Indra Gubiņa 8. Kanadas latviešu dziesmu svētku atklāšanas runā teica:

"Pie savas tēvu zemes sen vairs nevaru noliekties / vai soli tās zaļajā zālē spert, / bet caur dainām kā caur apburtiem vārtiem, / ar mūsu senču saules un gudrības vārdiem tomēr varu savas tālās tēvu zemes mūžīgo spēku dzert.

Mēs nevaram pie savas tēvu zemes noliekties, un tomēr — mēs tajā ieiesim — šodien, ar dziesmām, caur tiem apburtajiem vārtiem, kuŗus aizvērt mums nevar neviens, vienīgi mēs paši. Bet mums ir Dziesmu svētki, lai vārtus turētu vaļā, lai klausītos — kā skan dziesmā tautas dvēsele. Mūsu dziesmas vēl skan.

Varbūt ikdienā vairs ne tā kā senāk, kad latvietis — kuŗu darbu padarīja, tam dziesmiņu nodziedāja. Mēs

(Turpinājums 20. lp.)

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1986. GADA 5. JŪLIJS, 27. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Valdes priekšsēdis — Pēteris Ratnieks. Laikraksta atbildīgais redaktors — A. Kundrats. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9, tālr. 465-7902. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y. 10466, U.S.A. Tālr. 1-212-994-7917. — Čikagas redakcijas vad. A. Zaube, 3353 N. Avers Avenue, Chicago, Ill. 60618. Redaktors Austrālijā Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos materiālus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personiskais uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 46 dol., 6 mēnešiem — 24 dol., 3 mēnešiem — 14 dol. Atsevišķa numura cena 1.25 dol.

Sludinājumu maksa sludinājumu daļā $2.50, tekstā $3.00, pirmajā vai pēdējā lp. $5.00 par 1 cm telpu. Sarīkojumu kalendārā $2.00 par rindiņu, atkārtojot 4 reizes un vairāk 25 proc. atlaide. Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466-1514.

Laikraksta apgāds patur tiesības atsevišķos gadījumos sludinājumus arī nepieņemt. Ja nodotā sludinājumā laikrakstā ieviesusies kļūda, tad šis sludinājums tiks atkārtots bez maksas. Laikraksta apgāds par kļūdaini ievietotu sludinājumu atbildīgs tikai par tādu summu, cik pēc sludinājuma likmes izmaksājusi kļūdaini iespiestā teksta telpa. Grozījumus sludinājumos var pieteikt ne vēlāk kā vienu dienu pēc sludinājuma nodošanas.

Dadža zīm. LA.

Ķēniņš atnācis uz Rīgu...

Sestdienas vakars Latvijas „Monparnasā".

Ar šādu skanīgu virsrakstu britu lielā laikraksta The Guardian korespondents Mārtiņš Vokers (Martin Walker) apraksta savu pieredzi Rīgā. Savu „vēstuli no Rīgas" Vokers iesāk ar gājienu pa pazemes eju no Rīgas stacijas. Viņš nevarējis ticēt savām acīm, redzot kādu jaunieti smidzinot uz ejas sienām milzu krāsainu „grafiti". Turpat, mazliet tālāk, laudis priecājušies par kādu komisku pirts skatu ar groteskiem kailiem ķermeņiem. Visgarām ejai bijušas novietotas raupji apstrādātas, no ķieģeļiem sakrautas un no lūžņiem izveidotas skulptūras. Turpat darbojies kāds jauns mākslinieks ar melni notraipītām rokām un krāsu veltni, palīdzot bērniem iekrāsot viņu pašu zīmējumus.

Plašajā laukumā pie vecās katedrāles (tesp. Doma baznīcas), lietum līstot, lēni, nopietni kustējušies dejotāji melnos „leotardos" zem spēcīgām elektroniskās mūzikas skaņām, ko ar stundu atstarpi pastiprinājuši baznīcas zvani. Priecīgi vējā esot plīvojuši raibi karogi.

Kādā sānielā veco celtņu sienas bijušas noklātas moderniem gleznojumiem. Kādā citā — neparasti izkrāsotu ģipša manekenu milzu mudžeklis un bezķermeņa roku sarindojums norādījis ceļu uz skulptūru izstādi agrākās prezidenta pils dārzā. Tikai pierastās pelēkās policistu uniformas un jauniesaukto karavīru grupas savos „izejamos" aizsargkrāsas tērpos esot atgādinājušas, ka „tā ir tā pati vecā Padomju savienība" (?) Pat veikalu un ielu uzraksti esot latīņu burtiem (kā gan citādi tas Latvijā vārētu būt? red.), jo šī esot vecā Hanzas pilsēta Rīga pie Baltijas jūras, Latvijas republikas centrs.

„Šis ir ‚Mākslas dienas' Rīgā", raksta Vokers, „gleznotāju dienas, kad Mākslinieku apvienība pārņem visu pilsētu un uz īsu brīdi piešķir tai 1920. gadu Monparnasa gaisīgo un spokaino noskaņu."

Piemēram, sestdienas vakars parasti mierīgajā kafejnīcā Allegro, bezalkohola satikšanās vieta pelēki tērptajiem komsomola „švaukstiem". No Ļeņingradas atbraucis Serjoža, „avangarda" jaunais mūziķis, ko rādīja arī Anglijā BBC televīzijas filmā Comrades. Arts Troitskis, „roka" kritiķis un elektroniskais mūziķis, bija ieradies no Maskavas; abi sniedza visu nakti ilgstošu koncertu ar spaiņiem, klaviatūru, ķemmēm un klavierēm, kamēr Arta elektroniskie trokšņi dunēja visā kafejnīcā.

Aizmirsīsim alkohola aizliegumu. Gandrīz zem katra galda pudeles tika tukšotas tējas glāzēs. Telpu apgaismoja tikai komisku skatu un dīvainu abstraktu gleznu diapozitīvu uzzibsnīšana. Tad bija laiks „Siim" Anusa mākslas uzvedumam. Viņš ir viens no labākajiem jaunajiem grafiķiem Padomju savienībā, un viņa darbi bijuši izstādīti arī ASV un Londonā. Siims saka, ka grafika esot tikai terapija. Īstais darbs esot viņa uzvedums.

Viņš ienāca basām kājām, tērpies garā baltā kokvilnas naktskreklā, uz kura bez noteiktas kārtības bija pielipinātas apmēram divpadsmit dafodiles, aptumšotajā kafejnīcā turpināja pulsēt Arta nesaskanīgā mūzika. Tad atskanēja spocīgas balsis, teikdamas leģendu par ķēniņu, kas atstājis savā zemē pēdas — dažas melnas un dažas zelta. Katras pilsētas liktenis, ko viņš apmeklējis, bijis izteikts krāsā, ko viņš atstājis. Tad koris atkal un atkal rēca „Ķēniņš atnācis uz Rīgu". Un Siims iecēla vienu savu baso kāju traukā ar zelta krāsu, bet otru — traukā ar melno krāsu, un uzmanīgi uzkāpa uz balta papīra loksnēm, kas bija izstieptas starp kafejnīcas galdiņiem. „Tikai tad jūs atjēdzaties, ka katra loksne bija jau parakstīta, datēta un numurēta, un tur bija jau glīti ievilktas kontūras."

Telpa bija pārpildīta. Es saskatīju dažus mākslinieciskus tipus no padomju TV, kas bija ieradušies no Maskavas tieši uz šo koncertu; dažus Maskavas hipijus, kas pārdod ar roku grieztas „budas" Bitzes parkā un Toni Vintu no Igaunijas — lielisko mākslas lektoru no Tallinas, ar matiem plecu garumā; viņš protot lasīt un izprast baltiešu cilšu viduslaikos austo jostu rakstus. Viņš rakstot zinātniskus darbus, kur salīdzinot šos rakstus un valodu ar „I Ching". Tad Vokers raksta, ka sievietes pārsteidzot ar saviem pašu zīmētiem tērpiem un cepurēm, melnajiem sejas plīvuriem, kas nokarājoties no milzīgajiem modistu „veidojumiem", un tumši violeto lūpu krāsu. Bijuši arī vīrieši ar stāvām apkaklītēm un neparastām pašgatavotām kakla saitēm, kā arī meitenes fantastiskos pašadītos nesaderīgu krāsu tērpos, kas Rīgā pašlaik esot „augstākā mode".

„Es šoreiz nebraucu uz Rīgu parastā formālā veidā", tālāk raksta Vokers, „ko izkārto padomju ārlietu ministrija ārzemju žurnālistiem, bet ceļoju no Maskavas ar dažiem turienes draugiem — jauniem mākslinieciem un mūziķiem, kas piedalījās festivalā. Tādēļ mēs dienu lielāko daļu un katru vakaru pavadījām mākslinieku darbnīcās un studijās, un, ironiski, ieguvām daudz labāku ieskatu Padomju Latvijas dzīvē nekā to varētu parādīt kaut tūkstoš oficiālu

(Turpinājums 19. lp.)

Lasītāju vēstules

NELIKUMĪGAIS LIKUMS

Katrs likums, kas runā pret valsts konstitūciju, ir nelikumīgs. Šādu likumu valsts augstākā tiesa var atcelt un izsludināt par spēkā neesošu. Tikko Ontario provinces parlamentā pieņemtais 94. likums ir tāds, kas runā pret Kanadas valsts konstitūcijas noteikumiem. 94. likums ierobežo ārstu algas. Kanadas valsts konstitūcija garantē saviem pilsoņiem visas brīvības, to starpā arī darba brīvību. Kanadā katrs pilsonis drīkst izvēlēties, kādu darbu viņš vēlas strādāt, vai arī apmierināties ar tādu darbu, kādu viņam ir laimējies dabūt. Kanadā katrs par savu darbu vai pakalpojumiem var pieprasīt atalgojumu, kādu viņš grib, vai arī apmierināties ar atalgojumu, kādu darba devējs viņam piedāvā. Tikai totālās, diktātoriskās un komūnistiskās zemēs valsts vara ar režīma un terrora draudiem nosaka savu pilsoņu darba vietu un laiku. Tikai šinīs zemēs valsts vara nosaka atalgojumu, kādu tās pilsoņi drīkst saņemt par savu darbu vai pakalpojumiem, kādreiz un daudzos gadījumos ir jāstrādā pavisam bez atalgojuma.

Karstās un ilgstošās debates par šo 94. likumu mums paver acis arī citā virzienā. Tās parāda ceļu, pa kuru liberāļu un jaundemokratu partija iet un grib iet. Tās parāda arī šo partiju gala mērķi. 94. likumu nav pieņēmis un apstiprinājis Ontario provinces pilsoņu vairākums. Tā pieņemšanu ir panākusi vismazākā un visnenozīmīgākā pilsoņu grupa. Liberāļu mazākuma valdība var pastāvēt tikai ar jaundemokratu atbalstu, bet par šo atbalstu ir dārgi jāsamaksā. Šī parlamentārās sistēmas vājība pastāvēja arī Latvijas Saeimā un pastāv daudzās citās demokratiskās zemēs. Tautieši, ņemiet to vērā, kad nākošā reizē iesit pie urnām!

Adolfs Svenne, mag. iur.
Sarnijā.

DĪVAINAS PĀRDOMAS

Slēpdamies aiz Toronto DV Latviešu vēstures mūzeja vārda, pagaidām vēl nezināmi individi izplata demagoģisku lapeli ar virsrakstu Pārdomas brīvības cīņu gadā.

Šī lapele dalīta arī Romā, kad tur pāvesta viesis bija archibīsk.A.Lūsis un citi prominenti latviešu trimdas garīdznieki, kas pārstāvēja vairākas konfesijas.

Raksta autori nekaunās pat apgalvot: „... latviešu sadarbība ar vācu vēsturniekiem pierāda jau senu ģermanofilu noslieci; nav brīnums, ka latvieši ir un vienmēr bijuši nacistu kaŗa noziedznieki."

Šīs proklamācijas radītāji glēvi kaunās parakstīt savus vārdus melu pilniem apgalvojumiem. Latviešu sabiedrības pienākums ir noskaidrot, kas slēpjas aiz Toronto DV Latviešu vēstures mūzeja publicējuma. Autoru vārdi jādara zināmi latviešu sabiedrībai, lai tā varētu spriest, vai raksts ir tikai gara apmātas filozofijas auglis vai ļaunā nolūkā radīts, lai kaitētu visai trimdas latviešu sabiedrībai.

Pēteris Baltiņš
Toronto

Dzejniekam Edmundam Zirnītim 75 gadi

Dzejniekam, baltologam un esejistam Edmundam Zirnītim 28. maijā Kolorado Springā apritēja 75 mūža gadi.

Viņš dzimis 1911. gadā lauksaimnieka ģimenē, Veckalniņu mājās Lubānas ezera klānu un mežu ielokā. Mācījies Lubānas pamat un vidusskolā, kur kopā ar šo rindu autoru ēvelējis skolas solus. Studējis LU baltu filoloģiju un 1936. g. ieguvis mag. phil. gradu. Tieksmei dzejot, kas jau parādās vidusskolas laikā, neatliek laika, jo jākoncentrējas studiju beigšanai. Studiju laikā Zirnītis apraksta lubāniešu izloksni, un šo pētījumu aprakstu iespiež Filologu b-bas rakstu krājumā.

E. Zirnīša pirmais iespiestais dzejolis parādās 1930. g. laikrakstā Students. Vēlāk viņa dzejoļus iespiež laikrakstos Brīvā Zeme un Rīts. Laikraksta redakcijās viņš sastopas ar jaunajiem literātiem. Sevišķi tuva un ilgstoša draudzība izveidojas ar Vili Veldri. Kad Zirnītis ir jau Gulbenes komercskolas latviešu valodas skolotājs, no Rīgas bieži pie viņa ciemojas Vilis Veldre. Zirnītis dziļi pārdzīvo sava drauga Viļa Veldres pazušanu Baigajā gadā. Līdz šai dienai viņš cītīgi vāc ziņas, rakstus un materiālus par sava domu biedra, drauga, jaunā dzejnieka likteni, lai izdotu grāmatu.

1938. g. Zirnītis skolotāja gaitas pārtrauc, jo ir jāizpilda obligātais kaŗa dienests, kas studiju beigšanas dēļ bija atlikts. Zirnītis kā kaŗavīrs ir izgājis cauri kaŗa vētrām, izcietis gūstu, izdzīvojis trimdas nometņu laikus un ne par soli nav novirzījies no sava iecerētā mērķa — veidot latviešu valodu un kopt latviešu rakstniecību. Trimdā viņš strādā par latviešu valodas skolotāju Ebenveileras latviešu ģimnazijā (franču zonā) un darbojas tautas augstskolā Ausburgas Hoehfeldas nometnē.

Ieceļojis ASV, uz dzīvi apmetas Kolorādo Springā, kur vēlāk iegūst skaista kalna nogāzē ģimenes māju. Sākumā Zirnītis strādā dažādus darbus, vēlāk izmācās par tehnisko zīmētāju un darbu atrod pilsētas ūdens departmentā un rosīgi darbojas vietējā latviešu skolā. Par ilgu gadu skolotāja darbu viņš saņem ALA Kultūras biroja goda rakstu.

Studiju laikā dzīves steigā Zirnītim maz laika atliek dzejošanai. Vēlāk ģimenes pienākumi, audzināt dēlu un meitu atkal paņem savu laiku. Studiju laikā rakstītie stāstiņi un dzejoļi ir izkaisīti laikrakstos, žurnālos un dažādos periodiskos izdevumos, kā Rāmaves rakstu krājumā Ceļi, laikrakstā Gulbenes Balss un kaŗavīru žurnālā Degsme. Pirmais sagatavotais dzejoļu krājums Aprīļa ūdeņi kaŗavīra gaitās pazūd. 1964. g. iznāk pirmais dzejoļu krājums Vērmeļu biķeris, par ko prof. L. Bērziņš dzejoļu krājumam ir veltījis atzinīgus ievadvārdus. Ar šo dzejoļu krājumu Zirnītis kļūst pazīstams kā dzejnieks plašākai latviešu sabiedrībai.

Dzīvei ievirzoties mierīgākos ūdeņos, dzejoļi krājas otram izdevumam, kas sauksies Kaktusu tuksnesī, kuŗa iznākšanu varam sagaidīt tuvā nākotnē.

E. Zirnītis nav tikai dzejnieks. Viņš ir sarakstījis vairākas esejas un apceres par mūsu ievērojamiem dzejniekiem, māksliniekiem un literātiem, kas iespiestas dažādos žurnālos un periodikās: Ceļa zīmes, Tilts, Treji vārti un DV Mēnešrakstā. Par grāmatu, Teiksma par Andreju Eglīti, kas iznāca Vaidavas apgādā Linkolnā ASV, Zirnītim PBLA KF piešķīra Kr. Barona prēmiju. Edmunds Zirnītis latviskā ģimenē ir uzaudzinājis dēlu Aldi — civīlinženieri un meitu Andu — koncertpianisti, kas arī izpelnījās PBLA KF Kr. Barona prēmiju par latviešu mūzikas jaundarbu atskaņošanu.

Vēlēsim dzejniekam E. Zirnītim gadu mijā, lai Kolorādo Springas veselīgie kalnu ūdeņi spirdzina viņu vēl ilgus gadus, strādājot literātūras un latviešu valodas laukā.

L. Reiters

Nacionālās vēsts paudējs

DAUGAVAS VANAGU MĒNEŠRAKSTA 35 GADI

Šā gada februārī apritējuši 35 gadi, kopš savas gaitas sācis Daugavas vanagu Mēnešraksts. Dzejnieks Pēteris Aigars žurnāla 50. numurā bija rakstījis: ,,Vissvarīgākais ir tas, ka šis izdevums ir attaisnojis uz to liktās cerības un spirdzinājis nacionālās priecas vēsts izslāpušos. Tieši nacionālās ideoloģijas ziņā ap mums pēc 1945. gada bija tuksnesis. Mums bija gan savstarpēji strīdi, brāļu kaŗi par neiedomājamu taisnību, bet latviešu trimdiniekiem nebija neviena izdevuma, kas censtos pacelties pāri šiem nevajadzīgiem un ļoti bieži mūsu ienaid: ēku iededzinātiem brāļu kaŗiem. DV organizācija un tās mēnešraksts pateica vēsturiskos vārdus, ka mūsu cīņa ir gājusi aplamā virzienā, ka mums jācīnās nevis citam pret citu, bet visiem kopā pret vienu pretinieku...''

1951. gada 21. februārī DV Rietumvācijas (centrālās) valdes izkārtojumā iznāca Daugavas vanagu Biļetena 1. numurs, kā redaktoriem darbojoties V. Hāzneram un Br. Rubesam. Ar 3. numuru viņiem piebiedrojās J. Gedrovičs, vēlāk J. Sudrabiņš un M. Kerla, bet ar 25. numuru A. Zaļinskis. Īsāku laiku sākuma gados līdzdarbojušies J. Poņemeckis, M. Ķeņģe, O. Jēgens un J. Soikāns.

Žurnāls ir DV centrālās valdes izdevums (oficiozs) un ar 14. n-ru tā devīze ir: Latvijas brīvībai un labākai nākotnei. Līdz 13. n-ram to izdeva rotātora technikā, bet kopš tā laika iespiestu. Līdz 32. n-ram tā nosaukums bija Daugavas vanagu Biļetens, bet ar 33. n-ru Daugavas vanagu Mēnešraksts. No 14. līdz 98. n-ram žurnāls iespiests A. Ozoliņa spiestuvē Eutinā. Ar centrālās valdes 1964. g. sēdes lēmumu, sākot ar 1965. g. 1. n-ru, to iespiež DV Kanadā spiestuvē Toronto (kas ar 1972. g. pārveidota par Amber Printers and Publishers Ltd. uzņēmumu). Līdz 1985. g. beigām pavisam iznākuši 224 numuri.

Sākumā īslaicīgi žurnālu mēģināja izdot ik mēnesi, bet citādi žurnāls rēgulāri iznācis ik pa diviem mēnešiem reizi, seši numuri gadā. Lielāko metienu ap 4500 eks. sasniedza pirms izdošanas pārcelšanas uz Kanadu, kad izdevums bija lētāks, mazāka formāta un ap 60 lpp. Vēlākos gados to izdod ap 3000 eks. un ar 80 lappusēm. Ārējo ietērpu žurnālam devuši: A. Sodums, J. Soikāns, O. Jēgens, E. Grīns un E. Dzenis (pēdējais ar 99. n-ru).

Vilis Hāzners, kuŗš pats gandrīz visā tā gājumā bijis saistīts ar redakcijas gaitām, atskaitot nedaudzus pēdējos gadus, kā ilggadīgākos redaktorus savā laikā atzīmējis (,,Laiks, telpa, ļaudis''): B. Rubesu, J. Gedroviču, J. Sudrabiņu, A. Zaļinski, P. Stranti, J. Frišvaldu, O. Jēgenu, A. Vinčeli, M. Kerlu, M. Ķeņģi, T. Krūku, R. Čaku, K. Purmali, V. Irbi, A. Liepiņu, S. Ancāni, G. Ikonu, I. Gubiņu, u.c. Kā galvenie redaktori parakstījušies: V. Hāzners, P. Strante, J. Sudrabiņš un R. Čaks. Vācijas posmā žurnāla apgādu vadīja A. Mežals, bet Kanadā visilgāk K. Bencons un patreiz A. Ancāns.

Pēdējos gados redakcijā darbojās: atbildīgais redaktors Raimonds Čaks (pēkšņi miris š.g. 3. februārī), bet kolēģijā — Silvija Ancāne, Guna Ikona un Austra Liepiņa; redakcijas pārstāvji: Anglijā A. Veichelis, Austrālijā L. Kļaviņš, Kanadā H. Miķelsons un Zviedrijā Z. Dzelme. Redakcijas pārstāvja izraudzīšana Vācijā vēl vienmēr nav īstenota.

Žurnāla saturs visumā dalīts trijās daļās: ideoloģiskie raksti, literārā daļa un organizācijas darbības, dzīves apraksti. Par vienas vai otras daļas samēriem un nozīmību ir daudzkārt runāts un spriests sēdēs, sapulcēs, sanāksmēs. Kā allaž ieskati, vēlmes bijušas atšķirīgas. Ne vienmēr praksē bijis iespējams pie labi domātiem ieteikumiem turēties un tos īstenot. Nākotnē tomēr būtu satura veidošanā vairāk jāpievērš uzmanība, lai saturs iespētu ieinteresēt arī gados jaunākos lasītājus, gados jaunos biedrus (skaits ap tūkstoti).

Ir daudz runāts par žurnāla izplatības kāpināšanu. Uz vietām tas ir katras nodaļas, apvienības un kopas vadības vispār un informācijas darbinieku uzdevums, vispirms jau pašiem to abonējot, rādot labu priekšzīmi; nevar sagaidīt, lai citi darītu to, ko mudinātājs pats dzīvē neīsteno. Izteiktu priekšzīmi Austrālijā gadu gadiem rāda Pertas nodaļa, kur biedru maksās ieskaitīta žurnāla abonēšana, un tā katrs biedrs, resp. ģimene izdevumu iegūst kā pašsaprotamu izkārtojumu. Pertas nodaļā izkārtojums nav radījis nekādas problēmas. Minētās nodaļas priekšsēdis Vilis Gūtmārcis vēl pēdējā DV Austrālijas delegātu sapulcē atkārtoti ieteicis to darīt arī citās nodaļās!

Prof. Dr. Edgards Dunsdorfs DVM 131. numurā par žurnālu rakstījis šādus vārdus: ,,Brīvajā pasaulē patlaban (1970. g.) iznāk pāri par 300 periodisku izdevumu. Šai lielajā rosībā sava loma bijusi arī Daugavas vanagu organizācijai. Runājot par periodiku, vispirms jāmin DV Mēnešraksts. Takts prasa, lai paša mēnešraksta slejās necildinātu šo izdevumu, bet tomēr būtu netaisni, ja vismaz īsumā neatzīmētu, ka mēnešraksts ir izveidojies par nopietnu periodisku izdevumu, kas sekmīgi veic savu uzdevumu būt modram par latviskām vērtībām. Kā bijušo kaŗavīru organam klājas, DVM veltī lielu uzmanību militārās vēstures jautājumiem un cildina latviešu kareivisko garu. Mūsu tagadējā laikā ir vajadzīga liela drosme, lai to uzdrošinātos. No otras puses DVM ir literāts žurnāls un tā aizpilda jūtamu robu latviešu tagadējā periodikā. Teikto ievērojot, ir jānožēlo, ka DVM metiens nav lielākais no pārējiem latviešu brīvās pasaules periodiskiem izdevumiem, un šo rindu autors domā, ka DVM metienu vajadzētu divkāršot.''

Jānis Frišvalds

Pēc ,,brīvlaišanas'' no Rothmans of Pall Mall, kur strādāju 16 gadus par fotografu, esmu atgriezies privātā praksē. Centīšos pakalpot visiem pēc iespējas un vajadzības

(416) 755-2932

G. KRAUJA, Photographer

73 WESTBOURNE AVE, SCARBORO, ONT. M1L 2Y3

MARKETING
PUBLIC RELATIONS
WEDDINGS
AUDIO VISUAL

LATVIJA AMERIKĀ

Atjaunojiet abonementu un dāviniet to saviem draugiem, lai nodrošinātu informāciju par notikumiem pasaulē.

Lūdzu sūtiet LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu — Kanadā $46.00, ASV $46.00
☐ 6 mēnešiem ,, $24.00, ,, $24.00
☐ 3 mēnešiem ,, $14.00, ,, $14.00

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese .....

Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐

Čeki rakstāmi uz Latvija Amerikā vārda un sūtāmi 125 Broadview Ave, Toronto, Ont. M4M 2E9.

Vilis Hāzners

Pugo jaunais galms

Kopš 3. februāŗa Latvijas KP centrālās komitejas birojā bija grūti aizpildāms robs sakarā ar CK sekretāra lauksaimniecības jautājumos Čemma negaidīto nāvi. Zināmas grūtības radīja šī roba aizpildīšana, meklējot piemērotu kandidātu, tāpat tam nepieciešamo Maskavas piekrišanu. Bez tam abi tikko notikušie partijas kongresi Rīgā un Maskavā prasīja pievērst vislielāko vērību lauksaimniecības glābšanai. Šādu glābēju tad nu meklēja arī Pugo. Tā nemanot pagāja divi mēneši, kopš šis jautājums tika nokārtots, un 5. aprīlī sanākušais LKP CK plēnums par Čemma pēcnācēju izraudzīja Antonu Briļu. Mēs zināmā mērā varam priecāties, ka CK birojā pilnīgi pārkrievinātā Čemma vietā nāk latvietis.

Antons Briļs dzimis 1933. gadā, beidzis LLA un PSKP Augstāko partijas skolu. Ir īsts vidējās paaudzes komūnismam izticīgi izaudzināts un izskolots darbinieks, daļēji gan jau pārkrievinājies, latviski nemīl runāt, varbūt daļēji kaunās savas augšzemnieku izloksnes dēļ. Pa partijas trepēm kāpis lēnām un uzticīgi uz augšu: kopš 1964. gada bijis partijas CK instruktors un inspektors, arī Gulbenes rajona partijas komitejas pirmais sekretārs, bet kopš 1974. gada jau LKP CK lauksaimniecības nodaļas vadītājs; 1980. gadā nācis republikas meliorācijas un ūdens saimniecības ministra amatā un 1984. gadā kļuvis par lauksaimniecības ministru. Pēc Gorbačova piemēra pārveidotās Latvijas lauksaimniecības vadības aparātā 1985. gadā tas nāca Latvijas agrorūpniecības priekšsēža pirmā vietnieka amatā, saprotams, paliekdams arī ministra amatā (faktiski rangā). Latvijas KP CK ļoceklis kopš 1976. gada.

Līdz ar nākšanu CK sekretāra amatā A. Briļu atbrīvoja no citiem partijas amatiem: agrorūpnieciskās komitejas priekšsēža pirmā vietnieka un kolchozu padomes priekšsēža amata.

Briļa vietā agrorūpnieciskās komitejas priekšsēža pirmā vietnieka amatā izraudzīja Vilni Bresi. Pēdējā polītiskā karjēra ir gauži raiba.

Vilnis Edvīns Bresis dzimis 1938. gadā, beidzis LLA un Ļeņingradas augstāko partijas skolu. Berklaviādes laikā bija Latvijas komjaunatnes CK pirmais sekretārs; bija aizrāvies ar nacionālkomūnismu tāpat kā Berklāvs, līdzīgi citiem t. s. nacionālkomūnistiem, no amata tika atbrīvots. Būdams ticīgs komūnists, savu karjēru tomēr sāka no jauna: bija agronoms kādā sovchozā, tad komjaunatnes rajona komitejas nodaļas vadītājs, sekoja rajona komitejas pirmā sekretāra amats un nodarbošanās ar komjauniešu organizēšanu laukos. Lai turpmākās gaitas partijas līnijā ritētu vieglāk, beidza arī studijas LAA un Ļeņingradas partijas skolā. 1967. gadā jau partijas vadības uzticību bija atguvis un tika izdaudzīts par partijas CK instruktoru un lauksaimniecības nodaļas vadītāja vietnieku, tad par Gulbenes rajona partijas komitejas pirmo sekretāru, vēlāk par valsts plāna komitejas nodaļas priekšnieku un Latvijas zemkopības un lauksaimniecības ekonomiskā zinātniskā pētniecības institūta direktora vietnieku.

1985. gadā, reizē ar savu priekšgājēju Briļu, tika izraudzīts par republikas agrorūpniecības komitejas priekšsēža vietnieku un Latvijas zemkopības un lauksaimniecības ekonomikas zinātniskās pētniecības institūta direktoru. Tik ilga un samērā lēna kāpšana par partijas trepītēm, kaut sekmīga, ir samērā reta, bet novēršanās no nacionālām un pievēršanās internacionālām idejām arī nozīmē ,,savas sejas pazaudēšanu'', kaut vecie ,,grēki'' ir piedoti.

Par kolchozu padomes priekšsēdi A. Briļa vietā tika izraudzīts Preiļu rajona kolchoza Krasnij Okjtabr priekšsēdis R. Kravinskis (nelatvietis). Šis amats gan vairāk ir simbolisks, jo nekādas teikšanas jau šai padomei nav.

Briļa izraudzīšanas plēnumā, kā vienmēr, bija klāt arī Maskavas ,,uzraugs'', lai pašiem latviešiem kas ,,nesamestos''.

Šajā plēnumā plašu un atkal ilgu runu teica arī Latvijas KP CK pirmais sekretārs Boriss Pugo, īpaši iztirzādams Maskavas XXVII partijas kongresa lēmumus un norādījumus, kuŗus nu Latvijā pašreiz ,,maļ'' katru dienu kā presē, tā sanāksmēs un visādi citādi. Jaunajiem Latvijas lauksaimniecības ,,glābējiem'' nebūs vieglas dienas, jo nu jau sen sākušies lauku darbi, bet arvien trūkst darba spēka, jaunieši no laukiem bēg, piemēram, Latvijas laukos pašreiz strādā lopkopībā tikai 500 jauniešu (!), lauksaimniecības mašīnas un pat sēkla vēl nav sagatavota pietiekamā daudzumā, trūkst traktoristu, lopi ar grūtībām knapi pārziemojuši un tos no kūtīm, kā ik gadus, pat grūti dabūt laukā, bieži tie jāizceļ vārda patiesā nozīmē u.t.t.

Arī talciniekus grūti dabūt, un tā nekādu pārmaiņu ar iepriekšējiem gadiem vēl nemaz nemana. No jauna gan tiek mudināts kollektīvo saimniecību vadītājiem iespējami daudz palīdzēt piemājniekiem vai t. s. privātsektoram, no kā gaida vairāk panākumu ražošanā nekā tas bija līdz šim. Bet tā liekas tukša cerība, jo piemājnieku paliek arvien mazāk (vecuma pēc) un palīdzība ir vēl arvien tikai solījums.

Un tā kā lauksaimniecības bojā eja atkal negausīgi turpinās. Vienīgais glābiņš varētu būt steidzama agrārreforma, kādu arī nez vai Gorbačovs spēs dot. Tas nozīmētu daudz pārmaiņu partijas programmā un tās nelaimīgajā kollektīvizācijas sistēmā.

Pugo lika nomainīt Kuldīgas rajonā tās partijas pirmo ilggadējo sekretāru (ar 14. aprīli) A. Bušu, tā vietā izraugot līdzšinējo rajona komitejas otru sekretāru G. Dimiteru. Vai šis krievs spēs rajonu glābt?

Pēc visiem gaŗajiem un ,,gudrajiem'' partijas kongresu lēmumiem līdz šim vēl nekas uz labo pusi nav mainījies. Gorbačova un Pugo rīkošanās gan arvien vēl ir ļoti aktīva visās darbības jomās, bet komūnisma vecie un ilgu gadu kļūmīgie darbi arvien vēl ir nelaimes pilni un ar jaunās ,,dinastijas'' nostiprināšanu, šķiet, vēl nekas nav labots.

Lielākā pavasaŗa nelaime visā Pad. savienībā, arī Baltijas valstīs un mūsu dzimtenē — katastrofa Ukrainā — ir nodarījusi gauži lielu postu. Šī nelaime vēl lielo postu tieši lauksaimniecībā neaprēķināmi ir pastiprinājusi.

Kad un kā šo nelaimi spēs novērst?

Japāņi mērī radioaktivitāti Salaspilī

Ziņu devējs kopš neilga laika atstājis tēvzemi

Diemžēl, par ātomelektrostaciju Lietuvā man nav nekādu ziņu, tāpat par Salaspils zinātnisko ātomreaktoru, kuŗa ēkas pagalmā esmu bijis tikai reizi un arī ziņkārības dzīts. Kur viņi liek savus izdedžus, man nav zināms.

Zinu, ka šim reaktoram apkārt ir trīs primitīvas brīdinājuma zonas, pēdējā, trešā, tikai 300 m attālumā no reaktora ēkas.

Bet kad, liekas, 1983. gadā Salaspils bijušo koncentrācijas nometni apmeklēja japāņu tūristi, tad viņi tās apmeklējumu pārtrauca augstās radiacijas dēļ. Un tas no reaktora 2 km attālumā. Japāņiem līdzi bija portatīvie radiācijas mērinstrumenti.

Latvijas iedzīvotājiem par to nav ne mazākās jausmas. Radiācijas mērinstrumentus Padomijas veikalos nopirkt nevar, to nav, bet parastie Civīlās aizsardzības vienību rīcībā esošie ir vecas konstrukcijas un ļoti neprecīzi. Tie uzrāda radiāciju, kad tās līmenis ir katastrofāli liels.

Tagad sīki analizējot Cīņu, es tur līdz šai dienai neesmu atradis nevienas rindiņas, kas vēstītu, ka Latvijas territorijā ir paaugstināta radi ija sakarā ar Černobilas ātomelektrostacijas lielo avariju. Tas tiek noklusēts arī citās republikās, pat Baltkrievijā, kas ir kaimiņos Černobiļai.

Ja jau Padomijas vadība, pareizāk sakot, kompartijas CK atļauj veikt lauku darbus, ražas novākšanu un lopu ganīšanu 30 km attālumā no avarijas vietas, tad par pārējo nav ko runāt.

Tur par augsto radiāciju cilvēki īsti uzzinās tikai tad, kad viņus kā radiācijas upuŗus masveidā guldīs slimnīcu gultās un kapos.

Latvijā, kā arī visā Padomijā, pretgaisa aizsardzības patversmes beidza būvēt ap 1955. gadu, kad pie varas nāca N. Chruščovs. Līdz tam laikam, apmēram, katras trešās jaunceļamās mājas pagrabos tika iebūvētas diezgan dārgas pretgaisa aizsardzības patversmes. Padomijā 1980. gadā bija rīkojums visiem projektēšanas institūtiem un birojiem katras jaunbūvējamās mājas pagraba stāvos ieprojektēt pretradiācijas patversmes. Cik zinu, šis valdības rīkojums īstenojas ļoti slikti, jo projektu pasūtinātāji un projektētāji to cenšas ignorēt, lai nesadārdzinātu un nesarežģītu projektus.

Ir arī pastāvīgs valdības rīkojums visu mūŗa māju pagrabus ar dzelzbetona pārsegumiem pielāgot pretradiācijas vajadzībām. Pareizi sakot, pret radiaktīviem putekļiem, aizmūrējot esošās pagrabu logu ailes ar ķieģeļiem un ierīkojot katrā mājas pagrabā vienu tualeti un vienu ūdens ņemšanas krānu.

Tas tika un tiek īstenots apmēram par 20% no plānotā daudzuma. Arī gazmaskas civīlajiem iedzīvotājiem lielāko tiesu ir tās, kas ir nokalpojušas savu laiku kaŗaspēka daļās. No tām apmēram 80% ir kaŗa un pirmo pēckaŗa gadu ražotās gāzmaskas, un arī ne visiem. Ar dažādām gāzmaskām ir apgādāti apm. 70—80% civiliedzīvotāju, galvenokārt pieaugušie.

Lielo pilsētu iedzīvotāju, galvenokārt strādājošie rūpnīcās, ar šādām primitīvām patversmēm ir nodrošināti apmēram 60—70% apmērā, bet lauku iedzīvotāji apmēram 10% apmērā un arī tikai tie, kas dzīvo jaunajos ciematos ar daudzstāvu mūra ēkām.

Teorētiski skaitās, ka visi Padomijas iedzīvotāji ir apnācīti ātom jeb kodolkaŗa laika apstākļiem, bet praktiski, primitīvi, ir apmācīti tikai kādi 20—30% no iedzīvotāju skaita. Mācības tiek organizētas it kā rēgulāri, bet tā kā tās ir brīvprātīgas; tad ļoti paviŗši apmeklētas un vēl paviršāk vajadzīgais iemācīts.

Nevienā no šīm primitīvajām patversmēm, kas domātas civīliedzīvotājiem, nav ne ūdens, ne pārtikas krājumu. To nav arī cilvēku mājās. Ne konservēta ūdens, ne konservu, ne noslēgtu sausiņu.

Saprotams, valsts rezerves jau ir, bet lai no tām piegādātu visu nepieciešamo, kaut pāris dienām, civīliedzīvotājiem, noteikti paies arī pāris dienas.

Var droši teikt, ka Padomijas iedzīvotāji pēkšņai ātomkatastrofai nav sagatavoti. Viņi tiek gatavoti, demonstrātīvi mācības uzsverot, ātomkaŗam, ko var izraisīt imperiālisti ar ASV priekšgalā, bet nekādā gadījumā savām Padomijas ātomkatastrofām.

Dzīvojot Latvijā, no 1975.—80. gadam biju ieskaitīts Civīlās aizsardzības formējumos kā avarijas glābšanas vada komandieris. Katru gadu mums rīkoja arī praksē nodarbības, bet diezgan primitīvi. Tāpat es biju spiests mācīt savus padotos.

Vissliktāk, ka gandrīz visi iedzīvotāji, var teikt, ap 90% no visiem, pret šīm mācībām izturas ļoti skeptiski, jo tajās ,,maļ'' visu to pašu primitīvāko, apnīkušo, katru gadu vienu un to pašu, jo visi civīlās aizsardzības jaunumi tiek turēti slepenībā. Man kā vada komandierim pat nebija paredzēts radiācijas mērīšanas instruments.

Latvijā un arī Padomijā īstu pretradiācijas patversmju ir ļoti maz. Tās ir republiku galvaspilsētu un citu strateģiski svarīgu objektu tuvumā, domātas galvenokārt kaŗaspē-

(Turpinājums 17. lp.)

ALA

Tikko iznākusi

Bruno Albata un Visvalža Klīves

AMERIKAS LATVIEŠU APVIENĪBA

1951 — 1986

Bagātīgi ilustrēta

Amerikas latviešu apvienības vēsture

Iesieta, 245 lp. Cena US$20.00

Pasūtinot līdz š. g. 15. septembrim

grāmata dabūjama par US$18.00

Pasūtinājumus pieņem:

K. Ķilkuts, 48 Huntington Street, New Brunswick, NJ 08901

V. Miķelsons, 1821 Lakeway Ave., Kalamazoo, MI 49001

Laipu licējs dzīves virsotnē

Rakstniekam Nikolajam Kalniņam 75 gadi

Jaunatnes rakstnieks Nikolajs Kalniņš 18. maijā pārkāpa 75 gadu slieksni.

Ciņš dzimis 1911. gadā Kastrānes Vecmazmiķeļos kā Mārtiņa un Marijas, dzim. Jansones, vienpadsmitais bērns no deviņiem dēliem un trim meitām. 1. Pasaules karš izposta rentnieku saimniecību, dizenterijā iegulst visa ģimene, nomirst brālis un māsa, vēlāk tēvs. „Viņa zārku mums pašiem vajadzēja aizvilkt uz smilšu kalnu tīruma vidū un aprakt, jo visi zirgi tad jau bija atņemti un kapsēta atradās frontes ugunī."

Izpostīto saimniecību palīdz mātei atjaunot bērni, cik spēdami.

Mazmiķeļu laukos, kas ieliecas meža pakavā, „tur es — vēl vīzēs un pastalās — ar rīksti rokā staigāju ganu gaitās, tur iemīlēju dabu, tur mana pirmā saskare ar grāmatām, kas vienmēr gana tarbā bija līdz. Un tā mēs mātes gādībā arī mazākie, izaugām, es pat tiku izvilkts cauri skolotāju institūtam un varēju studēt. Vieglākas dienas, ko māte būtu pelnījusi, viņai nolaupīja 2. Pasaules karš. — Cik spēju piekerties darbam, cik panest grūtības, cik būt patiess, tik tas būs mantojums no maniem dievbijīgajiem, čaklajiem vecākiem", raksta cenzonis *Pašportretos*.

Ziemās viņš apmeklējis Kastrānes 1. pak. pamatskolu, vēlāk Suntažu sešklasīgo pamatskolu. Rīgas skolotāju institūtā viņš mācās sešus gadus (1927—1933).

„Tur, Rīgas skolotāju institūtā, kā starmeši uz audzēkņiem literātūrā gaismu meta Ludis Bērziņš, Jānis Alberts Jansons, Jānis Andrejs Burtnieks, kādu laiciņu arī Zenta Mauriņa un vēlāk Ernests Aistars."

Beidzis institūtu, N. Kalniņš paliek Rīgā, un ar pilnu jaudu jaunais skolotājs metas skolas darbā Rīgas bērnu patversmē un Rīgas skolotāju institūta mēģinājumu pamatskolā, tad 1936.g. pāriet uz 8. Rīgas pilsētas pamatskolu, kur vēlāk ir skolas pārziņa palīgs. Kā skolas teātŗa režisors iestudē Brigaderes Sprīdīti.

Bērnu un jaunatnes literātūras trūkums jauno censoni rosina pievērsties literātūrai. Režisora Jēkaba Zaķa un kritiķa Jāņa Rudzīša aicināts, N. Kalniņš raksta raidāmludziņas jaunatnei.

Kopā ar prof. L. Bērziņu sakārtojis lasāmgrāmatu *Tēvu valoda* (Latvju Grāmata, 1942 un vēlāk arī trimdā), bet kopā ar Dr. J.A. Jansonu tautasdziesmu izlasi skolēniem *Sidraba vītols* (K. Rasiņa apgāds, 1942). Izlase piedzīvojusi sešus izdevumus.

Ar bērnu dzejoļiem *Bērni strādā* (Dzintarzeme, 1946) mūsdienu skatītās ainās N. Kalniņš paplašina bērnu garīgo pasauli.

1944. gada rudenī N. Kalniņš nonāk Vācijā, Tīringijā; pēc kara Fuldas nometnē māca latviešu valodu un literātūru latviešu ģimnazijā.

Ņujorkas ostā N. Kalniņš iebrauc 1949. gada 21. martā un 24. martā Minesotas pavalsts farmā sāk strādāt kā laukstrādnieks, traktorists. Novembŗa beigās viņš atgriežas Ņujorkā un nodzīvo tur līdz 1978. gada aprīlim. Ņujorkā N. Kalniņam laimējas dabūt darbu Manhatenas kolledžā, tikai gan par telpu aptīrītāju, tad par montētāju mēchaniskā darbnīcā; kā lifta vadītājs nobrauc simtiem jūdžu liftā, tad strādā mierīgāku darbu — par technisko zīmētāju, beidzamos gados — Fordama universitātes bibliotēkā. 1958.g. „brīvkungs" iepērk savu māju Gaŗajā salā (Long Island).

Neierastais maizes darbs un svešā vide nav labvēlīga literāram darbam. Arī sabiedriskā slodze pārāk liela — N. Kalniņš vada *Latvju žurnāla* jaunatnes daļu *Jaunie Zvani*, organizē rakstnieku vakarus un tur lasa savus darbus, piedalās dažādās komisijās un sēdēs, ir visur klāt, ja Ņujorkā notiek kaut kas nacionāli un kultūrāli nozīmīgs, strādā latviešu skolās, mācīdams latviešu valodu un literātūru. Tuvu pus gadu simtam dižs devums ir N. Kalniņa kā skolotāja dzīvais vārds klasē un viņa darba rīks mīlestība — skolotāja zelta bauslis.

Par spīti šai slodzei N.Kalniņš tomēr atrod laiku arī rakstīšanai. Labdarīgos sarīkojumos viņš smīdinājis tautiešus ar humoreskām. N. Kalniņu, laba un veselīga humora dzirksts īpašnieku, skumdina humora un satiras neatzīšana un nepamanīšana. Viņš priecājas par to, cik viņam pašam izdevies to parādīt savos darbos.

Kamēr Elles ķēķī augstu vilni sit bohēmiskā gaisotnē jaungaitnieku brīvā ritma dzeja, N. Kalniņš paliek uzticīgs „vecās gaitas" dzejai. Viņš raksta dzejoļus atskaņotos pantos. Viņš skata plastiskās ainās latviešu lauku sētu, ko izposta krievu traktori. Vienkārši, tieši un vaļsirdīgi viņš mazvārdos dzejo par sulu krūzi, spīļu arklu, siena šķūnīti, strazdu būrīšiem, kaņepju grūšanu, ganiem azaidā pie noras akmens galda, linu mārkiem zem vītoliem; viņš daudzina latviešu kaŗavīru, skumst par bēgļu gaitām un izklīšanu pāri jūrām. Un pēdējā nodaļā, „aizgriezis acis no pasaules", apdzied sauli, dziesmu svētkus svešumā un klusi atvadās no aizsaulē aizgājušās mātes. Šo dzejoļu krājumu *Tēvzeme* izdod Upeskalna apgāds 1971. gadā.

Pēdējos gados dzejnieks cītīgi raksta īpatas sarunas ar dzīvām un nedzīvām lietām. Garīgajā literātūrā ar korā-

liem viņš papildinājis Dziesmu grāmatu.

1953. gadā V. Štāla apgāds Ņujorkā izdod divas stāstu grāmatas jaunatnei: *Anitas stāsti* un *Rotaļas negaisā*, un tad N. Kalniņš pievēršas romāna formai. Ar romāniem viņš nostājas mūsu priekšā savā dižumā un cēlumā. Jaunatnes rakstnieks ir labu domu, labas ticības un labu darbu entuziasts, pieminekļu cēlējs savai paaudzei. Latviskas sirds siltums, labestība, veselīgs humors un humānitāte dveš pretī no viņa grāmatu lappusēm. *Rijas zēnu rota* (Grāmatu Draugs, 1956, 2. izd. 1969) ir dēkains, vēsturisks romāns. Rakstnieks tēlo, kā komūnisti sagrauj mūsu nacionālo skolu. Zēni, ierauti tā laika notikumos, nodibina Rijas zēnu rotu; viņu pašu izpratnē zēni cīnās pret okupantiem par brīvu un neatkarīgu Latviju, piedzīvodami vajāšanas. Romāns ALA KF jaunatnes stāstu un romānu sacensībā iegūst pirmo godalgu, arī kritikas un lasītāju atzinību. Ēvalds Šķipsna romānu drāmatizē.

Jaunatnes romānā *Ciems uz riteņiem* (Grāmatu Draugs, 1959) rakstnieks stāsta par postu un grūtībām bēgļu gaitās.

N. Kalniņa mūža darbs ir *Laipu licēju* triloģija: 1. daļa *Laipu licēji*, 2. daļa *Tikai saulei nav ēnu*, 3. daļa *Cēsis nav Rīga*. Romānu triloģija ir ar īstenību saskanīgs cildens piemineklis Rīgas skolotāju institūtam, jaunās Latvijas paaudzes izaugšanai un ieiešanai dzīvē.

Laipu licējus (Grāmatu Draugs, 1965, 2. izd. 1966) N. Kalniņš rakstījis ar vietu vietām manāmu smeldzi krūtīs, sešus gadus atmiņās kavēdamies pie laipām un it kā otrreiz institūtu apmeklēdams; tas nav atsevišķa varoņa, bet visa institūta romāns ar audzēkņu un audzinātāju saimi. Pamatskolu beigušie audzēkņi, institūtā staigādami pa audzinātāju liktām laipām, sešos gados kļūst par laipu licējiem — latviskā gara un dzīvesziņas kopējiem, kā teikts tautasdziesmā Tēvu tēvu laipas mestas, bērnu bērni laipotāji. romāns iegūst ģenerāļa Kārļa Goppera piemiņas fonda balvu literātūrā.

2. daļā *Tikai saulei nav ēnu* (Grāmatu Draugs 1972, 1973) tēloti institūta absolventi — jaunie skolotāji, kā tie skolotāju pienākumos dažādās Latvijas skolās, kļūdami par savas apkārtnes dzīves vadītājiem, veic svarīgu kultūrālu darbu un ceļ jauno valsti. Te tēlotas plašai sabiedrībai mazāk pazīstamās skolas Rīgā, kuŗās autors strādājis. Jaunās valsts jaunie skolotāji, paši augdami un mācīdamies, māca un audzina jauno paaudzi, kas, nākdama no trūcīgām strādnieku aprindām, bāriņu patversmēm, lauku sētām, laužas uz augšu. Romāns iegūst KF Kr. Barona prēmiju.

3. daļā *Cēsis nav Rīga* (Grāmatu Draugs, 1981) tēlota Rīgas skolotāju institūta darbošanās Cēsīs brīvās Latvijas beigu gados un tā slēgšana, krievu okupācijai sākoties. Cēsis nav Rīga, tomēr institūtā Cēsīs izaug gaiši, patriotiski noskaņoti jaunie skolotāji. 2. Pasaules karš un bēgļu gaitas izretina jauno skolotāju rindas; dzīvi palikušie latviskas gara uguns sargi — laipu licēji, sekodami institūta karoga devīzei un latviskas sūtības apziņai, strādā trimdā un tēvzemē, cenzdamies „sila zemi par ārisku padarīt". — Par romānu Cēsis nav Rīga N. Kalniņš saņem KF Atzinības rakstu.

1953. gadā N. Kalniņš apprecas ar Mirdzu Zeltiņu. Jaunatnes rakstnieka dzīvi nu apmirdz dzīvesdraugs Mirdza; viņa ir rakstnieka pirmā kritiķe un saimniecības vadītāja. „Brīvkunga" gados rakstnieks diezgan netraucēti savā mājā var īstenot literārās iecere. Pameitu Ilzi un savu meitu Māru rakstnieks izvadījis tautās un kļuvis vectētiņš.

Edmunds Zirnītis

Iedrīkstēties ir skaisti

Ņujorkas latviešu koris desmit darbības gadus atzīmēja ar jubilejas koncertu 7. jūnijā Linkolna centrā. Parasti teicamus koncertus ar simfoniskā orķestra piedalīšanos var sagaidīt tikai dziesmu svētkos, un arī tad ne vienmēr. Lielie izdevumi par orķestri un samērā augstas ieejas maksas atbaida rīkotājus no šādiem koncertiem. Ņujorkas koŗa sarīkojumu nevarētu saukt par koŗa koncertu, tas bija simfonisks koncerts ar koŗu un augstvērtīgu solistu piedalīšanos.

Koncerta pirmajā daļā Bronx Art simfoniskais orķestris atskaņoja Tālivalža Ķenina tautas deju un fūgu Nr. 2, kas bija pirmatskaņojums, veltīts Ņujorkas latviešu korim. Klausītāju starpā bija arī komponists. Sekoja Jāņa Mediņa Klavieŗkoncerts Cis Mollā ar solistu Arturu Ozoliņu pie klavierēm. Tas guva lielu klausītāju atzinību, četras reizes pianists Ozoliņš ar diriģentu Andreju Jansonu parādījās klausītāju priekšā.

Koncerta otrā daļā piedalījās simfonisks orķestris, Ņujorkas latviešu koris, Toronto Sv. Jāņa draudzes ansamblis, Bostonas Trimdas draudzes koris, Montreālas-Otavas vīru koris un solisti — mecosoprani Marga Apkalne un Laila Saliņa, baritons Kārlis Grīnbergs un bass-baritons Jānis Kļaviņš. Kā pirmo atskaņoja Lolitas Ritmanes komponēto kantāti Dziedāj' tautu tālumā. Zālē sēdēja komponiste, kas bija ieradusies no Rietumkrasta. Sekoja Alfrēda Kalniņa kantāte Jūŗa sešās daļās, bet nobeigumā Jurjāņu Andreja kantāte Līgojat, līksmojat. Apmeklētāji savu piekrišanu parādīja ar nepārtrauktiem aplausiem. Ziedus saņēma solisti, komponisti, bet sevišķi daudz diriģents A. Jansons.

(Turpinājums 14. lp.)

Karena Grasmanis Carleton universitātē Otavā ieguvusi B.A. gradu (Honours) angļu valodā un „Canadian Studies". Studijas turpinās Otavas universitātē skolotājas grada iegūšanai. Karena ir korp. Spīdola locekle.

Arnis Akmentiņš

Arģentīna nav Lejputrija

(27. turpinājums)

— Antonino! — dona Salima tuklā seja atkal pavisam mīlīgi smaidīja. — Neaizmirsti, dēls, ka es uz tevi neturu ļaunu prātu! Ja tev cietumā apnīk, dari to zināmu ar seņora Grunauta starpniecību. — Čau, muchacho! Uz redzēšanos! Lai tev labi klājas!

Arabu tirgotāji ir velnišķīgi savādi ļaudis. Nekad nevar zināt, ne atminēt, ko viņi īstenībā domā. Spāniešu lepnums, vāciešu kārtības mīlestība, italiešu godkārība vai žīdu alkas pēc draudzības siriešiem un Saudi Arabijas bedūīniem ir pilnīgi svešas rakstura vājības. Nekas viņus nespēj ne apvainot, ne sakaitināt, ne novirzīt no reiz spraustā mērķa.

Kebračo ogles zem ,,pariļļas'' sāk pamazām izplēnēt un pārklāties ar baltiem un bāli pelēcīgiem pelniem. Dons Enrikve tās sabiksta un, pagriezdams kloķi, smagās dzelzs restes nolaiž mazliet zemāk. Gaļajās strēmelēs sazāģētajiem teļa ribu gabaliem, kas spāniski saucas ,,asādo de tira'', vēl reizi uzslaka ,,chimi churri'' šķidrumu. Desas cepas, viegli čurkstēdamas. Līdz ar sīkām dūmu strūkliņām gaisā paceļas patīkama sadegušu garšvielu un ceptas gaļas smarža. Liesuma gabali pamazām kļūst brūngani un tauki zeltaini. Doņa Rosa lielā, lēzenā nerūsošā tērauda šķīvī atnes ,,empanadas'' un pacienā mūs visus ,,asado'' cepējus. Dons Antonino rūpējas, lai nevienam netrūktu sarkanvīna, jo šāds dzēriens ar tādu uzkodu labi saderas kopā.

— Mūsu komisario bija ļoti mantīgs cilvēks, kas no visa kā mācēja gūt materiālus labumus, — iesākto stāstu turpina dons Alberto. — Meitu māju turētāji, kokas lapu kontrabandisti un nelegālo hazarda spēļu baņķieri viņam maksāja kārtējas nodevas. No visiem — arī no dona Salima — viņš saņēma labu ,,coimu'' (kukuli) gan naudā, gan graudā par visneiedomājamākiem pakalpojumiem. Nepagāja nedēļa, kad bagātais arabs vismaz pāris reizes neiegriezās apraudzīt, vai cietumnieks jau nebūtu atmetis savu stūrgalvīgo spītību. Komisario savu draugu tādos brīžos prata mierināt cerīgiem vārdiem: — Pacieties, ,,turco''! Karstajā vasaras laikā mūsu ,,calaboso'' ir kā elles priekškambaris, kur neviens ilgi izturēt nevar. Gan tavs znots tev, roku bučodams, lūgsies, lai ļauj seņoritu Alefu vest pie altāra.

— Tikai par vienu lietu es brīžiem šaubos un minstinos: Vai šis jauneklis nav mazliet stulbs? Kādēļ viņš nesaprot, kādus labumus mēs viņam novēlam?

— No, no! — smējās komisario. —Stulbs gan viņš nav nepavisam. Tikai spītīgs. Briesmīgi spītīgs! Un tu, Salim, pats esi vainīgs! Kādēļ tu viņu sabiedēji, ka jāpāriet arabu ticībā?

— Ui, caramba! Bet svētā pravieša Maomas ticība taču ir vislabākā ticība pasaulē!

— Ha! Piedod, draugs! Mēs, Romas katoļi, noteikti tā nedomājam...

— Nu, vienalga! Lai tad viņi precas kaut pa katoļu modei! — veiklais tirgotājs visādi bija ar mieru. — Ka tikai mani mazbērni iznāktu īsti arabi...

— Šādu sarunu nejauši noklausījies, — paskaidro dons Alberto, — es sapratu, ka Antonino patiesībā nav nekāds blēdis, nedz goda laupītājs. Mēs kļuvām labi draugi. Šad un tad, kad neviena cita nebija tuvumā, pa mazo ,,calaboso'' durvju lodziņu es cietumniekam pasniedzu mates trauciņu, jo īsts ,,criollo'' bez šī dzēriena — tāpat kā zivs bez ūdens — ilgi dzīvot nevar. Apgādāju arī Sanantonio bildīti un dažus sveču galus, lai draugs savam svētajam varētu ierīkot altāri. Tukotomate tur apkārt ložņāja spiegodams, un tādēļ komisario to dabūja zināt un bija nemierā. Viņš raizējās, ka savās lūgšanās — protams, nepatiesi! — cietumnieks varētu jaunavai Marijai vai citai augstākai varai apsūdzēt arī cienījamus un godājamus policijas darbiniekus.

— Domāju, ka ar centību un labu gribu kaut ellē cilvēks var kaut cik ciešami iekārtoties, — policijas inspektoru Rodrigezu pārtrauc mājastēvs. Sarkanvīns mūs darījis jautrus. Mūsu valodas un smiekli kļūst skaļāki, mēs tik stingri kā sākumā vairs neievērojam cieņas un atturības pilnās spāniskās pieklājības formas.

— Seņora komisario aprēķiniem bija savs pamats. Dažas bula laika naktis starp jauno gadu un karnevālu kļuva tik drausmīgi karstas, ka man šķita, es izcepšu dzīvs tai nolādētā saules pārkarsētā akmens sprostā... — savu stāstu turpina dons Antonino. — Moskiti un hehenes neļāva aizmigt. Rīts atausa ar vēl lielāku svelmi un ciešanām. No sviedriem iekaisa acu plakstiņi. Krūtis un muguru pārklāja tropiskā klimata izsitumi, kas nežēlīgi knieta un niezēja. Vienīgo veldzi varēju gūt, ja izģērbos kails un nogūlos uz klona ķieģeļiem zem koka lāviņas, kas bija pieskrūvēta ārsienā iemūrētiem dzelžiem, jo aiz ārsienas tecēja kāds apūdeņošanas kanālis, kura burbuļošanu dzirdēja caur šauro, restoto logu. Savā vientulībā un izmisumā es brīžiem nesapratu, kādēļ mans svētais neuzklausa manas lūgšanas. Zvērēju vai tūkstoš sveces iededzināt uz Sanantonio altāra, lai tikai mani atpestī no šī posta. Nebija nekādu cerību, ka dons Salims varētu atteikties no savu nodomu reālizēšanas. Tādēļ nolēmu bēgt. Lai savu apņemšanos vieglāk īstenotu, brīvprātīgi pieteicos par cietuma un komisarijas telpu tīrītāju un kārtībā uzturētāju.

— Jūs varbūt būsit ievērojis, ka īstā atpūtas diena daudziem arģentīniešiem ir pirmdiena, kad jāatpūšas no svētdienas izrīcībām un izpriecām. Tādās reizēs mūsu komisario — kā jau vis dižie direktori un patroni! — komisarijā ieradās tikai ap pusdienas laiku. Cilvēki, kam kādas formālitātes ar policiju kārtojamas, to zināja un labprāt tādās dienās velti nezaudēja laiku. Īstajiem ,,criollo'' jau no seniem laikiem tāds paradums, ka to, ko iespējams padarīt rīt vai parīt, nevajag steigties darīt šodien... Tukotomate, kas man bija pielikts par sargu, aizvien kādā vecā ar brūnu ādu popētā atzveltnes krēslā žāvājās un snauda. Tai liktenīgajā rītā, kad man beidzot no cietuma izdevās izbēgt, viņš aizmiga pavisam un skaļi krāca. Caur aizrestoto policijas kancelejas logu apkārtni vērodams, redzēju, ka pa lielceļu no Orānas puses, brūni pelēcīgus smalku mālu putekļus celdamas, mūsu ciemam tuvojās vairākas smagās automašīnas. Jutu, ka izšķirīgais brīdis pienācis. Sanantonio, mans svētais, man deva pārgalvīgu drosmi. Ar basām kājām klusi uz pirkstgaliem vispirms iezagos paša komisario darba istabā. Ļoti, ļoti uzmanīgi — lai neceltu ne mazāko troksni — atvēru atvilktni, kur glabājās, zilajā lakatiņā iesietas, man atņemtās mantas. Tām klāt vēl pieliku savas atpargatas. Ar šo vīstokli rokā nākošajā mirklī jau stāvēju pie ārdurvīm. Pirmo ,,camionu'' palaidu gaŗām. Kad tuvojās nākošais, pavēru šauru spraugu un ar dažiem lēcieniem jau atrados uz ielas smagajai automašīnai blakus, kuŗa līdz augšai bija piekrauta ar milzīgiem, cieti sapresētiem un ar stiprām skārda stīpām apjoztiem kaltētas tabakas saiņiem. Putekļu mākoņa aizsegā, ar zilo pauniņu zobos, man, neviena nepamanītam, izdevās pieķerties resnajām kaņepāju virvēm, kuŗas krustu šķērsu pārsietas un samezglotas saturēja smago kravu. Viens divi es uzrāpos vezuma virspusē un, smagi elsodams pieplaku rūgteni smaržīgām tabakas lapām.

Kad gaŗām aizslīdēja baltais baznīcas tornis un milzīgā ombū koka galotne, kas auga Salima mājas pagalmā, un apklusa suņu riešana, es brīvi atelpoju. — Lai slavēts Dievs un jaunava Marija! Sanantonio manas lūgšanas tomēr bija paklausījis. Tabakas vedēji ceļā gandrīz nekur neapstājās. No šoferu sarunām nopratu, ka vezumi piederēja kādam grieķim, kas saucās Aristotels Onasis un tagad kļuvis pasakaini bagāts, jo pirmais Buenosairesā iesācis ražot cigaretes, kas līdz tam laikam mūsu zemē nebija vēl pazīstamas. Pirms tam ļaudis pīpēja vienīgi cigārus un pīpes.

Kad braucām cauri Ledesmas cukura fabrikas bezgalīgi plašajām cukurniedru plantācijām un pilsētiņai, vēl mazliet baiļojos, ka mana bēgšana droši vien pamanīta un komisario varbūt piezvanījis pa telefonu, lai visus satiksmes līdzekļus kontrolē. Lai es nebūtu tik viegli ieraugāms, starp diviem lieliem tabakas saiņiem, tos mazliet pastumjot pa labi un kreisi, man izdevās atrast puslīdz drošu slēptuvi. Pusdienas laikā sasniedzām kaimiņu provinces Sanpedrodehuhui ciemu.

— Piedodiet, caballeros! — mājastēva stāstu pārtrauc dons Enrikve. — Asādo jau izcepts! Mūsu dāmas gaŗlaikojas! Lūdzu! Laiks sēsties pie galda!

*

(Turpinājums sekos)

Dziesmai veltīti 25. darba gadi

Kalamazū Daugavas vanadžu ansamblis 10. maijā atskatījās uz 25 gadiem, kalpojot dziesmai, šo ansambli nenogurstoši vadījis diriģents Jānis Zuika. Pašreizējā ansambļa priekšniece Valija Vīgante, kuŗa deva pārskatu par kora darbību no tā dibināšanas dienas 1961. g. 16. februārī, kad noticis pirmais mēģinājums. Ansambļa dibināšanas ierosinātāja bijusi enerģiskā dziesmu mīļotāja Daugavas vanadze Elfrīda Ozola, kuŗa gandrīz visus šos gadus bija ansambļa priekšniece, tikai veselības apstākļi neatļāva šo darbu turpināt, bet tā tomēr turpina dziedāt ansamblī. Ansambļa jubilejas koncertu lietprātīgi bija sakārtojis diriģents Jānis Zuika un oficialo daļu labi novadīja tagadējā priekšniece Valija Vīgante, atzīmēdama, ka 7 dziedātājas jau dzied no ansambļa dibināšanas dienas.

Jubilejas koncerta sākumu ievadīja ar prāv. J. Turka svētbrīdi, kuŗā tas norādīja cik liela nozīme mūsu tautas kopības un nacionālās vienības saglabāšanai nākošām audzēm, izlūdzoties Dieva svētību. Koncerta programmā bija izvēlētas 5 pazīstamās orģināldziesmas un 8 tautasdziesmas.

Ansamblis bija izvēlējies pašu pilsētas komponistu un dzejnieku apdares, kā V. Galīnas, mūzikas kritiķa E. Patvaldnieka un kaimiņu pilsētā Holandē dzīvojošā komponista Ernesta Balka pirmatskaņojumu. Tāpat braši skanēja V. Rinkuša komponējums. Jubilejas koncerts liecināja par labu mūzikālu izpildījumu, jo bija 4 dziesmu atkārtojumi, un aplausi negribēja rimties.

Ansamblis visus šos 25 gadus kalpojis Kalamazū sabiedriskām organizācijām — Sv. Jāņa ev. lut. latviešu draudzei, devis patstāvīgus koncertus un viesojies kaimiņu pilsētās. Pēc koncerta daļas seķoja gaŗa apsveicēju rinda, ko iesāka ar ASV vanadžu priekšn. A. Ceriņas sveicieniem.

Ansambļa priekšniece savukārt sirsnīgiem vārdiem pateicās kora diriģentam Jānim Zuikam par nenogurstošo kalpošanu ansamblim visus 25 gadus un pasniedza greznu diriģenta zizli ar ierakstu. Tāpat priekšniece V. Vīgante ar ansambli pateicās ansambļa labvēļiem, kas šos 25 gadus atbalstījuši ansambļa darbu. Viņa pateikdamās pasniedza ziedus ansambļa dibinātājai un ilggadīgai priekšniecei Elfrīdai Ozolai, prāv. J. Turkam, V. Grīnbergam. Pašu priekšnieci V. Vīganti ansamblis savukārt apveltīja ar skaistu ziedu klēpi.

Pēc oficiālās daļas ansambļa dalībnieces bija sagādājušas bagātīgu vakariņu galdu, ar ko pacienāja lielo koncerta apmeklētāju skaitu. Vērtējot šos 25 gadus, veltītus latviešu dziesmai un saprotot daudzās nostrādātās stundas mēģinājumos, jāsaka Kalamazū DV ansamblim un tā diriģentam, paldies! J.K.

Zviedrijā miris DV CV loceklis Mārtiņš Kadiķis

Savā 73 dzīves gadā Lundā miris Daugavas Vanagu centrālās valdes loceklis un sporta noz. vadītājs, Zviedrijas valdes loceklis un Lundas nodaļas valdes pr-dis Mārtiņš Kadiķis. Pēc vairāku mēnešu neveselības acis uz mūžu slēdzis 30. maijā pēcpusdienā. Aizgājējs atstāj dzīves biedri Mariju, meitu un dēlu.

† Mārtiņš Kadiķis

Latvijā dzimis 1913. g. 20. jūnijā. Jaunībā rosījies sporta laukā un skautos. Daugavas Vanagos no 1950. g. Bijis Norčēpinas nod. dibinātājs, bet vēlāk darbojies Jēnčēpingas nod. Rosinājis Lundas nod. nodibināšanu, kas īstenojusies 1974. g. martā; iesaistījis prāvu daļu vietējo tautiešu un izveidojis kā valdes priekšsēdis to par vienu no rosīgākām saimēm Zviedrijā. Bijis ilggadīgs zemes valdes loceklis līdz pat beigām. 1979. g. ievēlēts DV centrālā valdē un uzņēmies kā arī rosīgi pildījis CV sporta noz. vadītāja pienākumus. Ar savu atkārtotu klātbūtni sekmējis kaimiņu — Dānijas nodaļas darbību, arī vēl pēdējo mēnešu gājumā. 1976. g. apbalvots ar DV nozīmi zeltā.

Šo rindu rakstītājam savā pēdējā 30. aprīlī datētā vēstulē cita starpā raksta: „...janvāra vidū saaukstējos. Tomēr bija jākārto jau laikus priekšdarbi baltiešu leģionāru izdošanas 40 g. aprises atzīmēšanai Trelleborgā 25. janvārī. Jāsagatavo daudzi un dažādi raksti, ieskaitot policijas atļauju lāpu gājienam uz ostu, jāsarunā mācītāji, ērģelnieks, baznīca, Tautas nams, kur ieradās Dienvidzviedrijas avīžu korespondenti, kā arī rādio un televīzijas līdzstrādnieki. Biju izsūtījis vairākus simtus paziņojumus netikai latviešiem, bet arī igauņiem, tāpat visām apzinātām zviedru avīzēm... 25. janvārī laiks bija ļoti auksts un vējains, dzēsa nost lāpas... Apsaldējos no jauna un klepus palielinājās un tā klepoju gandrīz trīs mēnešus..." Veselības nopietnais iedragājums nu izdzēsis enerģiskā, neatlaidīgā vīra paša dzīvības lāpu.

Kā DV Zviedrijā izvirzīts kandidāts ievēlēts atkārtoti Latviešu nacionālā fonda padomē kā arī Zviedrijas latv. centrālajā pad. Bijis ilggadējs viet. latv. ev.-lut. draudzes priekšnieks un amata kapacitātē piedalījies mūsu baznīcas plašās sanāksmēs kā Ķelnē 1973. g., atkārtoti Stokholmā un citur. Mārtiņa Kadiķa darbi paliks kā izcila priekšzīme citiem!

J. Frišvalds

Prof. A. Ozoliņš pēdējā gaitā

Hillarda bēru namā sestdien, 7. jūnijā, pulcējās tuvinieki, Bafalo luterāņu un DV apvienības locekļi — lai atvadītos no sava seniora profesora Alfrēda Ozoliņa. Mākslinieks pēc vairākkārtējas ārstēšanās slimnīcā aizgāja Dieva mierā 2. jūnijā 90 gadu vecumā. Viņš Bafalo bija nodzīvojis vairāk nekā 30 gadu. Sēru svētbrīdi iesāka ar čella solo viņa Bafalo Filharmonijas orķestra mūziķe darba kollēga Alta Mayer — kur sirmais profesors spēlēja vairāk nekā 10 gadu, līdz pensijas laikam. Mācītājs J. Prauliņš vadīja svētbrīdi, cildinot profesoru kā īstu kristieti un ilggadēju draudzes locekli. Piemiņas runu teica viņa sirsnīgais draugs profesors Rūdolfs Miķelsons no Indianapoles: „Neatsveramš zaudējums Tu esi mums, mūziķu saimei, sevišķi Taviem laika biedriem — Latvijas konservātorijas mācībspēkiem. Retas ir kļuvušas mūsu rindas, lielie attālumi, gadu nasta, bojātā veselība liedz visiem būt šeit no Tevis atvadīties. Savās domās, mīlestībā tie ir šeit, un viņu vārdā es atvados. Tie ir: Mirdza Stūre, Delle Grāvīte, Helmers Pavasars, Voldemārs Rušēvics, Hugo Štrauss, Arnolds Šturms, Atis Teichmanis un es. Saldu dusu, mīļo Alfred".

Latviešu Akadēmisko Mācībspēku Ziņātnieku Apvienības vārdā no sava goda biedra atvadījās Jānis Neimanis. Bafalo DV apvienības vārdā pēdējos sveicienus teica priekšnieks Vidis Malējs, luterāņu draudzes priekšnieks Jānis Reinis. No Sirakūzām bija ieradies dēls ar ģimeni un draugi, jo pirms pārcelšanās uz Bafalo profesors strādāja par krievu valodas skolotāju universitātē. Par prof. A. Ozoliņa mūža darbu daudz rakstīts viņa 90 gadu jubilejas atcerē.

Par viņu sēro dzīvesbiedre Eleonora, dēls ar ģimeni, tuvinieki un draugi Bafalo un plašajā pasaulē. No kapsētas visi pulcējās North Park luterāņu baznīcas zālē, kur vanadzes un draudzes dāmas bija klājušas kafijas galdu. Profesors Alfrēds Ozoliņš bija ļoti īpatnēja smalkjūtīga personība, dzīļi mīlēja mūsu tēvzemi Latviju.

Vieglas svešās zemes smiltis — latviešu tautas gara milzim.

E. Alka

Laikraksta LATVIJA AMERIKĀ atsevišķus numurus var pirkt Toronto latviešu veikalos un DV grāmatnīcas nodaļās Latviešu Namā un Centrā, kā arī spiestuvē.

Teodora Sīļa piemiņai

1. 4. 12. — 15. 6. 86.

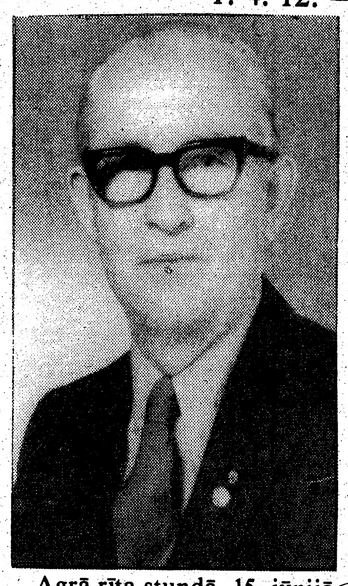

Agrā rīta stundā, 15. jūnijā, nāca skumja ziņa, ka skolotāja, Latvijas kaŗavīra, avīžnieka, Daugavas Vanagu organizācijas veidotāja Teodora Sīļa sirds pēc 74 gadu dedzīgā mūža gājuma apklususi uz laiku laikiem. Viņa dzīves redzējums sācies 1912. gada 1. aprīlī zemnieku mājās, Baltinavas pagastā. Beidzis Malnavas Lauksaimniecības vidusskolu. Vēlāk mācījies Daugavpils Skolotāju institūtā, kur ieguvis skolotāja tiesības. Jau tanīs gados viņa raksti sāk parādīties turienes laikrakstos. Beidzis virsnieku vietnieku kursus. Bijis tautskolu inspektors, līdztekus studējis Jelgavas Lauksaimniecības akadēmijā.

1941. gada 14. jūnija naktī, kad bruņotie krievu čekisti un to kalpi no mājām rāva un medīja ģimenes pa visu Latvijas zemi, arī Sīļa tēvs, māte un brāļi ar jaunajām ģimenēm tiek iegrūsti lopu vagonos ar tūkstošiem citu Latvijas ļaužu.

Kopā ar citiem Latvijas Brīvības paaudzes jaunajiem dēliem, būdams leitnants Latviešu Leģionā, Teodors Sīlis izstaigā kaŗa un gūsta gaitas. Skolotāja darbam Latvijā, Vācijā un ASV ir veltījis pāri par 40 no saviem mūža gadiem.

Daugavas Vanagu organizācijā strādājis kopš 1947. gada. Tikko ieceļojis ASV, nodibina DV apvienību un Latviešu skolu Oklahomā. Pārceļoties uz pastāvīgo dzīves vietu Palo Alto, Kalifornijā, nodibina DV apvienību Ziemeļkalifornijā, ko vada 14 gadus. 1956. gadā Teodoru Sīli apbalvo ar DV nozīmi zeltā. Kopš 1962. gada viņš veic DV Centrālās valdes jaunatnes referenta pienākumus. Bijis ilgus gadus skolotājs Kalifornijā — Palo Alto un Oklandē — un strādājis par rietumu apgabala skolu referentu un arī ALAs Izglītības birojā par skolu sekcijas valdes locekli.

Kultūras Fonds Teodoru Sīli apbalvojis divas reizes — ar balvu par darbiem preses laukā un Krišjāņa Barona prēmiju paidagoģijas laukā par ilggadēju darbu skolu druvā.

Liekas, ka būs tikai nedaudzi preses izdevumi trimdas zemēs, kur nebūtu lasīti Teodora Sīļa raksti par dažādiem mūsu dzīves jautājumiem un problēmām. 1979. gadā iznāca viņa grāmata — „Par neatkarīgo Latviju domājot." Šai grāmatai bija necerēta atsaucība. Iespiedumi bija jāatkārto, un metiens sniedzās pāri par 2000 eks. Arī pēc tam vēl bija jāpapildina. Pret šinī grāmatā teikto cēlās arī satrauktas protesta balsis: Sīlis jau tikai kritizē! Bet, ko vērtīgu pats ir darījis vai dara? Teodors Sīlis atbildēja: „Neesmu savā mūžā nekādus kalnus gāzis vai cēlis, bet darījis un daru, ko Latvijas brīvības gadu ziņa un balss man ir mācījusi. Savas tautas un paša pieredžu vadīts, iedrošinos arī pakritizēt. Esmu mierīgi un bieži vien ar pateicību saņēmis arī man adresēto kritiku. Tā man ir palīdzējusi dziļāk domāt un noturēties uz ceļa, kuŗu man kā savas tautas piederīgam jāiet."

Par ko šinī grāmatā Teodors Sīlis runāja? Par Latvijas brīvības gadiem, par Brīvības paaudzi, par tās cerībām un upuriem. Par Latvijas un mūsu tautas lielo sāpi, ko atnesa Krievijas tanku un tās čekistu baru iebrukums. Šinī grāmatā ir runa arī par to, ka daudzi mūsējie, brīvībās un pārticībā dzīvodami, sāk „aizmirst" un it kā pievērt acis pret visu to, kas notiek ar mūsu tautu Latvijā. Tas vēl nav viss. Šie liberāļie, visu un visus „saprotošie" skaisto vārdu filozofētāji sāk it kā atvainot un justies „saprotoši" pret visu to, kas notiek Latvijā un spēj pat sabrāļoties ar šodienas vagariem dzimtenē. Pret tiem Teodors Sīlis nemācēja un arī necentās atrast maigos vārdus savu rakstu vokabulārā.

„Pats esmu bijis Latvijas bērns, Latvijas bērnu skolotājs un Latvijas kaŗavīrs. Domājiet, ko gribat. Citāds es nevaru un arī nevēlos būt!" Tāds viņš arī iegāja mūžībā.

Teodors Sīlis bija arī ilggadējs Latvijas Amerikā līdzstrādnieks. Bija Latviešu Preses biedrībā un filistrs konkordijā Valdemārija.

Teodora Sīļa nāve ir zaudējums visai latviešu sabiedrībai. Par viņu īpaši sēro dzīvesbiedre Liene, meita Ilze un dēls Andris. Reizē ar viņiem skumjo zaudējumu izjūt simti un simti viņa skolēnu un liels pulks līdzgaitnieku un draugu ap visu globu, kur šodien dzīvo izkaisīti Latvijas meitas un dēli.

Jānis Klīdzējs.

Pēkšņi no šīs dzīves šķīries

Jānis Arvīds Veckers

dzimis 1906. gada 30. aprīlī Jēkabpils apr. Slates pagastā, miris 1986. gada 3. jūnijā Toronto.

Sirds ar sirdi savienota, Dieva sirdī mieru rod.

Dziļās sērās

sieva Fanija

Kas tic Dēlam, tam ir mūžīgā dzīvība. Bet, kas Dēlam neklausa, tas dzīvības neredzēs, bet Dieva dusmība paliek uz viņa. (Jāņa ev. 3:36).

Bezmaksas kristīgu litereātūru un kasetes ar garīgu dziesmu ierakstiem jūs varat saņemt, rakstot māc. J. Šmitam, 30 McDairmid Rd., Scarboro, Ont. MIS 1Z6.

TORONTO ZIŅAS

VIŅI SPĒLĒS ANŠLAVA EGLĪŠA LUGĀ

● Anšlava Eglīša Dziesmu svētku lugā Spēle ar brāļiem piedalās Juris Brammanis, Laila Gaidule, Inta un Rūdolfs Purvi, Maija Ķuze, Anna Briede, Pēteris Rudzītis, Pēteris Ancāns, Sandra Cifersone, Dzintars Pūpēdis, Liene un Valdis Martinsoni, Hugo Miķelsons un Vilnis Brastiņš.

● **Veco ļaužu aprūpes mājas „Kristus dārzs" valdes kārtējā mēneša sanāksmē 18. jūnijā, bija ieradušies 16 dalībnieki. Tie pr-ža Dr. J. Lūša vadībā galvenokārt pārrunāja aprūpes mājas administrātīvos un mājas uzpošanas jautājumus. Mājā pašreiz 72 iemītnieki. To skaits pamazām pieaug, kādēļ vadība ir ieskatos, ka tuvākā nākotnē nams būs iemītnieku piepildīts.**

Dziesmu svētku laikā no aprūpes mājas uz Dziesmu svētku sarīkojumu centru Royal York viesnīcu pl. 10 un 14 aties mazais autobuss un pēc 2 stundām atgriezīsies. Mājas vadība, saziņā ar svētku rīcības komiteju iecerējusi sarīkojumu centra tuvumā iekārtot Informācijas stendu.

Tautietis Jānis Šteinmanis iecerējis 29. jūnijā uzsākt divriteņa braucienu no Vankuveras uz Jaunskotijas provinci, aprūpes mājas Kristus Dārzs popularizēšanas nolūkā. Nākamā aprūpes mājas valdes sēde 16. jūnijā plkst. 19. Kristus Dārzā.

● Sv. Jāņa baznīcā māc. F.T. Kristbergs kristījis Arturu Bērziņu, Gunša un Edītes, dzim. Ozolas dēlu. Salaulāti Aija Abene un Ēriks Mikelšteins. Laulību ceremoniju vadīja draudzes māc. F.T. Kristbergs un māc. Lauma Zušēvica no ASV.

● Māc. F.T. Kristbergs salaulājis Beati Lazdu un Andri Zilānu. Līgava beigusi Minsteres latviešu ģimnaziju Rietumvācijā. Jaunais pāris iepazinies Jaunatnes dziesmu svētkos 1985.g. Montrealā.

● Newmarket slimnīcā 23. jūnijā dzīves gaitas beidzis ltn. Tālivaldis Valdovskis, dzimis 1899.g. 3. decembrī Dobelē, Latvijas kara skolas 1. izlaiduma virsnieks. Pie aizgājēja šķirsta stāvēja virsnieku goda sardze. No Latviešu virsnieku apvienības atvadvārdus teica apvienības priekšnieks vltn. E. Ozoliņš, bet no Latviešu lauksaimnieku biedrības priekšnieks Ž. Bukovskis. St. James krematorijā sēru dievkalpojumu vadīja māc. F.T. Kristbergs. Aizgājējs atstāj dzīvesbiedri Elizabeti, meitu Elenu Džordžu, mazdēlu Pēteri un mazmeitu Kristīni un trīs mazmazbērnus. Tālivaldis Valdovskis jau 30 gadus vadīja savu saimniecību Totenhamā, Ontario provincē.

Korporācijas Selonijas locekļu un to piederīgo tikšanās 5. jūlijā no pl. 10—13 Treilonu ģimenes mājā, 32 Barbara Cres., Toronto.

Latviešu virsnieku apvienības Kanadā kopējas brokastis svētdien, 6. jūlijā, pl. 10 DV namā. Dalības maksa 10 dol. no personas.

● Kesvikā 21. jūnijā mirusi Anna Martinsone, dzimusi 1909.g. 15. decembrī Lazdonā. Vīru zaudējusi jau agrāk Toronto. Viņu pēdējā gaitā uz Jorkas latviešu kapiem 24. jūnijā izvadīja māc. F.T. Kristbergs.

● Sv. Jozefa slimnīcā 25. jūnijā miris Arturs Ķeniņš, dzimis 1919.g. 10. janvārī. Viņu pēdējā gaitā no Rosara bēru nama uz Jorkas latviešu kapiem izvadīja māc. F.T. Kristbergs. Izvadīšanu izkārtoja Sv. Jāņa draudze, jo aizgājējam Kanadā piederīgo nebija.

● Dieva mierā aizgājušo Bertu Bušmani, dz. Breieri no Sv. Jāņa baznīcas uz Jorkas kapiem izvadīja māc. F. Kristbergs 17. jūnijā, sēru mūziku spēlējot Anitai Rundānei. Atvadu aizlūgumā iepriekšējā dienā dziedāja DV sieviešu koris A. Liepiņas vadībā. Aizgājēja dzimusi 1891. gada 21. novembrī Iecavā. Viņa atstāj meitu Ausmu Gugāni ar znotu Aleksandru, mazmeitas — Māru Lūsi un Intu Tauriņu ar dzīvesbiedriem.

● Irēni Robežnieci, dz. Dombrovski, uz Jorkas kapiem māc. F. Kristbergs izvadīja 18. jūnijā. Aizgājēja dzimusi 1934. gadā Rīgā. Par viņu sēro māte Konstancija, dzīvesbiedrs Aivars, meita Anita un dēls Edvards.

● 22. jūnijā mirušo Annu Martinsoni, dz. Kagāns, uz Jorkas kapiem izvadīja 24. jūnijā māc. F. Kristbergs.

HAMILTONA

Šogad 14 jūniju Hamiltonā latvieši atzīmēja ar piemiņas nakts sardzi latviešu baznīcā, ko izkārtoja Hamiltonas DV. Sveču gaismā sardze sākās pl. 8 vakarā 13. jūn. un ilga visu nakti līdz 8 rītā, ik pa stundai nolasot izsūtīto vārdus no grāmatas „Šie vārdi apsūdz." Sardzes ievadījumā māc. K. Kuškēvics noturēja svētbrīdi.

Svētdien, 15. jūnijā, latviešu baznīcā notika Baltiešu dievkalpojums deportēto piemiņai ar igauņu un lietuviešu piedalīšanos.

Piektdienas un sestdienas Hamiltonas izdevumā Spectator bija iespiesti gari raksti par Baltiešu deportācijām pirms 45 gadiem. **J.G.**

SADBERIJA

● Mācītāja Arveda Celma vadīts 14. un 17. jūnija sēru dienas dievkalpojums notika 19. jūnijā. Jūlijā un augustā Sadbertijas draudzē dievkalpojumu nebūs.

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

GODALGOS TAUTAS TĒRPUS

Dziesmu svētku rīcības komitejas sēdi Latviešu Centrā 25. jūnijā atklāja un vadīja Ž. Šmits.

Jaundeju skatē būs redzamas 19 horeografu sacerētas dejas. Balvu saņems 4 labāko vietu ieguvēji. Deju lieluzvedumā balvas saņems dejotāji — jaunākais zēns un meitene, vecākais puisis un meita un tālāko ceļu braukušais dejotājs. 1. vietu ieguvušajā ansamblī balvu saņems arī katrs dejotājs. Ilgstoša lietus gadījumā kopkoŗu gājiens nenotiks, bet koristi pulcēsies Maple Leaf arēnā tieši. Svētku Pavadoni pārdos tikai Informācijas centrā par 1 dol. Labākas dzirdamības dēļ Maple Leaf arēnā uzstādīta profesionāla skaņu sistēma. Par notiekošajiem Latviešu dziesmu svētkiem ar „Press release" ir informēts plašs ziņu dienests Toronto — TV, radio un laikraksti.

Tautas tērpu izvērtēšanai žūrijas komisijai līdz šai dienai pieteikušies 266 dalībnieki.

Vīru koris VIESTURS lūdz atbalstīt bij. dziesmu svētku diriģenta, komponista un ērģelnieka

Jāņa Baruša piemiņas fondu,

iemaksājot īpašā Viestura koŗa kontā 7327 Latviešu Kreditsabiedrībā (Latviešu Namā vai Centrā) vai arī, sūtot pa pastu koŗa priekšniekam V. Rozem, 12 Cree Ave, Scarboro, Ont. M1M 1Z2.

Iesvētības Austrumu draudzē Toronto. Uzņēmumā no kr. māc. A. Celms un draudzes priekšnieks A. Bērziņš.

Aicina piedalīties demonstrācijā

LNAK valdes sēde Montrealā bija galvenokārt domāta vietējo latviešu sabiedrisko darbinieku domu un ierosmju uzklausīšanai un savstarpējas turpmākās darbības veicināšanai.

LNAK ar 250 dol. iemaksu kļuva par Montrealas Latviešu Centra balstiesīgu biedri.

Pārrunāja vērojumus kanadiešu sabiedrībā attiecībās ar Pad. savienību. Būtu vēlama ciešāka sadarbība triju Baltijas tautu starpā. Latviešu Dziesmu svētku dienas turpmāk būtu pārdēvējamas par Latviešu dienām, līdz ar to iegūstot plašāku politisku nozīmi. Jārūpējās par jaunu spējīgu cilvēku iesaistīšanu latviešu sabiedriskā darbā. Jāpaplašina LNAK darbības popularizēšana mazajā presē. Par Montrealas pārstāvi LNAK vienprātīgi izraudzīja Mārīti Demandt.

Kamermūzikas koncertā Ievu Graubiņu aizstās Pauls Meijers (Meiyer). Svētku informācijas darbam Royal York viesnīcā I. Spēlītes pārziņā darbosies 24 talcinieces. Skauti rūpēsies par svētku Vadoņa un žetonu pārdošanu. **-ons.**

Tuvojas LPB Kanadas kopas vadības vēlēšanas

Šinīs dienās LPB Kanadas kopas biedri saņēmuši kopas amatpersonu vēlēšanu materiālus. Valdes 5 loc. amatiem kandidāti līdzšinējie — Lolita Gulbe, Modris Lorbergs un Inta Purva. No jauna — Arveds Celms, Valija Mērniece, Hugo Miķelsons un Edmunds Ozols. Vairs nekandidē līdzšinējais priekšsēdis Rūdolfs Norītis un valdes loc. Ruta Atvasara.

Revīzijas komisijā ievēlamas 3 amatpersonas. Kandidē līdzšinējie Osvalds Kļavenieks un Viktors Upeslācis. No jauna — Jānis Briedis, Krišs Sidars un Žanis Zentiņš. Nekandidē līdzšinējais loc. Pauls Plīsis.

Vēlēšanu materiāli līdz 15. jūlijam (pasta zīmogs) piesūtāmi vēlēšanu komis. priekšsēdim Jāzepam Grodnim (521 Russell Hill Rd., Toronto, Ont., M5P 2T2, tel. 486-9872). **O. K.**

18. jūnija valdes sēdē Toronto kļuva zināms, ka biedrziņa pienākumus uzņēmies G. Šubiņš. LNAK un PBLA Kultūras Fondā darbosies — Daiļamatniecības un lietiskās mākslas nozarē — A. Gugāns. Humānitāro un Sociālo zinātņu — H. Tichovskis un E. Ezera. Mūzikas — Ž. Zentiņš. Paidagoģijas — A. Zichmane un O.Sils. Preses — J. Briedis un R. Norītis. Rakstniecības — I. Vīksna-Fogele. Tautas un Mākslas deju — E. Kalviņš. Teātŗa mākslas — I. Purva un H. Miķelsons. Technisko un dabzinātņu Dr. E. Reinbergs. Tēlotājā mākslas — Ēriks Dzenis.

L. Lukss ziņoja, ka Black Ribbon Day komiteja darbojas mērķtiecīgi un latviešu sabiedrības atsaucība materiāli minētās dienas iedzīvināšanai ir laba.

LNAK organizētā demonstrācija pie Toronto pilsētas nama 3. jūlijā notiks pulksten 12:00 un beigsies ar Latvijas karoga pacelšanu un mūsu tautas lūgšanu. Ikviena svētku apmeklētāja pienākums būtu šajā saietā ierasties. L. Lukss arī iepazīstināja valdes locekļus ar Ontario provincē pieņemto stingro likumu par demonstrāciju gājienu organizēšanu un organizētāju lielo atbildību.

R. Pētersons komentēja par mūsu pašreizējās polītiskās cīņas veida panākumiem. J. Mežaks ziņoja par 1. jūnijā Hamiltonā notikušā skolotāju saieta norisi. Saietā piedalījās 25 skolotāji no apkārtējām latviešu skolām.

G. Siliņš ziņoja par piedalīšanos Igauņu katedras atklāšanā pie Toronto universitātes un par 14. jūnija atzīmēšanu St. Paula baznīcā. Sēru dienas organizēšanā no latviešu puses piedalījās BTF latviešu darbinieki, LNAK, DV organizācija un daudzi tautieši. Piebilstams, ka atsaucīgāki par Toronto ziņu dienestu bija Hamiltonas laikraksti, informējot par šo baltiešiem nozīmīgo dienu. No Canadian Radio-Television and Telekomunication Commision saņemts Baltiešu Federācijai labvēlīgs spriedums pret CTV televīzijas staciju sakarā ar Torch raidījumu. **...ons.**

Leonija Ozolkalne

Kur tu esi?

(21. turpinājums)

— Paņem piemiņai sev Rīgas siluetu līdz — kāda balss aizdūc Andas aizmugurē.

Vai kāds ko teica? Tāda kā dzirdēta balss... Pēteris?...

Cik pa vagona rūti redzams, ūdens Daugavā atsedzis smilšaino gultni. Zāles un aļģes pieliekušās, it kā pavadot aizbraucējus un mājot tiem sveikas. Vai tikpat sakņains, savai gultnei piesiets nav arī šīs zemes cilvēks, nespēdams lēti atrauties no savas vietas.

Dziļi patiltē palika gulgojošā dzelme. Pilsēta aizgrima. Viss gaŗām slīdošais, acīm redzamais, reģistrējās zemapziņā, zaudējumu patlaban nemaz nespējot aptvert. Laikam bez šī truluma, bez žēluma nebūtu iespējams aiziet.

Vēl pazib Torņakalna stacija. Vēl Torņakalna baznīcas brūnais tornis uzkalnā. Vai te kāda roka nepasniegsies ardievām?

Neviens... Nu viss ir gaŗām. Pēdējais pavediens pārtrūcis. Tālais ceļš sācies neapturams...

Pārdomu mirklis ir īss, tiešamībai ar asu dzirkli atgriežot pagātni no tagadnes. Ceļa rūpes un raizes vairs nerod vietu atmiņām un skumjām. Prāts un maņas sasalst zināmā punktā, stingums paralizē, atkārtojot tikai vienu: projām! Ātrāk!

Asaro. Aizbraucot debesis asaro. Pelēkā bezcerībā iegrimst diena, pelēkiem mākoņu plakstiem aizsedzot sauli. Pelēkajā bezcerībā iegrimusī diena sijā retas, lielas lietus lāses.

Ir 1944. gada septembris.

*

— Vien'-n-div', trīs! Vien'-n-div', trīs! — riteņi klab, liekot sēdētājiem paklanīties uz katru: trīs! Šis trešais sitiens atbalsojas pakausī ar dubultu atsitienu, kamēr gaŗi stieptais — viens — lēni nākdams, satrauc ar savu neatvairāmību. Vai riteņi nebūtu gluži apaļi, radot šo monotono — vien'-ns, div', trīs? Bet klaboņa turpinās, atsitoties pret katru gulžņa naglu.

Dzimtenes ainava, teciņus skriedama, panākas gabaliņu līdz. Un nu tālāk un tālāk, apstāšanās vairs nav. Svešums apņem un ierij, svešuma nezvēram muļļājot un iegremojot.

Liels, ass gruzis kniež krūtīs. Asa skabarga iedūrās dziļi. Vai tu tā, — sirds? —

Un tad jau vilciens sāk ritēt straujāk, dobjāk. Klikata, klik, klik. Vagons šūpojās, līgojās. Bija nīkts, visu gaŗo dienu salstot preču stacijā, kam sekoja pārvietošanās pilsētā. Nīkšana līdz tumsai uz sliedēm. Tiekot vagonā, noguruma pārveikta, Anda atspieda pieri pret sienu.

Tā stāvot kājās pakārtai, Anda atcerējās mātes kādreiz mācīto.

Pirmo reizi redzot vai pārdzīvojot kaut ko neparastu — lūdz! Lūdz, jo tā tu esi vistuvāk savam Radītājam; Viņš dzird, pasarga un palīdz. Kaut arī tas liktos maz ticami, bet lūgšanā tu jūti, ka esi kādas stiprākas varas sargāšanā. Pirmo reizi ejot pār jaunu tiltu vai svešu ceļu — lūdz!

Ik reizi, ieejot jaunā mājā, jaunā dzīvē, māte pārkrustīja maizes kukuli un, pacēlusi to rokās, godbijīgā svinīgumā izstaigāja visas telpas, izlūdzoties svētību, sātu un dienišķo maizi. Tā arvien un arvien māte lūgšanas veidā deva nodevas savam Dievam. Pat ejot tumsā, tā ātri, ātri skaitīja, pirms zināmais ceļa posms neizbeidzās un lūgšana nav noskaitīta par visu un visiem un visas vajadzīgās vēles izlūgtas savam Dievam. Ticības spēks viņai bija tāds draudzīgs nolīgums, kuŗa pildīšanai nevarēja būt šaubu.

Arī Andai tagad bija tik savādi, jūtot sevi kādam piederošu un kā kāds ir pār tevi nomodā un tu esi viņa gādībā. Laižoties snaudā, Andai senā mācība neiziet no prāta, un viņa skaita:

— Sargā, sargā — sargā —

*

Straujā skrējiena inercē sakabei noklaudzot, ar smagu šņācienu vilciens apstājās. No pēkšņā trokšņa pamostoties, Andai bija grūti attapties: kur viņa ir? Kas te šūpo, krata un šņāc? Mēģinot notvert savu pēdējo domu, tā aizslīdēja miglā. Mēģinot izstiept notirpušo kāju, tā balstījās pret — — ?

Vai viņa bija snaudusi? Ilgi? Tikai īsu brīdi? Kas bija, ko viņa nupat bija lūgusies sargājamu? Nomods pavēra plakstus...

— Guli mierīgi. Atpūties, — mierina Pēteŗa Priedes balss.

— Priede? — Pēteris Priede! Tu — tu —

— Biju tepat, kur mēs visi, kur daudzi. Tu neredzēji. Nekā tu neredzēji.

— Negribu!

— Mūsu gribai te nav noteikšanas. Esam te samesti, kā nu kuŗais, knupus, rāpus un stāvus. Mūsu atlauztās daļas. Veselums palika tur, — pārgruzdot pelnos.

— Nē!

— Pataupi savas asaras. Tās vajadzēs. Vēlāk. Tagad jāsavelk muskuļi, jākrāj spēks ilgam un nezināmam laikam.

— Nē!

— Zinu, tev pēdējās dienās galvā mazs sajukums. Mēģini vēl iemigt, tā, pavisam mierīgi, uz mana pleca, ar plaukstu zem vaiga. Es nekustēšos, lai tevi modinātu.

— Es — uz tava pleca?

— Neuztraucies. Te mēs — tā — tuvāk saspiesti. Maz telpas.

Abiem strīdniekiem nepamanot, vilciens ir samazinājis gaitu, pēkšņi apstājoties klajā laukā. Baltus garaiņus pūšot, lokomotīve izelso pēdējo nopūtu.

— Ko tas nozīmē? — nervozas trīsas izskrien caur visu gaŗo vilciena sastāvu. Visapkārt redzami pelēcīgi, rugājaini lauki ar kokos iekrāsoto rudens dzeltenumu.

Vilcienam apstājoties, skaļāk dzirdamas bērnu raudas, sieviešu runas un vaidi. Vīru sūro tabakas dūmu piesātinātajā gaisā ir smagi elpot. Nu pievienojās neziņa par stāvēšanas iemesliem. Pāris drosmīgu vīru platiem soļiem aiziet uz priekšu apvaicāties lokomotīves vadītājam par stāvēšanas iemesliem. Izrādās, ka Zemgale čūlo kaŗa brūcēs: Džūkste, Līvbērze, pārvērsta cīņu laukos. Tepat trīs kilometru atstatumā dun un blāzmo fronte. Tepat netālu ir Glūdas stacija, ja vien tai varētu tikt cauri.

Sakarā ar saraustīto fronti ceļš caur Liepāju ir slēgts. Jelgava ir izpostīta, un tajā kopš 27. jūnija ir krievi, kādēļ ceļš uz Vāciju ved līkumu līkumiem — Tukums, Džūkste, kur izārdītā Liepājas ceļa vietā steigā tiek izbūvēts jauns pagaidu ceļš, kur atkāpties vācu armijai.

Diena iesoļo naktī, savā tumsā apsedzot ceļotājus. Gandrīz neviena acs neaizveŗas miegam. Atnāk miglas piedudzis rīts, bet vilciens arvien vēl stāv nekustīgs. Cilvēkus sāk mocīt ēstgriba. Tie paklīst no vagoniem grāvjos, pakrūmēs, cenšoties iekurt uguni, lai uzvārītu lāsi ūdens. Bet grāvī ir tikai gluma duļķe.

Vēlā pēcpusdienā, lēni taustīdamies pa vēl mīksto blakus uzbērumu, gaŗām bēgļu rindai aizlokas sarkanu platformu sastāvs ar krievu gūstekņiem pelēkos, asos šineļos. Divas izbijušās pretpasaules skatās viena otrā — gūstekņis civīlistā un izdzītais bēglis gūsteknī. Divi izbiedētie viens pret otru.

Ne tikai biedinošais frontes tuvums, bet arī izsalkums sāk mocīt; līdzi paņemtās sviestmaizes ir apēdušās ātri. Visvairāk moka dzeŗamā ūdens trūkums. Apkārtējie grāvji izsusējuši, pāri mitrumam pārvākojot biezu, zaļu gļotu kārtu.

Nezinot, cik ilgi vilciens klajā laukā stāvēs, bēgļi baidās tālu aiziet. Netālu pāri rugājainiem laukiem redzamas kādas mājas. Arī pretējā virzienā kūpošais skurstenis apliecina dzīvību. Jauna māte, zīdainīti pie tukšām krūtīm piespiedusi, raud. Krūtī nav ne piliena piena, ko mazo brēcēju apmierināt.

(Turpinājums sekos)

Lidija Lideka-Norīte

Pārdomas

Pārdomas ielavās
paspārnē,
kur piemājo
bezdelīgas
un baloži,
ar spilgti zilo
pagājību— — —
Tur ilgi taujātais
precinieks
dzeguzes kūkojienā
saklausīts...

Pārdomas ielavās
mājā,
kur zvēru galvas
izbāztās
un mežrags
pie sienas
klusē.
Tur attecēs saulīte
zelta kurpītēs,
un baznīcdienā
ies cilvēks
pie bikts.

* * *

Arvīds Melliņš

Roze

Es esmu roze
zem tava loga.
Sarkanās liesmās
mana sirds deg
tev,
mana dzimtene.

Manu ziedu vīraku
vēji nesīs
tavā dievnamā.
Es esmu roze
zem cietuma loga.

* * *

Lidija Dombrovska

Piesaukšana

Es gribu tevi
ar varavīkšņu krāsām
žilbināt,
savā sapņu jūrā gremdēt,
ar savu iejūtību appaijāt,
radības kaismē kveldēt,—
lai tavās acīs
kosma skaistums viestos,
lai tev atvēztos spārni
un tu mīlētu plašumu,
plašo tāli —
kā to mīl putni, vēji
un mākoņvāli!

* * *

Anna Lomane-Lindena

Pavasarī

Ir aizskalotas
pavasaŗa tērces,
ar kristalltīrām
balsīm
vilnis vilnim čukst...
Dreb ūdens pilieni
un trīcot
saules staros
sidrabaini lās...
Bet nevaicā,
kas rada visu tā,
to saņemam
mēs
Dieva dāvanā!

8. Latviešu dziesmu svētku Kanadā atklāšanas dievkalpojums pulcināja Sv. Paula katedrālē Toronto pāri par 1000 dievlūdzēju. Foto J. Ligers.

Savas tautas...

(Turpinājums no 1. lp.)

Un vēsture liecina, ka asu lūzumu un lielu pārbaudījumu laikmetos pāri ikdienas grūtumam cilvēkus un tautas pacel tie garīgie strāvojumi, ko dvēselē izraisa Kristus evaņģelijs un Kristus evaņģelijā atrodamās atziņas, aicinājumi un patiesības.

Un tādēļ mēs esam pateicīgi tiem, kas mūsu tautai Kristus evaņģeliju sludinājuši, kas ieradās mūsu tēvzemē, sekodami Kristus aicinājumam: „Eita un darait par mācekļiem visas tautas, tās kristīdami Tēva, Dēla un Svētā Gara vārdā, tās mācīdami turēt visu, ko es jums esmu pavēlējis." Īpaši šai laikā mēs atceramies augustīnu brālības mūku Meinardu, kurš pirms 800 gadiem izkāpa Daugavas krastā Ikšķilē un par kuru senās chronikas liecina, ka viņš nācis, lai kalpotu un ne, lai valdītu.

Meinarda darbības atcerei bija veltītas arī divi dienas Romā, Vatikānā, kad, piedaloties pāvestam Jānim Paulam, notika arī divi svinīgi dievkalpojumi — viens Vatikānā tikai latviešiem, otrs — Sv. Pētera bazilikā — latviešiem un citiem dievlūdzējiem. Šajā dievkalpojumā ieradās arī viss pie Vatikāna akreditētais diplomātiskais korpuss, kas varbūt pirmo reizi dzirdēja Kristus evaņģelija lasījumus un Dievam par godu dziedātās dziesmas latviešu valodā.

Šis bija pirmais tāda veida dievkalpojums Vatikāna vēsturē un Sv. Pētera bazilikā. Un es esmu pateicīgs Dievam, ka man bija iespēja būt šī vēsturiskā notikuma lieciniekam.

Šajā dievkalpojumā pāvests mūs vispirms uzrunāja latviešu valodā, sakot: „Sirsnīgi sveicu jūs Vatikānā kā mīļus viesus, kas esat ieradušies no dažādām pasaules valstīm, lai svinīgi atzīmētu šo lielo Latvijas atjaunotni Kristā Jēzū. Jūsu priekšgalā īpaši sveicu archibīskapu Arnoldu Lūsi no evaņģeliski luteriskās baznīcas un prelātu Kazimiru Ruču kā latviešu katoļu pārstāvi ārzemēs. Ar sirdi esmu klāt arī visās citās pasaules malās, kur jūsu tautieši atzīmē šo jubileju — kā pašā Latvijā, tā arī ārpus tās."

Tālāk — runājot vācu un angļu valodā, norādot, ka tur, kur Dieva vārds dažāda veida grūtībās ietekmē kādas tautas pašapziņu, tas padziļina arī izpratni par šo tautu un par tās vēsturi. Dieva vārdus klausoties, tauta sāk apzināties savu identitāti, tas nozīmē — savu Dieva doto vietu un aicinājumu, kas atklājas mīlestībā.

„Šī identitāte, ko ticība Kristum dod kā dāvanu, iemiesojas īpašā kultūrā, un cilvēka valodā runātais vārds kļūst par līdzekli dialogam — ar Dievu, kas sākās ar Kristu un kurā piedalīties mēs visi esam aicināti.

Vairākkārt esmu norādījis un personiski pārliecinājies, ka cilvēks var vārdus, kam izšķirēja nozīme viņa dzīvē, dzirdēt un izprast tikai savas tautas kultūras apvāršņos... Tāpēc es izsaku vēlēšanos, lai jūsu valoda un kultūra latviešu ģimenēs un skolās arī nākotnē tiktu saglabāta un veicināta, tāpat arī reliģiskā dzīve tās dažādos paveidos, kādos tā izpaužas latviešu draudzēs."

Domāju, ka tieši šie vārdi liek mums pārvērtēt — un daudz un dažādā veidā — mūsu nostāju pret kristīgo draudzi un baznīcu.

Ar skumjām es vēroju, ka aizvien skaļāki sāk atskanēt balsis, kas rīda pret kristīgo reliģiju un baznīcu un kas bez nopietnas iedziļināšanās mūsu vēsturē atkārtoti apsūdz kristīgo baznīcu par verdzības atnesēju laimīgai latviešu tautai.

Protams — pagātnes notikumi mums jāskata un jāizvērtē patiesības gaismā. Mums nevajaga neko noliegt vai noklusēt. Bet mums nevajaga arī visus pagātnes notikumus mērot ar šodienas atziņu, tradiciju un attieksmju olekti. Pirms astoņsimt gadiem pasaule izskatījās daudz citādāka nekā tagad. Citāda bija cilvēku domāšana. Citādāki bija veidi, ar kādiem strādāja baznīcā, mēģinot pildīt to sūtību, kādu Kristus devis saviem mācekļiem.

Tā raugoties uz 800 gadiem, kas apritējuši kopš Meinarda darbības sākumiem mūsu tēvzemē, mēs atskārtīsim, ka ar to sākās mūsu tautas iesaistīšanās Rietumeiropas garīgās kultūras vidē un gaisotnē. Šī apziņa, ka mēs esam kultūras tauta Eiropas kultūras gaismā, vēl šodien dod spēku un vairo garīgu pretestību — garīgu zemdegu — mūsu tēvzemē palikušajiem brāļiem un māsām, kuŗus tik dedzīgi cenšas rusificēt tā nežēlīgā un bezdievīgā vara, kas latviešus jau padarījusi par minoritāti zemē, ko Dievs mūsu tautai devis 'par mājas vietu.

Arī mums, kas esam brīvībā, vajadzētu to apzināties. Ja mūs, kas esam izklīduši svešumā, likteņa kopībā vairs nesaistīs latviešu draudzes, kur Dieva dziesmas dziedam un kur Dieva vārdi tiek sludināti latviešu valodā, tad mēs mirsim asimilācijas siltos apkampienos varbūt vieglā, bet skumjā un apkaunojošā nāvē.

To apzinoties, mēs arī Dziesmu kalnā — Dziesmu svētkos — atzīmējam 800 gadus, kad Daugavas krastmalā stāvot, Zegebergas klostera mūks pirmo reizi uzrunāja Ikšķiles lībiešu vecajos, sveicinot tos: „Miers ar jums!" un liecinot tiem, ka ar Jēzu Kristu Dievs ienācis cilvēces vēsturē, lai jaunais — Kristū atdzimušais cilvēks — mācītos ļaunu uzvarēt ar labu — un ietu no tumsas uz gaismu un no grēka uz svētdzīvi.

Dieva svētību izlūdzoties ar Dieva vārdiem un Dievu lūdzot sāktie Dziesmu svētki tad kļūs par ugunskuru, pie kura mēs varēsim sasildīt savu svešuma vējos nosalušo sirdi.

Un kļūsim stiprināti ticībā, ka Dievs dos spēku mūsu tautai sagaidīt to dienu, kad dvēseļu zemdega vērsīsies liesmā, kad tauta gavilēs brīvības dziesmā — kad dzīvie un mirušie steigsies uz mājām, svešuma putekļus kratot no kājām.

Sarīkojumu Kalendārs

13. jūlijā pl. 7.30 Simcoe ezerā Millers Marine DV Toronto nodaļas ekskursijas makšķerēšanas sacensības.

8. novembrī Kalvis 35 darbības gadu atceri atzīmē ar koncertu.

TORONTO LATVIEŠU KONCERTAPVIENĪBAS 28. SEZONAS KONCERTI

1. novembrī, sestdien, Castle Frank High School, Jēkaba Graubiņa šķandarbu koncerts, veltīts komponista 100. dzimšanas dienas atcerei. Piedalīsies Toronto dziesmu vienības.
25. novembrī, otrdien, Jane Mallett Theatre, vijolniece Rasma Lielmane.
21. janvārī, 1987. g., trešdien, Toronto universitātes Walter Hall Edgars Kariks, flauta un Māra Biezaite, klavieres, abi no Austrālijas.
2. aprīlī, ceturtdien, Jane Mallett Theatre, Olga Grike, mecosoprāns no Vankuveras.

LATVIEŠU APRIŅĶIS

9. augustā, plkst. 15.00 DV Druvas dārza svētki Lorelas Kalniņos.

Sveicam viesus Dziesmu svētkos

TORONTO LATVIEŠU PENSIONĀRU APVIENĪBA

Bagātīgs devums palīdzības darbam

Tā tas iezīmējās pēdējā Kanadas DV zemes valdes sēdē, kuŗā piešķīra respektējamas summas labdarības mērķiem. Sēdi priekšs. G. Brikmaņa vadībā ievadīja vanadžu vad. Nora Pulciņa Aizvesto piemiņas atceres zīmē. Viņa atcerējās laiku, kad pirms 45 gadiem 13/14. jūnija naktī neskaitāmi latvieši tika izrauti no savām mājām izsūtījumā uz Sibiriju.

Mēs brīvībā lai atceramies mudinājumu nākotnes darbam, ko gūstam archibīskapa Arnolda Lūša dzejā — Tu, kas izbēgi no spaidiem,/ Paklausies uz tautas vaidiem:/ Tu vēl brīdi runāt vari,/ Tautas labā kaut ko dari.

N. Pulciņa informēja, ka viesojusies Sv. Katrīnu vanadžu kopas rīkotā latviešu pēcpusdienā.

Turpina izsūtīt Pavāru grāmatu, un uzturēts tuvs kontakts ar vanadžu kopām.

Vicepriekšs. A. Kalupnieks informēja, ka tradicionālā Kanadas un ASV zemju valžu kopsēde šogad notiks 27/28. septembrī Gaŗezerā.

Grāmata latviešu kaŗavīrs pēc 2. Pasaules kaŗa izpārdota.

Delegātu sapulcē pārvēlētā goda tiesa darbosies zemāk minētā sastāvā: V. Plūdons — priekšs., E. Pulciņš — sekr., I. Zamlovskis — loc. A. Kalupnieks arī deva tuvāku ieskatu par iecerēto DV Globālo dienu programmu Vācijā.

Ārējās informācijas daļas vad. P. Vasariņš savā ziņojumā norādīja, ka DV nodaļām izsūtīti lasītāju vēstuļu paraugvēstules. Pavairota plānošanas noz. vad. Elmas Miniates sagatavotā informācijas vēsts nolasīšanai kanadiešu baznīcās. Pēdējā Informācijas noz. Darba kopas sanāksme notikusi 21. maijā ar 14 darbinieku piedalīšanos. Nākamā sanāksme 9. jūlijā pl.19.45 Toronto, DV namā.

Finanču noz. vad. R. Britāls ziņoja, ka aprūpei invalidiem piešķirti 2.500 dol. Līdzīgas summas piešķirtas arī veciem un slimiem Vācijā un aprūpei aiz Dzelzs aizkara. LNF Zviedrijā piešķirti 2.000 dol. un līdzīga summa arī Bērzainei Vācijā. Kultūras Fondam atvēlēja 500 dol. Kāds anonims ziedotājs veltījis 2.100 dol., ar lūgumu neaizmirst Tērvetes bērnu vasaras nometni Kvebekā.

Kultūras noz. vad. Milija Zvejniece informēja, ka Vācijas latviešu neredzīgajiem ļaudīm ieskaņots kasetē Sv. Katrīnu vanadžu koŗa Senatne 20 gadu jubilejas sarīkojuma uzvedums kopā ar vīru ansambli Kalvi — Pa skaistās vidzemnieces pēdām.

Aprūpes noz. vad. v. St.Leimanis informēja par veiktiem priekšdarbiem Ziemsvētku kartīšu izdošanai. Saimniecības noz. vad. A. Šterns norādīja, ka pārstāvējis Kanadas DV zemes valdi TLTA ģimnazijas 30. izlaiduma aktā, nododot aploksni.

Sekr. R. Pētersons ziņoja, ka notikušas amatpersonu pārmaiņas nodaļu valdēs. Izteica pateicību par darbu Sv. Katrīnu DV nod. ilggadējam bij. priekšs. Jurim Eglītim. Viņa vietā tagad darbosies J. Ķere. Tāpat izteica pateicību arī ilggadējam Sadberijas DV nod. priekšs. Robertam Dumpim. Nodaļas darbu turpmāk vadīs K. Jansons.

Sēdes ievadījuma daļā pēc biedrziņa Jāņa Treimaņa ziņojuma ar klusuma brīdi godināja mūžībā aizsauktos Kanadas DV saimes piederīgos: Kesvikas DV nod. vanadzi Veru Leišupi (mir. 84 g.v. š.g. 17. martā), DV Norandas DV nod. bij. priekšsēdi Arturu Šņori (mir. 69 g.v. š.g. 31. martā), DV Toronto nod. biedrus — Jāni Āboliņu (mir. 80 g.v. š.g. 31. martā), Leonardu Krūmāju (mir. 82 g.v. š.g. 4. aprīlī) un Jāni Veckeri (mir. 80 g.v. š.g. 3. jūnijā).

Nākamā zemes valdes sēde 9. augustā, pl. 9 no rīta Druvas DV nod. priekšs. A. Kalniņa mājā Kalniņos sakarā ar tur tai dienā notiekošiem Druvas nod. dārza svētkiem.

O. K.

Pāvests

RAIBĀ NEDĒĻA

NOZĪMĪGU NOTIKUMU DIENAS

Lai atstājam ekskursiju starptautiskās politikas arēnā nākamajai reizei. Šoreiz pakavēsimies dažās rindās pie četriem nozīmīgiem notikumiem latviešu trimdas dzīvē Rietumvācijā, Vatikānā, Vašingtonā un Toronto.

Daugavas Vanagu Globālās dienas ar kuplo dalībnieku skaitu un priekšzīmīgo organizāciju bija ne tikai izcils notikums Rietumvācijas latviešiem, bet arī daudzajiem viesiem, kas piedalījās šajā salidojumā, mērojot ceļu no tāliem kontinentiem. Par šo dienu norisi mūsu lasītājiem pastāstīs DV CV loceklis A.Kalupnieks vēstulē, kas arvien vēl atrodas ceļā uz redakciju. Mēs taču visi zinām, cik daudz nepatikšanu latviešiem sagādā pasts gandrīz visās valstīs.

* * *

14. jūnijā ASV prezidents R. Rēgens Baltajā namā parakstīja Baltiešu Brīvības dienas proklamāciju. Svinīgā ceremonijā latviešus pārstāvēja PBLA valdes priekšsēdis Dr. O. Pavlovskis un ALAs priekšsēdis A. Lambergs.

Ar šo soli prezidents Rēgens izkliedēja aplamās valodas, ka ASV ārpolitikā Baltijas valstu jautājumā būtu jau notikušas vai arī nākotnē esot gaidāmas kādas pārmaiņas.

Atzīmēsim arī latviešu jaunās paaudzes aktīvitāti Vašingtonā, kas ar neatlaidīgu un īpatnēju akciju pie Pad. savienības sūtniecības izpelnījās amerikāņu televīzijas un arī preses uzmanību.

* * *

Svarīgākais notikums latviešu trimdas dzīvē pēdējo 40 gadu laikā risinājās 26. un 27. jūnijā Vatikānā, kur, atzīmējot Latvijas kristīšanas 800 gadus, pāvests Jānis Pauls bija izkārtojis iespaidīgas svinības.

Tās ievadīja latviešu audience pie pāvesta ar tūlīt sekojošu oikūmēnisko dievkalpojumu Klementa zālē.

Pāvests pēc tam vairāk nekā pusstundu savā miteklī pavadīja sarunā ar latviešu luterāņu baznīcas trimdā archibīskapu Arnoldu Lūsi. Piemiņai no šīs audiences pāvests archibīskapama nodeva vairākas vērtīgas veltes — retas svēto rakstu grāmatas.

Pēcpusdienā notika lutertičīgo dievkalpojums Domus Marie viesnīcas baznīcā. Vakarā svētceļnieki pulcējās Sv. Pētera bazilikā, kur pāvests Jānis Pauls vadīja jubilejas Svēto Misi.

Dievkalpojumā bija klāt astoņi kardināli un visi Vatikānā akreditēto valstu diplomāti.

Nākamajā dienā archibīsk. A. Lūsis un prāvests A. Brumanis svinīgā aktā piedalījās ar priekšlasījumiem. Koncerta daļā dziedāja baritons J.Kļaviņš un vijoles solo spēlēja mūsu pazīstamā māksliniece R. Lielmane.

Latviešu dienas Vatikānā noslēdzās ar kopīgu mielastu. Ne tikai Vatikāna laikraksts L'Osservatore Romano, bet arī daudzi Eiropas preses izdevumi izcilā vietā atzīmēja Latviešu dienas Vatikānā.

400 svētceļotāju vidū bija mūsu diplomātiskie pārstāvji ASV, Austrālijā, Rietumvācijā un Kanadā, kā arī mūsu lielāko organizāciju vadītāji ar PBLA valdes priekšsēdi Dr. O. Pavlovski un DV priekšnieku Jāni Frišvaldu priekšgalā.

Archibīskaps A. Lūsis 8. Dziesmu svētku Kanadā ievada dievkalpojumā pakavējās arī pie Vatikāna apmeklējuma nozīmes (skat. rakstu atsevišķi — 1. lp.)

* * *

Jau šīs nedēļas sākumā Kanadā sāka pulcēties latvieši no ASV, Eiropas, Dienvidamerikas, Austrālijas un Jaunzēlandes, lai piedalītos lielajā latviskās kultūras parādē — 8. Kanadas latviešu Dziesmu svētkos.

Svētkus ievadīja neaizmirstams dievkalpo ums Sv. Paula Katedrālē. Tajā archibīskaps A. Lūsis teica ļoti nozīmīgu svētrunu (sk. atsevišķu rakstu).

Pēcpusdienā ap 1000 klausītāju bija klāt svētku atklāšanas koncertā Royal York viesnīcā.

Svētku runu teica dzejniece Indra Gubiņa (skat. īsinātu 1. lp.). PBLA sveicienus nodeva Dr. O. Pavlovskis un gaņu apsveicēju rindu noslēdza LNAK padomes priekšsēdis Imants Alksnis.

Koncertā dziedāja dubultkvartets Kalvis ar Juri Dzeguzi priekšgalā un DV sieviešu koris Zīle ar diriģentu A.Purvu. Koncertā piedalījās arī solisti Nora Būmane (arpa), Lalita Saliņa (flauta), Kristīne Treimane (čello) un Pēteris Zariņš (klavieres).

1. jūlija vakarā Reiersona teātrī notika Anšlāva Eglīša jaunās lugas Spēle ar brāļiem pirmizrāde. Luga izpelnījās nedalītu skatītāju atsaucību.

Pie Dziesmu svētku norises un vērtējumiem atgriezīsimies mūsu laikraksta turpmākos numuros. **A. K.**

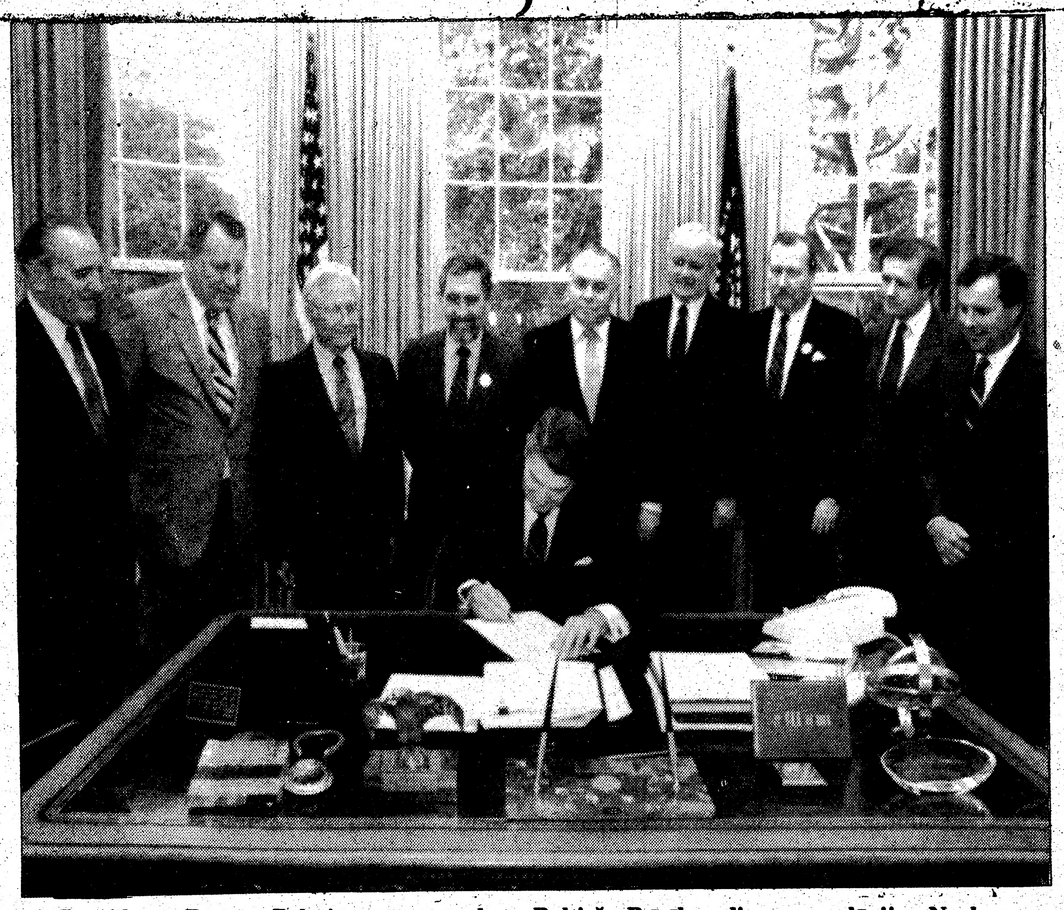

Prezidents Rēgens Baltajā namā paraksta Baltiešu Brīvības dienas rezolūciju. No kr.: Apvienotās Baltiešu komitejas priekšsēdis Jonas Valaitis, Baltiešu Amerikāņu Brīvības līgas priekšsēdis Avo Pirisiild, Lietuviešu Amerikāņu apvienības priekšsēdis Dr. T. Blinstrubas, PBLA priekšsēdis Olģerts Pavlovskis, Lietuviešu Amerikāņu apvienības priekšsēdis Stanley Gecys, Igauņu Amerikāņu apvienības priekšsēdis Juhan Simonson, Amerikas Latviešu apvienības priekšsēdis Aristids Lambergs, senātors Don Riegle, kongresmans William Carney.

Pāvests Jānis Pauls uzrunā latviešu svētceļniekus Vatikānā. Obervatore Romano

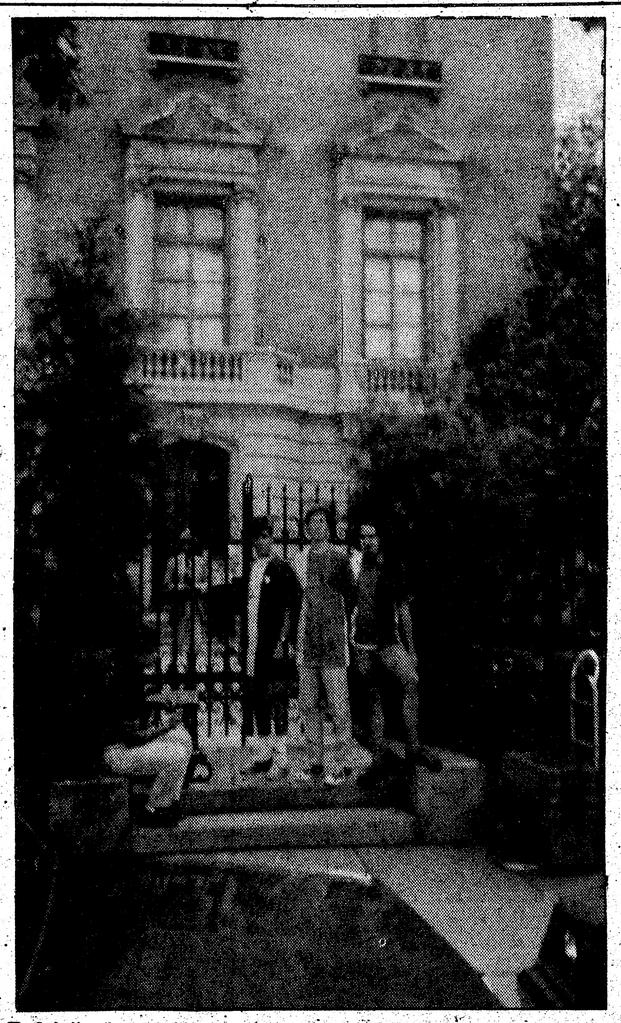

Baltiešu jaunieši I. Kalniņa, O. Kalniņš, B. Rozenkranz un C. Jurciukonis pie Padomju sūtniecības vārtiem Vašingtonā pēc vēstules nodošanas pārsteigtajiem Maskavas diplomātiem.

Anšlāvs Eglītis

Hanna un viņas māsas

(Hannah and Her Sisters, Orion)

Amerikāņi labprāt skatās filmas par ,,parastiem'' ļaudīm, sevišķi, kopš Oskaru saņēma Roberta Redforda režijā darinātā filma Ordinary people. Šai izrādei sekoja vesela virtene vairāk vai mazāk sekmīgu stāstu par vienkāršajiem un parastajiem ļaudīm. Ir saprotama filmdaŗu un arī skatītāju vēlēšanās atkāpties no lieliski attapīgajiem un fiziski neuzveicamajiem detektīviem un dažādu slepeno uzdevumu aģentiem vai pat atnācējiem no citām galaksijām, supermeņiem un supersievietēm.

Šogad redzējām ikdienas stāstus ,,Twice in Lifetime'', ,,Murphy's Romance'' un Vudija Allena ,,Hannah and her Sisters''. Diemžēl, filmām par ,,parastajiem'' ļaudīm piemīt viena kopēja nelaime, rakstuŗi bieži vien ir jau pārāk parasti un viņu problēmas pārlieku necilas, un tā, lai arī tēlotāji būtu teicami un daudzināti aktieŗi, skatītājam dažkārt gribot negribot jānožāvājas. Pieraduši Allenu cildināt, amerikāņu filmu kritiķi visi jūsmo arī par Hannu, bet šoreiz šim korim negribas pievienoties.

Vudija Allena skats uz pasauli ir diezgan necerīgs, viņa sarkasmi rūgti, satira kodīga, bet viņam arvien veicas atrast kādu neparastāku viedokli, no kuŗa atklājas nepamanītas psiholoģiskas šķautnes. Šoreiz viņš tomēr ieslīdējis pārlieku necilā ikdienā.

Kā nereti, viņš tēlo ,,parastos'' — nervozos, neirotiskos, kompleksainos Ņujorkas intellektuāļus. Trīs māsas, viņu pašreizējie un šķirtie vīri un draugi, visi saskaŗas ar mākslu — teātri, televīziju, rakstniecību, glezniecību. Izrāde iesākas, dzimtai pulcējoties pie Pateicības dienas tītara cepeša, kad atklājas dzimtas locekļu dažādās problēmas un izraisās jaunas.

Kādā nesenā intervijā Allens izteicies, ka viņa sākotnējais nodoms bijis attēlot šo ļaužu necerīgi un neglābjami samezgloto drūmo eksistenci, arī hipochondriķa, iedomu slimnieka, postu un nelaimes. Par to liecina Hannas (Mia Farrow) vīra (Michael Caine) pasāktā mīlas dēka ar viņas jaunāko par skaistuli izdaudzināto māsu (Barbara Hershey).

Viņu attiecības brīžiem veidojas gandrīz vai traģiski. Gribētais vai negribētais humors ieviešas izrādē līdz ar iedomu slimnieka parādīšanos. To ar parasto veiksmi un it kā absurdiem spēles paņēmieniem tēlo pats Allens. Būdams žīds, viņš neveiksmīgi mēģina pāriet katoļu ticībā, bez saprātīga iemesla šķīries no Hannas, viņš uzņem sakaru ar viņas vidējo māsu, neveiksmīgu aktrisi. Neviļus iegriezies pie ārsta nesaistoši aprunāties par šķietamu niecīgu dzirdes pasliktināšanos vienā ausī, nelaimīgais pacients tiek ierauts varenā pārbaužu virpulī. Viņu caurstaro un analizē ar vareniem vismodernākajiem aparātiem. Viņa galvu caurskata collu pa collai, meklējot slepenu audzēju, kas varbūt ,,spiež'', uz vainīgo ausi. Tas noved slimnieku galīgā depresijā un pānikā, līdz pat mēģinājumam nonāvēties, kas, kā palaikam šādās reizēs, neizdodas. Beidzot kāds godīgs jauns ārsts spiests atzīt, ka pacientam nekas nekait un arī dzirde ir labākā kārtībā...

Blakus šim turšārstēšanas groteskam arī pārējo dzimtas locekļu problēmas, mīlas dēkas, neapdāvinātās aktrises cīnīšanās pēc lomām, dzeršanas un godkārības problēmas kļūst sīkas un smieklīgas. Kad pēc diviem gadiem dzimta atkal sapulcējas Pateicības dienā, izrādās, ka visi cīnījušies, spēkojušies un cietuši patiesībā — par neko. Bet līdz ar to arī skatītājs jūtas piekrāpts un maldināts. Nekas zīmīgs vai psiholoģiski interesants šoreiz nav atklājies.

Veiklie, rutinētie tēlotāji sniedz teicamu saspēli, bet sakarā ar problēmu parastību arī viņu tēlojums kļūst — parasts. Izrādi daudzmaz saglābj tikai iedomu slimnieks. Filmā iestrādāti daži privāti joki, piem. Mijas Farovas māte, atpūtā aizgājusi aktrise, vīzīgi notēlo viņas māti arī filmā un taml. Bet privāti joki amizē tikai nedaudzus zinātājus.

Kristīgo jauniešu saiets Austrumkrastā

Latviešu Baptistu vasaras nometnē Kvēkertaunā, Pensilvanijā, no 16. līdz 18. maijam pulcējās dalībnieki no deviņām ASV valstīm un Kanadas, lai pārdomātu par mieru un brīvību Dieva vārda gaismā. Saietu noorganizēja Ivars Graudiņš no Milvokiem, kas vairākkārt LELBAi palīdzējis organizēt kristīgo jauniešu saietus ASV vidienē vai darbojies starpkonfesionālā mērogā. Darbu Kvēkertaunā kārtoja Dagnija Bērziņa. Viņa rūpējās par dalībnieku uzņemšanu. Šis saiets bija pirmais solis, lai Austrumkrasta studenti un jaunie profesionāļi varētu regulāri pulcēties kristīgā kopībā jaukā, draudzīgā un interesantā gaisotnē. Ivars Graudiņš uzsvēra, ka esam divējādi vienoti: kā kristieši un kā latvieši, kas palīdz mums vienam no otra mācīties. Mūsu identitāte ir Dieva dota: Viņš dod mums līdzsvaru, kas mums atļauj citiem palīdzēt lai cik niecīgs būtu mūsu individuālais sniegums.

Mājas tēvs Filadelfijas Latviešu Baptistu draudzes mācītājs Pauls Odiņš dalījās ar jauniešiem dzīvās pārrunās. Šādas neformālas pārrunas notika bieži, kopsapulcē, kā arī mazākās grupiņās, lai katrs saieta dalībnieks varētu brīvi izteikties. Bostonas māc. Olafs Brūvers ar dzīvesbiedri Sandru liecināja par Dieva mieru, ko Viņš bagātīgi devis ieslodzījumā čekas cietumā. ,,Kad pazīstam Jēzu, mums ir paļāvība un drošība dzīvot katru dienu'' — viņš raksturoja īsto brīvību, kuŗu ticība Kristū Jēzū dod visos apstākļos.

Māris Lācis no Ņuhampširas stāstīja par dvēseles mieru, kuŗu viņš velti meklēja alkoholā un ķīmikālijās, bet atradis Kristū — Mums vajaga aizlūgt par citiem līdzīgiem mektētājiem un vienam par otru — Māris mudināja. Viņa dzīvesbiedre Līga pavadīja skanīgās garīgās dziesmas saietā; Līga arī mācīja saieta dalībniekiem jaunas kristīgas dziesmas, kuŗas viņa pati bija komponējusi.

Pārrunas par mieru saistījās ar radniecīgām pārrunām par tautas un individuālo brīvību pēc māc. Tālivalža Šmita uzrunas, aprakstot brīvības īsto būtību un tās sakaru ar mūsu tautas brīvības iespējām nākotnē: ,,Kur ir Dieva Gars, tur ir brīvība''. Dievs reiz sūtīja savu brīvības kuģi, Noasa šķirstu, kas attēlo kristību, kas mūs tagad glābj (apustuļa Pētera vārdi).

Rādīja arī no BBC iegūto videolenti par Baltiešu brīvības kuģa braucienu.

Svētdienas rītā dalībnieki palīdzēja Bukskauntijas Latviešu baptistu draudzei dievkalpojumā svinēt viņu māsu pulciņa 74. g. jubileju, pievienojot divas dziesmas jubilejas daudzpusīgiem mūzikāliem sniegumiem. Atvadoties visi nepacietīgi gaidīja uz nākošiem saietiem Austrumu krastā, kad būs iespēja ar draugiem un paziņām, kas par šo saietu nezināja vai dzirdēja pārāk vēlu, dalīties šādā svētīgā draudzības lokā. Minēja nodomus nākošo saietu organizēšot Bostonā, Filadelfijā, Ņujorkā un Vašingtonā nākošo mēnešu laikā. **T.I. Šmits**

KALAMAZŪ

● Kalamazū Daugavas vanadžu ansambļa 25 gadu jubilejas koncerts diriģenta Jāņa Zuikas vadībā notika 10. maijā Latviešu biedrības namā. 25 gadu darbības atceri ievadīja prāv. J. Turks ar svētbrīdi. Darbības pārskatu sniedza priekšniece Valija Vīgante. Ansambli dibināja 18 vanadzes 1961. gadā. Sekoja koncerts. Veltas Galēnas Arājam un Ernesta Balka Jasmīni bija pirmatskaņojumi. Koncerta otrā daļā bija tautasdziesmu apdares: J. Kalniņa, A. Žilinska, E. Melngaiļa un E. Stota. Trīs tautasdziesmu apdares bija pirmatskaņojumi: Ed. Patvaldnieka Es iesēju lielu pupu, V. Rinkuša Piekusuši bāleliņi un Miedziņš nāca. Koncerts beidzās ar J. Norviļa Piemini Latviju. Diriģents un koristi saņēma ziedus. Gaŗo apsveicēju rindu ievadīja bij. ASV vanadžu vad. A. Tīdemane, nododot ASV vanadžu vad. A. Ceriņas sveicienus.

● Kalamazū DV apvienības Pavasaŗa svētki notika 17. maijā Latviešu biedrības telpās. Programmā bija jaundibinātā vīru ansambļa ,,Piltenes prāģeri'' koncerts Richarda Roļļa vadībā. Programmā bija tikai latviešu kaŗavīru dziesmas, kas ļoti patika, vairākas vajadzēja atkārtot. Pie klavierēm pavadīja Mārīte Strautiņa. Veco leģiona dziesmu aizkustināts un savu kaŗa draugu piemiņai R. Jankavs nodeva 1000 dol. ziedojumu Kalamazū latviešu centra būvei. Vanadzes bija sarūpējušas vakariņas un kafijas galdu. **A. Dravnieks**

Tautieti,

ja esi vientuļš, 45—55 g. vecumā, — raksti.

Ofertes šīs avīzes kantorī Zīlīte

Aukli

(var būt arī stud. vai skoln.) **no 21. jūlija līdz 29. augustam** meklē diviem 2 1/2 un 5 g.v. bērniem piecas dienas nedēļā no pl. 8—18 Runnymede stacijas rajonā. Var dzīvot arī uz vietas. Zvanīt vakaros — **769-9651**

Dziesmu svētku informācijas tālrunis 928-5948 jau darbojas un darbosies visu Dziesmu svētku laiku.

Vēlos saņemt brīvu, nesaistošu informāciju par **latviešu apmetnes projektu Sarasotā, Floridā.**

(slud. LA 24. nr.)

.....

vārds, uzvārds

.....

adrese

L. SIPOLINS LIMITED
348 ZEPHYR AVENUE
OTTAWA, ONTARIO, CANADA, K2B 6A1
TELEPHONE: (613) 828-3900

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

SARMĪTE BULTE, BA, LLB
ADVOKĀTE—NOTĀRE
Thompson Building — pretīm City Hall —
65 Queen St. W., suite 1105
Toronto, Ont. M5H 2M5. Tel. (416) 860-0082

DR. ROBERTS VAGNERS, O. D.
ACU ĀRSTS
Pārbaudu acis un sagādāju brilles, kā arī kontaktlēcas savā jaunatvērtajā kabinetā. Vēlama iepriekšēja pieteikšanās. Pieņemu arī vakaros un sestdienās.
3439 YONGE ST., TORONTO, ONT., M4N 2N1
Tel. (416) 485-5233.

MAPLE LEAF TRAVEL

LIDOJUMU MAKSAS UZ:

Londonu,	sākot ar 449.00
Amsterdamu,	sākot ar 498.00
Floridu,	sākot ar 169.00
Mexico,	sākot ar 399.00
Jamaica,	sākot ar 269.00
Barbados,	sākot ar 399.00

Ar hoteli vairāk.

Mums ir tūres un lidojumi visur.

Lūdzu zvanait Inesei Grodnis
653-4351

655 St. Clair Ave W.

DV sports

DV Kanadā sporta nozare rīko klātienes un neklātienes makšķernieku sporta sacensības laikā no š.g. 1. jūlija līdz 1. oktobrim. Šogad bez līdakām apbalvos arī tā saucamos basu lomas. Jāievēro, ka 1. oktobris ir pēdējā makšķerēšanas diena un pieteikumiem jāsasniedz sporta nozares vadītājs ne vēlāk par 5. oktobri. Būtu vēlams iesūtīt līdakas ne mazākas par 5. märc. un basus sākot no trim märciņām. Piedalīties var tikai DV biedri.

— 1986. g. 13. jūlijā DV Toronto nodaļas makšķernieku sacensības notiks Simko ezera līcī pie Kesvikas, bijušā Millera laivu īrēšanas vietā. Sporta nozare ir izkārtojusi pazeminātas īres maksas visām airu laivām. Makšķernieki kuriem ir savi motori tos var lietot bez rentes cenas paaugstinājuma.

Sporta nozare atgādina, ka DV CV rīkotās globālās šaušanas sacensības notiek laikā no 1. februāra līdz 1. novembrim tekošā gadā. Piedalīsimies jo kuplā skaitā. Ir jānorāda, ka 1985. g. izdarītām sacensībām balvu iegādes lietas ir nokavētas pasta vainas dēļ. js.

SADBERIJA

● Sadberijā 14. jūnija atcere notika 15. jūnijā St. Andrews Place. Garīgo aktu vadīja lietuviešu priesteris K. Kakņevičus, asistējot Inesei Makdonaldai (MacDonald). Zāle bija greznota Kanadas, Baltijas valstu, kroātu, poļu, ukraiņu un ungāru karogiem. Sarīkojuma runu teica dep. Garry Lockheed, bet akta norises vadītājs bija igauņu pārstāvis G. Saare. Vietējā radio stacija noraidīja vienu stundu garu programmu par baltiešiem lietuviešu izkārtojumā, un Sadberijas laikrakstā par šo sarīkojumu bija četri raksti. -ons.

LONDONA, ONT.

● DV Londonas nod. 10. maijā Luterāņu baznīcas zālē, 746 Colborne ielā, bija rīkojusi Kurzemes cietokšņa atceres vakaru. To atklāja DV Londonas nod. priekšs. R. Alksnis, pieminot cīņas Kurzemē un Latviešu leģiona gaitas.

Aktā runu teica E. Škobe.

Referents pievērsās Kurzemes cīņām, pieminot varonību, ar kādu mūsu cīnītāji cīnījušies šai pēdējā cietoksnī. 19. divīzijai bijis jācīnās pret desmitkārtīgu uzbrucēju masām, ar apbrīnojamu varonību panākot ne tikai savas frontes sektora noturēšanu, bet arī nodarot lielus zaudējumus boļševikiem. Kurzemes cietokšņa varoņu gars un cīņas paliks neaizmirstamas uz visiem laikiem. Par šīm cīņām būtu jāzina ikvienam latvietim.

Kārlis Bite vakaru kuplināja ar deklamācijām.

Vakara otrā daļā Anda Sprūdža no Toronto rādīja slīdītes no Brīvības kuģa brauciena, kurā pati piedalījusies. Vakaru noklausījās liels apmeklētāju skaits. Vanadzes rūpējās par cienastu.

● 14. jūnijā aizvesto tautiešu piemiņai veltīts dievkalpojums notika 8. jūnijā. Dievkalpojumu vadīja māc. J.Prauliņš. DV nod. pārstāvji piedalījās, ienesot karogu baznīcā. Apspiesto tautību pārstāvji 15. jūnijā pulcējās pie kritušo kareivīru pieminekļa Viktorijas parkā, lai pieminētu 1941. g. 14. jūnijā aizvestos tautas brāļus un māsas.

Ap pieminekli, pie kuŗa nolika vainagu, stāvēja sešu zemju karogi, ieskaitot latviešu. Svētbrīdi vadīja ungāru tautības prāvests. Piemiņas runu teica Baltiešu federācijas priekšsēdis Dr. Guntis Siliņš. Vēl runāja ukraiņu pārstāvis Dr. Rozlickis. Londonas pilsētas pārstāvis J. Burghardts un Ontario provinces pārstāve J. Smith. Latviešus ar karogu pārstāvēja K. Bite, G. Bite un M. Brikmane.

Piemiņas brīdis bija kupli apmeklēts. Latvieši bija lielākā skaitā, par ko visiem sirsnīgs paldies. Dz. S.

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

LŪGUMS

kārtot laikraksta Latvija Amerikā 1986. g. abonementa maksas, kas redzamas maksāšanas zīmē katrā laikr. numurā.

BAZNĪCU ZIŅAS

SV. JĀŅA DRAUDZE

Draudzes kanceleja atvērta otrdienās, trešdienās un ceturtdienās no pl. 10 līdz 17, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave. Mācītāja F.T. Kristberga runas stundas otrdienās no pl. 10—13, trešdienās no pl. 18—21, ceturtdienās no pl. 10—13. Māc. F.T. Kristberga adrese: 12 Worthington Cresc., Toronto, Ont. M6S 3P6, tālr. mājā 769-6950.

6. jūlijā pl. 10 Dziesmu svētku luterāņu dievkalpojums Sv. Andreja bazn.

13. jūlijā pl. 10.30 dievkalpojums Saulainē; pl. 19 dievkalpojums dievnamā.

20. jūlijā pl. 10.30 dievkalpojums Saulainē; pl. 19 dievkalpojums dievnamā.

27. jūlijā pl. 10.30 dievkalpojums Saulainē; pl. 19 dievkalpojums dievnamā.

SV. ANDREJA DRAUDZE

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jārvis St. krustojumā, Toronto, Ont. Tālr. mājā 482-8403, 8 Rolland Rd., Toronto, Ont. M4G 1V5. Māc. J. Cālīša runas stundu laiks kancelejā: trešdienās un ceturtdienās no pl. 10—12 un no 18—19. Citā laikā, iepriekš sazinoties.

6. jūlijā pl. 10 Dziesmu svētku dievkalpojums.

12. jūlijā pl. 17 Sidrabenes bērnu nometnes atklāšana.

13. jūlijā pl. 10 dievkalpojums ar dievgaldu; pl. 11 dievkalpojums Sidrabenē.

20. jūlijā pl. 10 dievkalpojums; pl. 10 dievkalpojums Sidrabenē.

27. jūlijā pl. 10 dievkalpojums Sidrabenē. Bērnu svētki Sidrabenē, dievnamā dievkalpojuma nebūs.

AUSTRUMU DRAUDZE

Māc. A. Celms: 47 Lord Roberts Drive, Scarborough, Ont. M1K 3W1, tālrunis 267-3507. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā 361 Danforth Ave.

6. jūlijā pl. 10 luterāņu dievkalpojums Sv. Andreja baznīcā.

13. jūlijā pl. 11 dievkalpojums Tālavā.

KATOĻU DRAUDZE

Prāvests Dr. B. Kokins, 33 Christie Str., Toronto, Ontario, M6G 3B1. Dievkalpojumi notiek katra mēneša otrā svētdienā pl. 13.00 Lietuviešu baznīcā, 1021 College St., Toronto.

6. jūlijā pl. 12.30 dievkalpojums.

BAPTISTU DRAUDZE

Māc. J. Šmits, 30 McDairmid Rd., Scarborough, Ont. M1S 1Z6, tālr. 299-3780. Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes Walmer Rd. baptistu dr. dievnamā.

Dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 11.

Bībeles studijas — lūgšanu sanāksmes katru trešdienu pl. 19.

Gaismas telefons ticības stiprināšanai 299-8545 darbojas nepārtraukti 24 stundas dienā. Vēsts latviešu valodā tiek ieskaņota divreiz nedēļā.

6. jūlijā pl. 11 īpašs Dziesmu svētku dievkalpojums Sv. **Jāņa baznīcā**, 200 Balmoral Ave.

BRAMPTONAS DRAUDZE

Bramptonas latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi notiek Grace United Church dievnamā: 156 Main Street, North Brampton, Ont. Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto, Ont. M4B 3C6, tālr. 757-2739.

HAMILTONAS DRAUDZE

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Ave. South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G6, tālrunis 385-9838. Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 19—21. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

6. jūlijā dievkalpojuma nebūs.

13. jūlijā **pl. 10** draudzes dievkalpojums.

NIAGARAS DRAUDZE

Draudzes priekšnieks Andrejs Šteinbachs, 6308 Drummond Rd., Niagara Falls, tel. 354-1258.

3. augustā pl. 11 Kapu svētku dievkalpojums Lundys Lane kapsētā.

MONTREALAS LATVIEŠU DRAUDZES

Dievkalpojumi notiek Jāņa (igauņu) ev. lut. baznīcā 4345 Marcil Ave. Mācītājs Gunārs Hūns, 8262 Place Chanceaux, Montreal, Que. H1K 1M7, tel. 352-1204. Mācītājs runājams katrā laikā, bet ieteicams iepriekš sazināties pa tālruni.

Dievkalpojumi, ja nav citādi norādīts, notiek katru svētdienu pl.13.30 baznīcā.

13. jūlijā pl. 19.00 dievkalpojums.

20. jūlijā pl. 19 dievkalpojums.

27. jūlijā pl. 19 dievkalpojums.

OTAVAS DRAUDZE

Māc. E. Lange, 364 Pleasant pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latviešu ev. lut. draudze 83 Main ielā (ne vairs Sv. Pēteŗa baznīcā).

6. jūlijā dievkalpojums nenotiks.

13. jūlijā pl. 11 dievkalpojums baznīcā. Dziesmu lapiņas.

20. jūlijā pl. 11 Kapu svētki Beechwood kapsētā, 55. sekcijā. Dziesmu lapiņas. Lietainā laikā baznīcā.

27. jūlijā pl. 11 dievkalpojums Sprīdīšos. Dziesmu lapiņas.

LATVIEŠU MISIJAS RADIO RAIDĪJUMS
„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"
nepārtraukti
31 gadu gājumā
katru svētdienas rītu no
pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM
no Niagaras WHLD raidītāja.
Vadītājs A. Laksmanis
106 Dorset Rd., Scarboro,
Ont., tālr. 261-4218
Latviešu misijas

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS

Global TV 6. un 22. stac.
100 Huntley St., Toronto,
no pirmd. — piektd. pl. 10.30 no rīta,
svētd. Bafalo TV 29. stac. pl. 21; 700 Club — Bafalo TV 29. stac. no pirmd. — piektd. pl. 10 no rīta, svētdienās pl. 22.
TV stac. 47 no pirmd. — piektd. pl. 9 no rīta.

Mūžībā aizgājusi mūsu mīļā

Berta Bušmanis, dzim. Breiers

dzimusi 1891. gada 21. novembrī Iecavā,
mirusi 1986. gada 13. jūnijā Toronto.

Tev zeme bij' svēta, kur piedzimi,
Tev valoda mīļa, ko runāji,
Tik tālos ceļos piekusa kājas
Un svešā zemē apstājās sirds.

Mīlestībā un sērās
meita Ausma, znots Aleksandrs,
mazmeitas Māra un Inta ar vīriem

Aizsaules pulkiem pievienojies

vitn. Tālivaldis Valdovskis

dzimis 1899. gada 3. decembrī Dobelē,
miris 1986. gada 23. jūnijā Newmarket.

Tēvzemei un brīvībai.

Latviešu virsnieku apvienība Kanadā

Mūsu ordeņa brālis

Vilis Bulavs

dzimis 1917. gada 28. martā Vieşītes pagastā,
pievienojies aizsaules varoņu pulkiem
1986. gada 9. maijā Bedfordā, Anglijā.

Mūžam nerimst Daugavas krāces,
Mūžam nerimst varoņu gars

Sērās piemin
Latviešu Dzelzkrusta Kavalieŗu Savienība

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM — $5.00

125 Broadview Ave.
Tel. 465-5225
Svētdienās iepriekš sazināties pa tel. 465-5225.

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
Pirmdienās no pl. 14.00 līdz 22.00.
Otrdienās no pl. 14.00 līdz 22.00.
Trešdienās no pl. 14.00 līdz 22.00.
Ceturtdienās no pl. 14.00 līdz 23.00.
Piektdienās no pl. 12.00 līdz 24.00.
Sestdienās no pl. 14.00 līdz 20.00.

VALUPE
JEWELLERY LTD.
Zeltkaļi
ALDONA KORMS un
TĀLIS KIVLENIEKS B.Sc. G.J.
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ — Tālr. (416) 595-1125
College Park, 441 Yonge St., Toronto, Ont. M5B 2H4

Lielākais latviešu veikals Toronto
BROADVIEW DELICATESSEN
141 Danforth Ave, tel. (416) 465-9905
Piedāvā:
- lielā izvēlē eiropiešu gaumē gatavotus gaļas izstrādājumus,
- žāvētus tītarus, zivis,
- pašu ceptu rupjmaizi, pīrāgus, ķimeņmaizītes, smalkmaizītes, jubileju kliņģerus u.c. gardumus.
- klāj viesību galdus.

Īpašnieki Ausma un Jānis Miķelsoni

Fotografisks uzņēmums ar atzītu kvalitāti.
(416) 863-1166
BENJAMIN FILM LABORATORIES LTD.
287 Richmond St. E., Tor., Ont. M5A 1P2
We believe every picture counts

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician
VĀCU OPTIĶIS —
Speciālizējies kontaktlenžu nozarē
Lielā izvēlē eiropiešu aceņu rāmji.
1586 Bloor St. W., Toronto.
Tel. 535-6252.

Vecākais latviešu puķu veikals

Venus
ZIEDI KATRAM GADĪJUMAM
Pasūtinājumus pieņem arī no ārzemēm un uz ārzemēm.
231 RONCESVALLES AVE., TORONTO, ONT. M6R 2L6
Tel. darbā 534-4645, pēc darba 533-4037.
A. PUTNIŅŠ

R. S. KANE Ltd.
APBEDĪŠANAS BIROJS
6150 Yonge Street
(Goulding Ave stūrī, dienvidos no Steeles)
Willowdale, Ont.
221 — 1159

Alcan Building Products Authorized Dealer
Māju īpašnieki!
ietaupait ar ALCAN SIDING
Sazinaities ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem gatavo un ierīko
Thermo Windows 534-2926
- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGUS
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
Īpašnieks Artūrs Mīme
2229 Dundas St. W., Toronto, M6R 1X6 **536-5794**

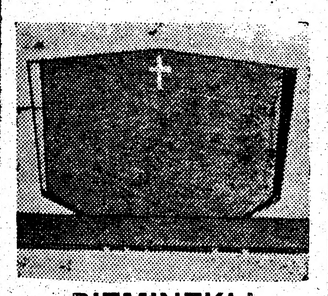
PIEMINEKĻI
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2044 Yonge St., Toronto
M4S 1Z9
Starp Eglinton un Davisville

Latviešu nams Toronto
IZĪRĒ LABI VĒSINĀTAS TELPAS
SARĪKOJUMIEM UN VIESĪBĀM
Pēc vēlēšanās nama dāmu komiteja rīko
GODĪBU GALDUS
491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5
Tel. 922-2931

Ātri, glīti un lēti
iespiežam
dažādus ielūgumus
Tel. 466-1514

Iedrīkstēties...

(Turpinājums no 5. lp.)

Zālē ir 1090 vietu, apmeklētāju varēja būt ap 900. Sarīkojuma budžets Ņujorkas korim bija 25,000 dolaru. No tā par zāli jāmaksā 6000 dol., par orķestri 13,000, bez tam atlīdzība solistiem un dažādi citi izdevumi. Pat ja visas ieejas biļetes būtu pārdotas ieņēmumi nevar segt izdevumus. Ar ziedojumiem atbalstīja labvēļi, un saņemts piešķīrums no Ņujorkas pavalsts mākslas padomes.

Ņujorkas latviešu koris pirmo reizi uzstājās 1976. gada 9. maija Ģimenes dienas dievkalpojumā Jonkeru baznīcā, bet pirmais koncerts tā paša gada 12. jūnijā Sv. Miķeļa baznīcā. Ar katru gadu Ņujorkas koŗa dziedāšanas spējas ir augušas, ņujorkieši ir pieradināti un pat izlutināti dzirdēt lielus uzvedumus teicamā kvalitātē ar simfoniskā orķestŗa piedalīšanos. Koris katru gadu Lieldienu rīta un Ziemsvētku vakara dievkalpojumos Jonkeros piedalās ar dziesmām, nereti mūzikas pavadībā.

Jūnijā parasti notiek koŗa gadskārtējais koncerts. Trīs reizes ir atskaņota Bruno Skultes simfoniskā poēma Daugava. Valsts svētkos 1980. gadā koris uzdrīkstējās koncertēt slavenajā Karnegi zālē Ņujorkā, kur bija sanākuši tuvu pie 2000 klausītāju. Divus gadus vēlāk šinī zālē ar solistiem un simfonisko orķestri koncerta veidā atskaņoja Alfrēda Kalniņa operu Baņuta, ko noklausījās pāri par 2200 klausītāju. Baņutu atkārtoja Milvoku un Minsteres dziesmu svētkos. Vairākas reizes dažādās vietās ir atskaņots V. Baštika Rekviēms, bez tam vairāki citi liela apmēra darbi.

Ņujorkas koris ir viena no tām retajām vienībām, kur dalībnieki maksā gada maksas; koŗa pastāvēšanas laikā ienākuši apmēram 7500 dolāru. Līdz šī gada sākumam koris apgrozījis apm. ceturdaļu miljona dolaru. Apm. pusi maksājuši koncertu klausītāji ieejas maksās, ceturtā daļa ienākusi ziedojumos, piektā daļa saņemta no Ņujorkas pavalsts mākslas padomes vai citu valsts iestāžu atbalstos. Katrs korists maksā ceļa izdevumus kā uz dziesmu svētkiem, tā citām vietām, kur koris koncertē. Koristi atrod laiku dažādiem līdzekļu vākšanas sarīkojumiem, rīko balles ar bazāriem un loterijām, labvēļu vakariņas un citus sarīkojumus. Rodas labvēļi, kas nopērk biļetes par dārgāku cenu vai noziedo lielākas summas. Latviešu fonds piešķīris līdzekļus Baņutas uzvedumam, atbalsti saņemti no Ņukorkas pavalsts iestādēm, kas saistīti ar stingriem noteikumiem un daudzu papīru izpildīšanu.

Puse no ienākumiem izdota profesionālu mūziķu algošanai, īpaši orķestra. Vairāki tūkstoši izmaksāti komponistiem, bet pārējais dažādiem citiem izdevumiem. Baņutas uzvedums Karnegi zālē izmaksāja vairāk nekā 30,000 dolaru. Par ienākumiem un izdevumiem rūpējas kasieris Juris Padegs.

Bez prāvāku skaņdarbu atskaņošanas diriģents A. Jansons Ņujorkas korim par svarīgu mērķi uzskata jaunu latviešu komponistu un diriģentu izveidošanās veicināšanu. Gandrīz katrā koŗa koncertā daļa programmas uzticēta kādam vai vairākiem jaunās paaudzes diriģentiem. Tāpat programmā uzņemti jauno komponistu darbi. Svarīga bijusi draudzīga sadarbība gan ar kaimiņu koŗiem, gan ar dziedātāju grupām Kanadā. Koris saņēmis 6. Latviešu dziesmu svētku Kanadā rīcības komitejas atzinības rakstu 1976. gadā par vislielāko skaitu gados jaunu dziedātāju.

Diriģents Andrejs Jansons ar savu uzņēmību ir pratis korim piesaistīt jaunus un vecus dziedātājus. Viņš nav baidījies riskēt rīkot lielus un plašus sarīkojumus ar lieliskām programmām, kaut ieejas maksa bijusi līdz 20 dolariem (28 Kanadas dolari). Koŗa priekšniece ir Aina Poilova. V. Irbe

Jaunā maiņa arī ALĀ

Publikai un presei peejamā ALA valdes sēde no 7. līdz 8. jūnijamBostonā iepriecināja ar šīs organizācijas plašo darba programmu. Bija dzirdamas ,,labas un sliktas ziņas'', kā to taksturoja Ārējās informācijas biroja vadītājs V. Pavlovskis un lietvedis Ojārs Kalniņš.

Trimdas draudzes zālē pie pakavveidīgi izliktajiem galdiem sēdēja 18 biroju vadītāji, priekšnieku A. Lambergu ieskaitot. Eiropā patlaban uzturas G. Meierovics. Sēdi ar lūgšanu ievadīja māc. Fr. Ruperts.

Organizāciju pārstāvis Albīns Banga iepazīstināja ar 10 organizāciju vadītājiem, kas katrs teica kādu vārdu vai vēlējumu mūsu augstākajai institūcijai. Valdes priekšsēdis A. Lambergs norādīja: ,,Lai uzturētu pilnā darba sparā visus mūsu birojus, mums jākāpina līdzekļu iegūšanas kampaņa. Materiālā baze jānodrošina vismaz uz 20 — 30 gadiem. Galvenais materiālās bazes nodrošināšanas veids ir jaunu biedru, mūža biedru un mūža zelta biedru piesaistīšana ALA saimei. Jau pēc Vašingtonas kongresa mums **nākuši klāt 20 mūža** biedri un 11 mūža zelta biedri. Šai gadā mums vēl jāpiesaista 139 mūža zelta biedri un 250 parastie mūža biedri, kas maksā 150 dol. Tad mēs varēsim turpināt cīnīties svešumā par Latvijas brīvību nākamos 20 — 30 gados. Latvijas plāšanas darba grupā pieteikušies 23 pārstāvji ar 1000 dol. maksām, un viņi uz slēgto darba sēdi sanāks 2. un 3. augustā.''

Par ALA stipendiantiem Vašingtonā apstiprināja Nilu Melngaili un Andri Grotu. Nolēma izgatavot ALA mūža zelta biedru nozīmi zeltā, lai to varētu pasniegt 18. novembrī. Nozīmes žūrijas komisijā iecēla A. Bļodnieku, B. Abulu, G. Puriņu, O. Kutceru, un tanī arī ietelp priekšsēdis. Žūrija godalgos ar 500 dol. labāko metu; sacensībā var piedalīties visi. Metā jābūt burtiem ALA. Apvienotā baltiešu komitejā par darbiniekiem pieņemti latvieši: Daina Stankeviča un Andris Blāķis, kam bijušas labākās kvalifikācijas.

Savu ziņojumu sākot, V. Pavlovskis (Ārējā informācija) un O. Kalniņš (ALA lietvedis Vašingtonā), viens otru papildinādami, teica: ,,Mums ir labas un sliktas ziņas. Slikti attīstās igauņa K. Linass lieta, bet ir arī labas ziņas — mums ir labas attiecības ar Balto namu. Prezidents ir parakstījis 14. jūnija proklamāciju. ALA aicina tautiešus piedalīties demonstrācijā Vīnē un visur organizēt International Black Ribbon Day 23. aug. Molotova un Ribentropa pakta nosodīšanai. Latvian News Digest turpmāk iznāks 4 reizes gadā, cena līdzšinējā — 15 dol. gadā.

Kaŗa noziedznieku meklēšana un vajāšana sākta arī Austrālijā un Jaunzēlandē. Vašingtonā uz autobusiem esot izlikti plakāti par ,,draudzības spēlēm'' starp Pad. savienību un amerikāņiem, kas notikšot laikā no 4. līdz 20. jūlijam Maskavā, būrošana Tallinā un tenisā — Rīgas jūrmalā. Par to jau raksot arī komūnistu avīzes. No citiem avotiem pienākušas ziņas, ka ASV un PSRS kultūras apmaiņas ietvaros plāno 5 dienu konferenci Dzintaros, Rīgas jūrmalā; būšot pieslēgts ABC TV tīkls ar rīta raidījumu — ,,Goodmorning America.''

Aprūpes birojs (K. Ķuzulis) izveidojis pensionāru padomi (K. Ritums, J. Priedulājs, M. Janševics), kas piesaistījusi advokātu, lai vecie cilvēki netiktu ļaunprātīgi izmantoti un lai tie paredzētu novēlējumus ALA. Tāpat norādīja, lai visi, kas Vācijā strādājuši vismaz 18 mēnešus, pieprasa Vācijas pensijas, kas izdarāms caur vietējām SS birojiem.

Gaŗākas debates izraisīja St. Duļevska (rev. komis.) jautājums par J. Riekstiņa studiju centra apsaimniekošanu un stipendijām. Denveras kongresā esot nolemts, ka ALA atbrīvosies no saistībām ar šo iestādījumu, kas kā nabas saite vēl arvien velkas ALA līdz. V. Lambergs šo sitiāciju uzskatīja par nelaimīgu un ALA salīdzināja ar ugunsdzēsējiem, kam arvien kāds caurums jālāpa, nesot negaidītus zaudējumus ALA kasei. ALA nespēj kontrolēt visu, kas notiek Studiju centrā un nevar dabūt īstu skaidrību par tā financēm. Pēc V. Muižnieka informācijas prof. Lalitai Muižniecei paaugstināta alga par $1,800 gadā, bet šī summa neapgrūtināšot ALA.

Bija preses pārstāvja jautājums, vai var uzskatīt par pozitīvu organizētu studentu braucienu uz Dārdedzes sarīkojumu Toronto, tikšanos ar padomju dzejnieci Māru Zālīti, kuŗas lugu tagad viņi izrāda Rietumkrasta kolonijās. Uz to priekšsēdis atbildēja ar nožēlu, ka viņš nevar diktēt studentiem, ko darīt, bet norādīja, ka šāda rīcība mūs šķeļ.

Pēc Bļodnieka ziņojuma jāšaubās, vai Latv. enciklopēdiju varēsim šogad dabūt gatavu, jo salikts ir tikai M burts. Tās iznākšanu kavē rakstu autori, laikā nepiesūtīdami rakstus redaktoram. Valde distancējas no Čikagā radītā video lenšu pasākuma ,,Easy way Latvian'', kam tekstus ierunājuši Bostonas aktieŗi, bet izdevēju aizmugurē stāvot kāda tiesas prāva, ko ievadījusi Kalifornijas federālā valdība. Tirgū labi gājusi Māras Soikānes-Trapānes grāmata ,,Latviešu valodas pamata un tēmatiskais vārdu krājums'', kas iespiests otrā izdevumā 1000 eksemp.

U. Klauss ziņoja par ALA apgāda nepārdotām grāmatām, vērtībā ap $140,000. Nolēma tās piedāvāt citu zemju organizācijām vai arī rīkot lēto grāmatu izpārdošanu. Arī ALA 35 gadu jubilejas grāmatai cena pazemināta no 20 uz 18 dol.

Edmunds Brikmanis (biedru biroja vad.) ieteica piesaistīt vismaz 30 organizācijas kā ALA mūža biedres un pavairot biedru skaitu visās katēgorijās, noskaidrot ,,zudušo'' un nemaksājošo organizāciju stāvokli. Ieteica lietot reklamu, kas došot vislabākos panākumus.

Priecīgus noskaņu nopietnās apspriedēs ienesa A. Lamberga ,,ziņojums'', ka Maŗģeris Pinnis (jaunātnes biroja v.) devies laulības ostā, bet lietvedim O. Kalniņam gaidāms ģimenes pieaugums.

Māra Soikāne-Trapāne izglītības birojam lūdz atbalstu leizera saliekamās mašīnas iegādei. Viņa pārspiedīs amerikāņu rakstnieces Linas Ģesneras (Lynne Gessner? grāmatu ,,Edge of Darkness'' 200 eks. Tā iznākusi jau pirms kādiem 20 gadiem un tēlo kādas zemgaliešu dzimtas pārdzīvojumus II. pasaules kaŗā. Valde tam pievienojās. Māras Trapānes zināšanas un nacionālpolitiskā izpratne ir apbrīnojama.

Plašs bija Līgas Rupertes ziņojums par Ārējās izglītības biroja darbību 3 x 3 nometnēm. Valde pilnvaroja viņu sveikt dziesmu svētkos Toronto. Pieprasīs grāmatu ,,Letters from Latvija'', kas iznākusi Anglijā.

Kā ziņoja A. Braunfelds, ALA Vēstis šogad iznāks samazinātā formatā rudenī, kopā ar ALA ziedojumu vākšanas akciju.

No vecās valdes sastāvā vēl darbojas ilgadējais sporta nozares vadītājs T. Aldzers, A. Braunfelds, pārējie gados jauni, piem. Viesturam Timrotam ir tikai 35 gadi, bet tas pratis veiksmīgi noorganizēt ALA 35 gadu atceres kongresu Vašingtonā par ko priekšnieks viņu uzslavēja. Gados jauna ir Māra Soikāne-Trapāne, kas dzīvo tuksneša pavalstī Arizonā, tāpat J.Ulmanis, J. Riekstiņš. Klausītājiem bija prieks, ka šie jaunie cilvēki vēl ilgi darbosies Latvijas nākotnei.

Pirmās dienas valdes sēde beidzās ar kopējām vakariņām, kuŗas rīkoja vanadzes Iraidas Jansones vadībā ar daudz palīdzēm. Notika iepazīšanās. Priekšsēdis A. Lambergs izsauca katru valdes locekli un lūdza kaut ko publikai pastāstīt par savu darbu. Ar savu tīro latviešu valodu burbuļot burbuļoja Māra — tālā viešņa no tuksnešu laukiem. Dubultkvartets Tēvija, kas šai pavasarī atskatījās uz 50 gadiem, nodziedāja: Kuršu vīri, latvju dēli, Tikai viena dziesma mīļa man, un Par zemi ko mīlam, kas vakara noskaņai nāca par labu.

Otro valdes sēdes dienu ievadīja ar parasto d'evkalpojumu Trimdas draudzes baznīcā.

Osv.Akm.

Sinode aizlūdz par baltiešiem

Amerikāņu luterāņu sinodei no 4. līdz 6. jūnijam Katskilu kalnos notika sanāksme. Pie sinodes pieder 170 draudzes, kas var sūtīt vismaz mācītāju un vienu draudzes pārstāvi. Sanāksmē bija ieradušies pāri par 500 delegātu, kas apskatīja arī Ņujorkas draudzes iesniegto rezolūciju. Kājās piecēlušies, delegāti ar visām balsīm to pieņēma. No Ņujorkas draudzes piedalījās māc. E. Zariņš un L. Saliņš, kā arī prāv. A. Ozols. Māc. L. Saliņš vadīja vienu rīta lūgšanu. Ņujorkas draudzes delegāti draudzīgās privātās pārrunās guva atbalstu savam iesniegumam. Vairāki mācītāji atsūtījuši vēstules Ņujorkas latviešu draudzei, ka viņi 15. jūnija dievkalpojumā aizlūgs par baltiešu aizvestajiem brāļiem un māsām. To pašu apliecināja daudzi sanāksmes delegāti. Kā laicīgie delegāti no Ņujorkas draudzes piedalījās advokāts K. Zamurs jun. un U. Grava.

Baltiešu atceres dienas rezolūcija atgādina, ka baznīcas sūtība ir atcerēties un lūgt par tādiem notikumiem, kas satrauc kādu kristīgas sabiedrības daļu. Ņujorkas latviešu ev. lut. draudze vērš Amerikas luterāņu baznīcas Ņujorkas metropolitena sinodes uzmanību uz baltiešu baznīcas un baltiešu tautu likteni. Baznīca parasti identificējas ar nabadzīgiem un apspiestiem, baznīcai jāaizstāv tie, kam nav iespējas pašiem aizstāvēties.

Ņujorkas latviešu luterāņu draudze, kas runā latviešu valodu un kam ir garīgas un personiskas saites ar baltiešu baznīcu un tautām, lūdz Metro sinodi atcerēties šīs draudzes un tautas un viņus aizstāvēt.

Naktī no 13. uz 14. jūniju daudzus latviešus, lietuviešus un igauņus padomju slepenā policija ar varu aizveda no viņu mājām un deportēja. Tā 14. jūnijs simbolizē baltiešu cilvēku tiesību apspiešanas turpināšanu. Baznīcas Baltijas valstīs, sevišķi lielais luterāņu vairums Latvijā un Igaunijā, vērš uzmanību uz padomju apspiešanām.

Baltiešiem vajadzīgas visas brīvās pasaules lūgšanas un atbalsts cīņai, lai viņi varētu pielūgt Dievu un pārciest polītisko apspiestību.

Svētdiena, 1986. gada 15. jūnijs, lai būtu Baltiešu atceres diena Metropolitena Ņujorkas sinodei. Visas sinodes dalībnieces tiek aicinātas šinī dienā atcerēties baltiešus savās lūgšanas un dievkalpojumos.

V.I.

Kārļa Suntaža būvdarbi,

Metro lic. B 2494.

Būvē jaunas mājas un vasarnīcas. Izdara pārbūves, remontus, krāsošanas un mūrēšanas darbus. Sagādā atļaujas.

Zvanīt 751-6829.

Murray E. Newbigging

BĒRU MĀJA

- **Izjusti personīgi pakalpojumi**
- **Pastāvīga kapella**

M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd., pie Eglinton Ave.
Auto novietošana. Tel. **489-8811, 489-8002**

LIDOJUMS UZ RĪGU 1986.G.

APMEŠANĀS RĪGAS JAUNAJĀ VIESNĪCĀ ,,LATVIJA''
ASV pasažieŗi grupai var pievienoties Ņujorkā.
VISS IESKAITĪTS — VIA HELSINKI UN TALLINA
Visām grupām 16 dienas Rīgā.

Riga—Groups 1986:

9) Sep. 5 — Sep. 24, Can.$2400.-(US$1850.-)

Pēc pieprasījuma varam izkārtot ilgāku uzturēšanos vēl kādā citā Rietumeiropas pilsētā.

Individuāli izkārtojams salīsināts uzturēšanās laiks Rīgā.

Ja domājat aicināt radus ciemos šeit, vai vēlaties viesu vīzu, lai apciemojuma laikā Latvijā dzīvotu pie radiem, tagad ir īstais laiks sākt vajadzīgo dokumentu sagādi.

Tūrē ieskaitīts:

lidojums turp un atpakaļ, visi nodokļi, visur pirmās šķiras viesnīcas, visi transferi, ekskursijas visās vietās, maltītes u.c.

Sīkāka informācija un rezervācijas:

ATLAS TRAVEL SERVICE

103 RONCESVALLES AVE., TORONTO, ONTARIO, M6R 2K9

TEL.: (416) 531-3519

RUNĀJAM LATVISKI!

SAVIENOTĀS VALSTIS

ŅUJORKA

● Atzinīgus vārdus par Ņujorkas latviešu koŗa desmit gadu jubileju koncertu sniedz laikraksta The New York Times recenzents Vills Kratčfīlds 9. jūnija numurā. Viņš norāda, ka latviešu komponistu darbi ir baudāmi; kā modernus komponistus ar dažādām raksturīgām pazīmēm viņš atzīmē T. Ķeniņu un L. Ritmani. Pianists A. Ozoliņš raksturots kā labi sagatavots grūtās Mediņa kompozicijas atskaņošanai. Atzinīgus vārdus viņš veltī solistei L. Saliņai, prasmīgi visu esot vadījis diriģents A. Jansons. Parasti šinī laikrakstā parādās stingras kritikas un daļa koncertu nemaz nav pieminēta.

● Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzes Ziemeļu novada pensionāru un Bībeles stundu apmeklētāju ekskursija uz Pensilvēniju bija paredzēta 11. jūnijā. Pieteikto dalībnieku skaits nebija tik lieis, ka varētu īrēt autobusu, tāpēc nolēma braukt ar privātām automašīnām, taču klimatisko apstākļu dēļ trešdienas rītā ekskursija bija jāatsauc.

● Ņujorkas latviešu draudzes valdes sēdē 10. jūnijā nolēma nosūtīt ielūgumu LELBAS pārvaldei rīkot nākamo sinodi 1987. gada oktobrī Jonkeros. Šinī vietā notika LELBAS pirmā sinode pirms astoņiem gadiem. Mācītāja Richarda Zariņa 40 gadu darba jubileju nolēma rīkot 16. novembrī Betlemes baznīcā Bruklinā.

Pirmajos piecos šī gada mēnešos draudze iepēmusi 102,390 dol., izdoti 101,418 dol. Izdarīti vairāki lieli budžetā paredzēti maksājumi. Skolotāju atlīdzībās izdots 9,138 dol., samaksāti maksājumi Amerikāņu sinodei, daļa no maksājumiem LELBA, un dažādi apdrošinājumi.

● Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzes Bronksas pamatskolas izlaidumā un 35 gadu darbības atcerē 8. jūnijā Jonkeru baznīcas telpās prāv. A. Ozols dievkalpojumā un vēlāk sarīkojuma laikā nosauca to skolotāju un audzēkņu vārdus, kas šajos gados aizgājuši mūžībā. Daudzi citi pārcēlušies uz citām vietām. Ints Rupners no vecākiem pateicās skolotājiem par bērnu audzināšanu un jauno ievirzīšanu latviskā vidē. Maija Braunfelde nosauca skolotājus vārdos pēc gadu izdienas, pasniedzot tiem ziedus. Skolēni izrādīja uzveduma Gada laiki, dziedot un skandinot dainas un tautasdziesmas par četriem gada laikiem. Skolu šogad beidza četras meitenes: Daina Braunfelde, Sandra Jurēvica, Māra Krastiņa un Indra Rupnere, klases audzinātāja bija Irma Zālīte. Sekoja beigšanas apliecību, liecību un balvu izdalīšana. Ņujorkas latviešu organizāciju padomes balvu ieguva Indra Rupnere, bet Māra Krastiņa DV apvienības balvu. Skauti un gaidas apbalvoja tās skolnieces, kas pieder pie gaidu organizācijas. Skolēni saņēma arī skolas un klases audzinātājas balvas. Nobeigumā vecāku sagādāts azaids. Apmeklētāju nedaudz pāri simtam.

● Katram ir iespēja uzglabāt savu ģimenes uzņēmumu Brīvības statujā Ņujorkā. Par desmit dolaru samaksu Eastman Kodak sabiedrība novietos foto uzņēmumu uz video diska un uzglabās to uz mūžīgiem laikiem statujas telpās. Ziedotos desmit dolarus nodos Brīvības statujas atjaunošanas darbiem. Piešķirtais pazīšanas numurs dos iespēju pašam un ģimenes locekļiem apskatīt uzņēmumu, apskatot Brīvības statuju uz Brīvības (Liberty) salas. Tuvāka informācija pa tālruni 800-235-5005 angļu valodā. **Vk.**

GAŖEZERS

● Gaŗezera sezonu atklāja 24. maijā ar karogu uzvilkšanu karoga kalnā un prāv. J. Turka svētbrīdi. Padomes priekšsēdes vietnieks māc. L. Grendze teica uzrunu, atgādinot, ka Gaŗezers nav tikai lūdzējs un ņēmējs, bet arī devējs, it sevišķi mūsu jaunatnei dodot iespēju mācīties latviešu skolā un pavadīt vasaras latviskā vidē.

Par Gaŗezera sapulces vadītāju ievēlēja prāv. V. Vārsbergu. Sapulcei bija kvorums, jo no 10914 akcijām bija pārstāvētas 9436. Piedalījās 47 personas, kopā pārstāvot 87 dažādas draudzes un organizācijas. Pieņēma iepriekšējās sapulces protokolu, kā arī 1. marta ārkārtas sapulces protokolu.

Valdes priekšsēdis G. Strautnieks savā ziņojumā norādīja uz sekmīgi aizvadīto darbības gadu: rīkota Gaŗezera 20 gadu jubileja, sabiedrība ir bijusi atsaucīga gadskārtējai izlozei un Draudzīgajam aicinājumam. Draugu saimē iestājušies 19 un Zelta klubā 22 jauni biedri. Tomēr Gaŗezeram vēl ir parādi, trūkst talcinieku, trūkst ,,krustēvu-krustmātes'' ēku kopšanai, trūkst līdzekļu jaunā sporta laukuma izbūvei. G. Strautnieks iepazīstināja sapulci ar jauno Gaŗezera administrātoru Hariju Šamilu un Gaŗezera vasaras vidusskolas direktrisi Dr. Gundegu Micheli. Kasiere Velta Bērzkalne ziņoja par Gaŗezera kases stāvokli: uz 24. maiju kopā 98,205. dol. Gaŗezeram vēl ir 64,000 dol. parāds Amerikas latviešu palīdzības fondam.

Pēc pārrunām sapulce ar aklamāciju pieņēma 1986. gada budžetu 400,052.75 dol. apmērā. Lielākie ieņēmumu posteņi: skolas naudas 195,350. dol., nometņu maksas 30,000 dol, telšu un treileŗu vietu īre 18,600 dol., telpu īre 15,000; viesu maltītes 15,000, kantīne 18,000, izloze 18,000 dol. Lielākie izdevumi posteņi: algas 122,700 dol., pārtikas iegāde 55,000 dol., apdrošināšana 27,500 dol., gāze, eļļa un elektrība 22,000 dol; remonti un labojumi 18,500, kantīnes mantu iegāde 15,000, sporta laukumi 10,000 dol. Budžetā paredzēts atlik.uz 1986. g. 31. dec. 35,000 dol. Sekoja vēlēšanas. Šogad bija jāpārvēl trīs padomes locekļi: E. Vītoliņa, G. Strautnieks un R. Dimante. E. Vītoliņa vairāk nekandidēja. Padomē ievēlēja: Dr. Rūsiņu Albertiņu ar 9109 balsīm, Gundaru Strautnieku ar 6191 balsi, Ritu Kubuliņu ar 5736 balsīm.

Revīzijas komisijā bija jāpārvēl viens loceklis: Lija Klaumane. Viņai vairāk nekandidējot un Latvijas ciema iedzīvotājam Gunāram Liepiņam noņemot savu kandidātūru, ar aklamācijiu ievēlēja Albīnu Dravnieku.

Latvijas ciema vecākais Kārlis Salna ierosināja, lai padome rēgulāri paredzētu savā darba kārtībā punktu: Gaŗezera tālākās darbības izveidošana. Pārrunājot šo propoziciju, A. Spārniņš ieteica padomei radīt īpašu Gaŗezera nākotnes izveidošanas komiteju (kuŗas locekļi var arī nebūt padomes locekļi), kuŗa nodarbotos tikai ar šo jautājumu. Piemērs: Ziemeļblāzmas izveidošana par satikšanās centru, kas pašlaik ir apstājusies un netiek vairs kustināta, uz ko jau iepriekš bija norādījis A. Elguts. Pēc pārrunām sapulce pieņēma A. Spārniņa propoziciju.

G. Michele ziņoja, ka vasaras vidusskolā ir visi darbinieki un skolotāji: astoņas meiteņu audzinātājas, astoņi zēnu audzinātāji, viena inspektrise. Līdz sapulces dienai bija pieteikušies 130 audzēkņi. Būs viena sagatavošanas klase un parallēlklases visām četrām klasēm, tas ir, astoņas klases, kopā ar sagatavošanas klasi — 9 klases.

O. Cakars ziņoja, ka Gaŗezera 20 gadu jubilejas grāmata iznāks tikai 1987. g. vasarā. Lūdz materiālus un foto uzņēmumus, sevišķi no Gaŗezera sākuma posma. A. Elguts lūdza pievienot arī karti, kā nokļūt uz Gaŗezeru. **A.D.**

SAGINAVA

Saginavas un apkārtnes latviešu ev. lut. draudze 1. jūnijā piedzīvoja nozīmīgu dienu. Amatā ieveda māc. Helmutu Lapiņu no Grand Rapidiem, kas, būdams Vidienes apgabala vikārs, tajā pa reizei bija kalpojis jau agrāk, aizstājot māc. A. Piebalgu viņa slimošanas laikā.

Kad baznīcā bija iesoļojuši svinīgā gājienā viesu mācītāji un draudzes amatpersonas, ievešanu amatā izdarīja Vidienes apgabala vadītājs prāv. J. Turks, asistējot mācītājiem J. Lazdam un L. Vīksnem. Tie svētīja jauno draudzes ganu H. Lapiņu, kas vadīja sākuma liturģiju, spredikī teica māc. J. Lazda un lūgšanas vārdus māc. L. Vīksne. Beigu liturģijā piedalījās visi viesu mācītāji, svētījot draudzi un jauno draudzes ganu. Dievnamā bija pulcējušies ap 200 baznicēnu, to vidū kupls skaits jaunās paaudzes. Bija ciemiņi no Čikagas, Lansingas, Grand Rapidiem, Detroitas u.c. vietām. Ļoti daudz no visiem piedalījās mielastā kādā no skolām, par kuŗa sarīkošanu bija rūpējusies draudzes dāmu komiteja priekšnieces V. Dreibergas vadībā. Šīs laicīgās daļas norisi vadīja draudzes priekšnieks V. Freivalds. Prāv. J. Turks sveica no archibīskapa A. Lūša, LELBA pārvaldes priekšnieka prāv. Vārsberga, Sv. Jāņa dr. Kalamazū un dāmu komitejas. Laba vēlējumus teica māc. J. Lazda un Dievpalīgu vēlēja māc. L. Vīksne. Kalamazū latviešu ev. lut. dr. priekšnieks A. Kajaks nolasīja bij. draudzes māc. A. Piebalga vēstuli. Grand Rapidu latv. ev. lut. draudzes priekšnieks A. Runka sveicināja šīs draudzes vārdā, no Latviešu kluba Saginavā — A. Strautnieks, no latviešu skolas Saginavā — E. Lāce.

Vēl jāpiebilst daži vārdi par Saginavas latviešu izpausmēm savas sabiedriskās, kultūrālās un reliģiskās dzīves kopšanas laukā. Viņi dzīvo it kā latviskuma trīsstūrī, simboliski runājot, ko veido latviešu skola, draudze un Latviešu klubs, kas kārto un organizē sarīkojumus un rūpējas par jaunatnes latvisko audzināšanu. Šie iestādījumi darbojas vislabākās sadarbības garā. Cits citu nekonkurē, bet atbalsta. **V.Z.**

Milvoku vanadzes nolika sarkanbaltus ziedus pie komūnistu upuŗu piemiņas zīmes. No kr.: E. Mintika, māc. L. Zušēvica, A. Grundsberga, A. Ozoliņa, A. Lāce, kopas priekšniece M. Cukura, B. Šeniņa, Z. Vilciņa, M. Vecīte, I. Pelce, E. Liekna, H. Rumpētere, V. Petrovska. Foto V. Jaunkalnietis.

Stipendijām ALA piešķir $19,400

Bostonā ALA valdes sēdē bija visai patīkams brīdis, kad valde piešķīra stipendijas latviskai izglītībai un citām izglītības nozarēm pēc novēlētāju norādījumiem. Dr. J. Zaubes stipendiju latviešu valodas studijām piešķīra Antrai Šmitchenai. Ārstu Elzas un Jāņa Viezes 500 dol. latv. valodas studijām Ilzei Akerbergai. Arch. Veras Jansones 500 dol. medicīnas studijām Sandrai Kalniņai. Prof. N. Vāveres 600 dol. inženierzinātņu studijām Gintim Klīmanim.

ALA stipendiju (2,500 dol.) katra PBLA Sabiedrisko zinātņu institūta apmeklēšanai Minsterē saņem Dace Zoltnere un Andra Rozentāle. 16 jauniešiem piešķīra kopsummā 4,000 mācībām Minsteres latviešu ģimnazijā.

Saņēmēji ir Laris Alversons, Baiba Franklina, Marisa Hill, Aina Irbe, Arnis Kākulis, Eriks Līsmanis, Raimonds Pavlovskis, Eriks Plato, Valdis Rozentāls, Velta Savele, Nils Students, Daina Stakulis, Tia Vehvilainen, Karina Subačs, Juris Subačs un Kristīne Subačs.

Henrija Grausa stipendiju 500 dol. saņem Renāte Mačulāne. ALAs stipendijas Jāņa Riekstiņa studiju centrā (pie Rietummičigenas universitātes pilna laika studentiem rezervētas 13 stipendijas, katra 400 dol. apmērā. Kopā 5,200. dol. Bez tam ALA atbalstu saņems vasaras vidusskolas Kursā, Gaŗezerā un Beverīnā katrā 700 dol. vai kopā 2,100 dol. Stipendijas piešķirtas tikai ASV dzīvojošiem jauniešiem.

ALA valde nolēma rīkot nākošo kongresu Čikagā nākamā gadā laikā no 1 līdz 3. maijam. Nākamā valdes sēde notiks Indianopolē no 6.—7. sept. **O.A.**

Perta gaida, smaida, dzied un dejo

V. Ešmana iespaidi un vērojumi Austrālijas latviešu 35. Kultūras Dienās Pertā 1985. gadā.

Austrālijas latviešu 35. Kultūras dienu svinīgo dievkalpojumu vadīja prāv. P. Bēčs un KD. rīc. komit. priekšsēdis māc. L. Mušinskis. Viesis diriģents I. Mežaraups (ASV) atskaņoja ērģeļu ievadmūziku. Soliste B. Saiva dziedāja Pertas KD veltītus pirmatskaņojumus: Helmera Pavasara komponēto Slavēsim Dievu un pertietes Otilijas Kļaviņas Latvieša Ziemas svētki svešumā un Trimdinieka lūgšanu, pēdējo Pertas vīru koŗu pavadījuma. Pertas latv. jauktais koris, diriģ. I. Dekera un A. Rudakas vadībā dziedāja E. Melngaiļa Dāvīda dziesmu un P. Barisona Mūzai. Ērģeļu pavadījumus veica I. Mežaraups un dievkalpojuma noslēgumā atskaņoja paša komponēto Fantaziju par Ziemas svētku dziesmu.

Pēc dievkalpojuma vairums devās uz Pertas koncertu zāli, kur LAAJ priekšsēdis Ed. Voitkūns atklāja tēlotājas un lietiskās mākslas izstādi. Ar kokgriezumu, ādas, kapara, rotas lietu, keramikas, izšuvumu un audumu eksponātiem piedalījās 39 daiļamatnieki, visi no Austrālijas, izņemot 1 no Kanadas. Grūti vērtēt kopējo eksponātu skaitu, kuŗus bija sakārtojušas E. Riekstiņa un V. Kalniņa. Iekārtojumu bija veikuši S. Ešota, E. Karabanovs, J. Nedela. Darbu cenas no $ .50. līdz 7000.

Tajā pašā dienā bija labi apmeklēta referātu pēcpusdiena, Pertas latviešu Centrā kur Ed. Voitkūns stāstīja par līdzdalību un novērojumiem Brīvības kuģa braucienā. A. Grasis referēja par tautas tērpiem un to valkāšanas tradicijām.

Vakarā Rietumaustrālijas universitātes Vintropa zālē notika Austrālijas latviešu 35. KD Pertā 1985. gadā oficiālā atklāšana ar svētku koncertu.

Pēc KD rīcības komitejas priekšsēža māc. L. Mušinska apsveikuma uzrunas LAAJ priekšsēdis Ed. Voitkūns paziņoja 35. KD Pertā par atklātām. Rietumaustrālijas etnisko un daudzkultūru ministrs Davies nodeva RA premjēra Br. Burkes apsveikumu.

Svētku koncertu ievadīja Laura Padega, labā techniskā izpildījumā atskaņojot I. Mežaraupa vijolei komponēto Elēģiju, Interlūdiju un Epilogu.

Programmas turpinājumā pertiešiem bija pirmo reizi izdevība dzirdēt Bostonas Kolibri ansambļa priekšnesumu, vispirms A. Kuprisas komponēto Ūdensvedējs ar efektīgu instrumentāciju un P. Aldiņa komponēto Mēs nepārnācām, kur izmantoti tautas teiku un dainu motīvi un sižeti par latvju kaŗavīriem gadsimtu tecējumā. Priekšnesumā izmantoti reti dzirdēti instrumenti, piem. āža ragi u.c. Braši skanēja apvienotā vīru koŗa, diriģenta St. Līvmana vadībā atskaņotās J. Zālīša Kareivji drošie, B. Skultes Raganu kalna balāde un Aijā, pēdējo nācās atkārtot.

Pēc aizvadītā KD atklāšanas koncertā dzirdētiem Kolibri ansambļa priekšnesumiem ar interesi varēja gaidīt ansambļa patstāvīgo koncertu 27. decembŗa vakarāRietumaustrālijas Oktagona teātŗa zālē. Ka Kolibri netrūkst cienītāju, liecināja, tuvu pie 500 ieradušies apmeklētāji. Koncerta ievadījumā M. Aldina kompozicijas Putnu dzīšana un Dzegūzes kuko ar autora kokles solo. Sekoja I. Mežaraupa komponētā Pavasara ainas.

Dažādas variacijas un instrumentācija izmantota A. Kuprisas pēc bēŗu tautasdziesmu cikla komponētajā Vedat mani dziedādami, izmantojot arī iespēlēto video lenti. Viss Ansamblis piedalījās P. Aldina kompozīcijas Kaŗavīrs bālēliņš priekšnesumā. Ansambļa dalībnieki A. Kuprisa, L. Padega, P. Ambrose, M. un P. Aldiņi un I. Mežaraups apliecināja savas profesionālās spējas, neapšaubāmos talantus un mūzikālos dotumus. Visi ar balsīm, katrs individs var spēlēt daudzos un dažādos instrumentus gan kā solisti, gan ansamblī. Visa programma nopietnā noskaņā, ļoti latviska. Paldies Kolibri!

Raibie vakari Austrālijas KD ietvaros ir kļuvuši par neatņemamu sastāvdaļu t.s. tradiciju, iegūstot arvien lielāku popularitāti. To arī apliecināja kuplais apmeklētāju skaits 28. decembŗa vakarā R.A. Universitātes Oktagona teātŗa zālē, kur notika Raibais vakars. Vakara konferansjē, pazīstamais autors un Sidnejas latviešu teātŗa režisors Uldis Siliņš, paziņoja par dažām pārmaiņām programmā.

Tālāk raibā rindā sekoja priekšnesumi. Pertas diriģente A. Rudaka dziedāja, pavadot ar gitaru, tautasdziesmu Mīļie puiši, labie puiši un J. Mazuta Mazās ardievas. Adelaides kokļu ansamblis L. Šulces vadībā izpildīja A. Jansona aranžēto Ačkupu, K. Liepiņa Kur tu jāsi, ciema puisi, A. Sila Es izkūlu kunga riju, P. Aldiņa Četru pāŗu danci, D. Štauveres Ar vilciņu Rīgā braucu, A. Sila Teci teci, kumeliņi.

Atmiņas par kādreiz tik populārajām operetēm atsvaidzināja A. un O. Bernsoni ar duetiem un dejām no operetēm Havajas puķe un Silva. Patika un jautrību radīja G. Rosini komiskais Kaķu tercets V. Mūrnieces, D. un O. Bernsonu izpildījumā. Smieklus sagādāja un izpelnījās aplausus atjautīgi aranžētie skeči Franču smak' ar L. Veikinu, Intervija un Voblas , ar L. Veikinu un U. Siliņu. Pārsteigumu sagādāja, vērojot šī vakara Kolibri ansambļa priekšnesumu, atceroties un salīdzinot ar iepriekšējos vakaros dzirdēto. Pavisam cita gaisotne, diferencēts izpildījums, dažādos apstākļos! Vakars beidzās ar atzinībai izpildītājiem pasniegtiem ziediem.

Tautisko deju kopuzvedums notika 29. decembŗa vakarā Pertas koncertzālē. Par dekorātīvo iekārtojumu un gaismām bija atbildīga I. Geidāne, par kopuzveduma vadību B. Pluce. Mūzikālajam pavadījumam bija sakomplektēts miniatūrorķestris, ko bija izkārtojusi G. Balode. Orķestri papildināja dziedātāji A. Rudaka, D. Varpiņa, G. Balode, A. Vārpiņš un Adelaides kokļu ansamblis Ausmas L. Šulces vadībā. Uzveduma teicēji bija E. Riekstiņa un J. Pelšs.

Nesniegšu kopuzveduma mākslinieciško un techniško vētējumu, tikai minot deju kopas ar to vadītājiem. Piedalījās Adelaides Auseklītis, vadīt V. Andersone, Adelaides Dienvidnieki, vad. A. Gulbe, Kanberas Sprigulītis, vad. S. Dariusa. Melburnas Daugavieši Sakta, vad. A. Grimms, Melburnas Ritenītis, vad. I. Draguns un I. Neiburgs, Pertas Pērkonītis, vad. B. Pluce, Sidnejas jautrais pāris, vad. S. Upeniece un J. Runģis, Sidnejas Rota, vad. I. un E. Zvirbuli. Uzvedumā piedalījās tuvu pie 100 dalībnieku. Lietpratēji varbūt iebildīs, kā uzvedumā dažu grupu sniegumos nebija vienveidības un disciplīnas. Kļūdīties ir cilvēcīgi!

Priekšpēdējais KD sarīkojums, bija apvienoto jaukto, sieviešu un vīru koŗu kopkoncerts. Koncertu atklāja ar apvienoto koŗu un klausītāju kopīgu Dievs, svētī Latviju, diriģ. H. Rūtupa vadībā un J. Norviļa Kam drosme ir. Sekoja V. Bendrupa diriģ. J. Norvila Par tevi, tēvu zeme un J. Zālīša Ceļš uz dzimteni. I. Mežaraups diriģēja T. Ķeniņa Augstākā dzimtene un P. Barisona Latvija, I. Dekera vadībā J. Norviļa Balsis.

Apvienotie sieviešu koŗi M. Opeskinam diriģējot, dziedāja V. Bērzkalna Meitiņas, māsiņas, J. Kalniņa Sēju jauku rožu dārzu, un V. Ozoliņa Es tēvu zemei noliecos.

St. Līvmanes vadībā apvienotie vīru koŗi dziedāja J. Norviļa Aglona, E. Dārziņa Mirdzi kā zvaigzne, A. Jurjāna Lūk, roze zied, J. Straumes Pie Baltijas jūras. Pēc pārtraukuma A. Rudakai diriģējot apvienotie jauktie koŗi atskaņoja V. Ozoliņa Latvija daiļā H. Rutupam diriģējot. J. Norviļa Latvietim un E. Melnghaiļa Senatne. I. Mežaraupam diriģējot H. Pavasara Bērzi, A. Kalniņa Imanta. V. Bendrups diriģēja J. Vītola Gaismas pili. Tam sekoja svinīgā KD. karoga nodošana. Koncertu nobeidza ar V. Bendrupa diriģēto J. Vītola klasisko Beverīnas dziedoni ar I. Mežaraupa ērģeļu pavadījumu.

Jāpiezīmē, ka daudz un dažādie Kultūras Dienu sarīkojumi un sanāksmes bieži notika vienā laikā un dažādās vietās, kādēļ nebija izdevības noskatīties Pertas teātrinieku G. Geizes lugu Še runā Stariņš un sidnejiešu A. Eglīša Māris un Baiba izrādi. Tāpat nevarēju būt klāt zinātnu un rakstnieku pēcpusdienā, skolotāju, Latviešu biedrību un LAAJ informācijas sanāksmēs.

V. Ešmanis

Jaunā mērī...

(Turpinājums no 4. lp.)

ka, kompartijas CV un KGB vadību vajadzībām.

Tā kā civīliedzīvotājiem kā Latvijā, tā arī Padomijā nekas prātīgs pret radiāciju nav uzbūvēts un sagatavots, to droši vien sāks darīt pēc Černobiļas; tanī pašā laikā kaŗaspēka vadībai, partijas CK, valdībai un KGB ir uzbūvētas kapitālas, ne tikai pretradiācijas, bet patversmes pret ātomraķetēm. To pilns drošums aprēķināts, vidējam ātomlādiņam sprāgstot 1 km attālumā.

Latvijā, Adāžos, liekas, Gaujas labajā pusē, ir uzbūvēta ap 1980. g. varena pretātomkaŗa patversme Baltijas kaŗa apgabala pavēlniekiem, republikas kompartijas CK augstākai vadībai, Ministru padomes virsotne — ar aprēķinu, ka viss šis izlases ,,bars'' tur varēs dzīvot un uzturēties divas nedēļas. Tā ir moderna, labi apgādāta, samērā droša patversme.

Otra, diezgan prāva, ir uzbūvēta 0,5 km no Ierikiem. Tā domāta KGB un Iekšlietu ministrijas vadībai. Arī tajā ir radītas visas ērtības un drošums divu nedēļu dzīvei un ,,darbam''.

Par šīm ātomkaŗa patversmēm iedzīvotāji praktiski nekā nezina, bet ja kāds zina, tad tām met lielus līkumus un par tām nerunā. Tie skaitās ļoti slepeni objekti ar vairākām stingrām aizsargzonām.

Pat par šīm ziņām, ko es urakstīju, Padomijā jau viegli varētu saņemt 4—6 gadus aiz restēm.

L.N.F.
Stokholmā

IERĪKO, LABO UN MAINA

plumbing, eļļas, gāzes un elektr. apkures, silta ūdens tankus, skursteņu oderes (liners), tīra krāsnis un ūdens tankus.

ROLAND KULLIK

(416) 275—1280.

Grāmatas dāvanām

Arno Teivens — Latvijas Dzirnavas	$39.00
A. Ceichners — Latvijas boļševizācija 1940—1941	$27.00
K. Siljakovs — Mana atbilde II	$16.00
Kanadas vanadzes — Latvian cooking	$12.00
K. Bachmanis — 1905. gada revolūcijas cīņu un sodu dienās	$ 9.00
Laiks, telpa, ļaudis IV daļa	40.00
I. Viksna — Neviens mūs nedzird	$12.00
L. Pērļupe — Priekšpilsētas noslēpums	$ 6.60
N. Kalniņš — Anitas stāsti	$ 5.60
K. Ķezbers — Kurzemes Hercoga Dālderis	$ 6.60
Latviešu kaŗavīrs pēc Otrā pasaules kaŗa, nr.9	$30.00
Garīgs apskats II	$15.00
E. Grīslis — Mēs dzīvojam cerībā	$18.00
A. Šilde — Valstsvīri un Demokrati	$21.00
88 Latviešu Tautas dejas un Apdares	$27.50
Mūzikālie pavadījumi 88 dejām	$12.00
L. Gulbe — Varbūt — es esmu mežs, dzejas	$12.00
K. Sidars — Aiz ezera balti bērzi, rom	$16.00
O. Liepiņš — Tālos atspulgos, atm	$24.00
J. Daģis — Kārlis Ulmanis III	$42.00
Rūgtais Apinis — 58	$ 5.00
O. Perro — Vēstures veidotāji	$20.00
Dainu izlase — Trīs Skuju Koki un Bērzs	$12.00
Latviešu kaŗavīru dziesmas ar notīm	$12.50
Latvija — sienas kartes	$12.50
T.L.B. — Paaudzes paaudzēm, rakstu krājums	$15.00
I. Gubiņa — Kaza kāpa debesīs, ceļ. piez.	$13.00
T. Krūka — Rīgas Ieviņa — Jaunatnes romāns	$12.00
Priekulieši — Atceres	$42.00
K. Osis — Uz utopiju tilta	$13.00
Sp. Paegle — Kā Latvijas valsts tapa	$ 9.00

Piedāvā dāvanām: gleznas, rotas, keramiku, ādas un koka izstrādājumus, kā arī citas mantas.

DV Grāmantīca, 491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5, tālr. 921-7121. Pasta sūtījumiem 10% piemaksa.

Pirmdienās ..... no pl. 12.00 līdz pl. 17.00
Otrdienās ..... no pl. 12.00 līdz pl. 19.00
No treš. līdz piektd..iesk..no pl.12.00 līdz pl. 18.00
Sestdienās — slēgta no 15. jūnija līdz 15. septembrim.

DV GRĀMATNĪCAS NODAĻA-SALONS,4 Credit Union Drive, Toronto, Ont.M4A 2N8, tālr.757-1482.
Darba laiks:no otrdienas līdz piektdienai no pl.15.00-20.00
Sestdienās — slēgta no 15. jūnija līdz 15. septembrim.

RM NSM
ROSAR-MORRISON
FUNERAL HOME LTD
Thomas L. Morrison — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Tel. 924-1408
RŪPĪGA UN SMALKJUTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

RATAS OPTIC
Īgauņu uzņēmums.
219 Danforth Ave,
Toronto, Ont. M4K 1N2
465-6251
Atvērts pirmd. - piektd. 10—18
sestdienās 10—15
- Gatavojam pēc acu ārsta paraksta brilles un visāda veida kontaktu lēcas.
- Rāmji lielā izvēlē.
- Izkārtojam acu pārbaudes.
- Latviešiem 10% atlaide, ieskaitot brilles uz Latviju.

Ērgļu ligzdas medus
30 Dewson St.
Toronto, Ont.
Telefons 534-0563
S. Vasarājs
ĒRGĻU LIGZDAS

Dāmu un kungu DRĒBNIEKI
šuj apģērbus pēc mēra un gaumes
Runā vāciski
Old Mill Tailors
Rudi H. Schneider
7 Riverview Gardens — 769-9535
PIE BLOOR, VIENU BLOKU RIETUMOS NO JANE

KRISTUS DĀRZS
meklē studentus vasaras darbiem
pilnam vai daļējām darba laikam
a) biroja darbin. ar mašīnrakst. praksi;
b) dārzu kopēju
un pilnam dienas darba laikam atbildīgo māsu.
Zvanīt administrātorei (416) 832-3300.

Coleman
HEATING & AIR CONDITIONING
Ar COLEMAN Jūs varat iegūt vēsas telpas jau šinī vasarā.
Nav jāmaksā līdz oktobrim, ja vēsināšanu Jūs ierīkojat jau tagad un tanī pašā laikā pārejat uz gāzes apkuri.
Zvanait
GARNEY & CO LTD. 783-6151.
Valteram Ivans vai Ike Rawal
Šī latviešu sabiedrība jau 45 gadus gādā par Toronto ērtībām.

Arī Sidrabene gaida latviešu bērnus

Sidrabenes vasara aicina tevi skaistā apkārtnē atjaunot draudzību un atrast daudz prieka, saules un pārdzīvojumu savā vasaras nometnē. Tur tu būsi kopā ar daudz citiem latviešu bērniem latviskā vidē. Vispārējais nometnes nodarbību klāsts ir ļoti bagāts un vispusīgs, katrreiz piemērots attiecīgai vecuma grupai. Nometnes atbildīgie vadītāji ir ar lielu pieredzi, un tie pirmā vietā liek rūpes par bērniem un priecājas būt ar tiem kopā. Īpašu vērību veltī arī reliģiskai audzināšanai; to vadīs nometnes atbildīgais vadītājs māc. Juris Cālītis un jaunā mācītāja Sarma Eglīte, kas jau agrāk bijusi Sidrabenes nometnē par vadītāju.

Peldēšanas speciāliste Judīte Vāgnere vadīs peldēšanas apmācības, un nometņotāji piedalīsies arī Sarkanā krusta peldēšanas prasmes pārbaudēs, iegūstot attiecīgās pakāpes apliecības. Meiteņu nometnes atbildīgā vadītāja būs Biruta Kvapasinska, bet zēnu — Astrīda Kalna, kas vadīs arī nometnes mūzikālo daļu. No Filadelfijas ieradīsies mākslinieks Arnolds Treibergs un iepazīstinās bērnus ar stikla gleznieciību.

Jaunākiem bērniem piemēroti iekārtotie basketbola grozi dos iespēju iekļaut nometnes programmā arī šo skaisto sporta veidu. Plašajā programmas klāstā lai atzīmējam vēl interešu grupas, sirojumus, rotaļas, dziedāšanu, filmas, laivu braucienus, rokdarbus, ugunskurus, nodarbības dažādos sporta veidos, u.t.t.

Nometnes sporta svētki ir apvienoti ar peldēšanas sacīkstēm un Kanadas latviešu jaunatnes meistarsacīkstēm vieglatlētikā, kuŗas vada LSAK darbinieki. Tajās var piedalīties ne tikai nometņotāji, bet ikviens jaunās audzes vieglatlēts dažādās vecuma grupās. Uzvarētāji saņem arī vērtīgas ceļojošas balvas. Tas viss iespējams tāpēc, ka Sidrabenei ir LSAK būvētais sporta stadions. Nometņotāji spēlē arī lauka hokeju, futbolu, volejbolu, bedmingtonu, u.t.t.

Ar Sidrabenes pārvaldnieka Jurenovska gādību Sidrabene ir rūpīgi uzposta, un Cāļu kalns ar siltajām dušām un modernām labierīcībām un glīti iekārtotām puļamvietām gaida jaunākos nometņotājus. Cāļu kalnu pārzinās Dzintra Eglīte. Bērnu basketbola grozus iekārtos sidrabenieši — V. Ozols un R. Raģis.

Sidrabenes priekšrocība ir arī tā, ka nometnes rīcībā ir visa plašā sabiedriskā ēka, kur lietainā laikā var līdztekus notikt dažāda rakstura nodarbības.

Svarīgākie nometnes sarīkojumi būs Sporta svētki 20. jūlijā, Bērnu svētki 27. jūlijā, kuŗos parasti viesojas saulainieši, un kad notiek aizraujošas sacensības vairākos sporta veidos.

Katru trešdienas vakaru Sidrabenē būs svētbrīži brīvdabas baznīcā, bet svētdienās dievkalpojumi.

Nometnes saimniece būs iecienītā, daudz slavētā Rasma Gaile. Nometnes ārsts Dr. Andris Rubenis, medicīnas māsa Ināra Jurenovska.

Nometne darbosies no 12. jūlijā līdz 9. augustam. Latviešu valodas nepratējiem paredzēts laiks no 3. augusta līdz 9. augustam. Cāļu kalns darbosies visu nometnes laiku. Jau trešo gadu pēc kārtas būs visu nometnes laiku arī tā sauktā „Dienas nometne", kuŗā bērni no 3 līdz 6 gadus vecumam varēs pavadīt dienu no plkst. 9 rītā līdz plkst. 6.30 vakarā, lai pēc tam dotos uz savām mājām pārnakšņot. Šī speciālā nometne ir bijusi ļoti gaidīta un ir vajadzīga.

Iepriekšēja bērnu pieteikšanās pie Māras Amoliņas, 11 Elston Court, Richmond Hill, Ont., Canada, L4C 5Z7, telefons: (416) 884-9068. Nometnes laikā var pieteikties pie nometnes administrātora Zigurda Krēsliņa.

Ž. Z.

Get 75 mpg large car, R.V.'s etc. Build and install a new covey gas vapour carb. Fit any car, truck or R.V. For inform. send self-addressed stamped envelope to: Thrift Carb. 10731 King Geo. Hwy., Surrey, B.C. V3T 2X6.

ZIEDI UN DĀVANAS
GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie „Chester" pazemja pieturas)
466-1951 vai 466-1502
ZIEDI KATRĀ VEIDĀ — KATRAI VAJADZĪBAI
VISUR BRĪVAJĀ PASAULĒ
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS
DZINTARA IZSTRĀDĀJUMI
Vasaras laikā, gaŗās nedēļu nogalēs, veikals slēgts no sestdienas līdz pirmdienai.
Inta Gugāns-Tauriņš

Izdaru krāsošanas darbus
Nocenošana par brīvu
Zvanīt no pl. 10—23,
tālr. 924—7095.

Ingrida A. Matckars
B.A., M.A., L L B.
ADVOKĀTE pie
DYSON & KACABA Barristers & Solicitors
200 Richmond Str. W., Suite 400, Toronto, Ont. M5H 3K6
Tel. (416) 361-1777

Laimonis
labo
automašīnas
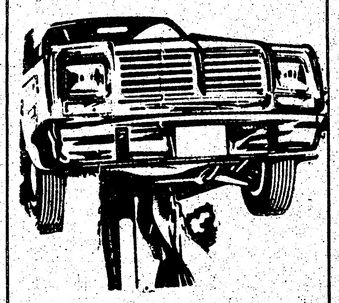
labāk
lētāk
ātrāk
603 Gerrard St. E.
Tālr. 466—0540

DOWNTOWN WOOLS, ARTS & CRAFTS
Īpašn. Elza Avots
137 Yonge St. — Shopping Mall,
(Ieeja arī no 74 Victoria St. Arcade Bldg.)
Lielā izvēlē dažādu rokdarbu materiāli.
Padomi rokdarbu jautājumos.
Tel.: 368-5011

GUNARS
CONSTRUCTION
izdara visāda veida pārbūvju un piebūvju darbus, ieskaitot plumbing un elektrību.
Lūdz zvanīt 889-5076.

Gatavojas politiskai akcijai Vīnē

PBLA valdes priekšsēdis Dr. O. Pavlovskis mūs informē

Vīnes konference (Eiropas drošības un sadarbības izvērtējuma konference — Conference on Security and Cooperation in Europe Follow-up Meeting) sāksies 4. novembrī un turpināsies, kamēr delegāti nolems to izbeigt.

Pasaules Baltiešu Apvienības (PBA) darbība Vīnē.

Baltiešu darbība norisināsies PBA ietvaros, kur šogad prezidē lietuvieši. PBA sagatavos kopēju īsu memorandu baltiešu vārdā konferences delegātiem un Ārlietu ministrijām. Memorandam pievienos katras tautības sagatavotu īpašu papildinājumu par Padomju savienības pārkāpumiem.

Paredzētas divas demonstrācijas laikā starp 4. un 7. novembri. Tiešo laiku un vietu paziņos vēlāk. *Latvieši* ir lūgti ņemt līdz Latvijas karogus un tautas tērpus.

Pašlaik plāno Baltiešu simpoziju angļu valodā ar 4—5 pazīstamu starptautisku zinātnieku piedalīšanos. Simpozija temats būtu pašreizējais stāvoklis Baltijas valstīs.

Saņemtas PBA biroja telpas no 29. oktobŗa līdz 12. novembrim. Birojs darbosies kā ,,nervu centrs'' baltiešu akcijām Vīnē un arī kā preses birojs. No latviešiem paredzētas birojā darbinieces Ingrīda Kalniņa un Vaiva Pūķīte.

PBA pārstāvji Vīnē apmeklēs attiecīgas delegācijas un iesniegs sagatavotos materiālus. Notiks arī preses konference.

Latvieši, kas vēlas, varēs apmesties kopējā viesnīcā Hotel Savoy (Lindengasse 12, 1070 Vienna, Austria; tel.: 43 0222 935—646). Istabas var rezervēt a) ar Astrīdas Jansones starpniecību (7556-B Pearl Rd., Middleburg Heights, OH; tel.: 1—800—523—7241) vai arī b) tieši ar viesnīcu, bez A. Jansones starpniecības. A. Jansone arī kārto ASV latviešiem kopēju lidojumu uz Vīni. PBLA *nav* atbildīga par ceļojuma un apmešanās izkārtošanu: tā ir katra personiska lieta.

PBLA ir saņēmusi telpas Latvijas valsts neatkarības pasludināšanas atcerei. Hotel Astoria (Kärnter Str. 32, A 1015 Wien, Austria; tel.: (0222) — 52 65 85—0). 7. novembŗa vakarā notiks pieņemšana. Viesnīca atrodas apmēram 5—10 min. gājienā no Habsburgu pils, kur norisināsies konferences pirmā daļa.

Izmantojot izdevību, ka konferences atklāšanas laikā Vīnē būs samērā liels skaits latviešu nacionālpolītisko darbinieku un ieinteresētu tautiešu no visiem kontinentiem, PBLA noturēs latviešu nacionālpolītisku simpoziju par nākotnes nacionālpolītisko darbu. Programmā paredzēts panelis, īsas lekcijas (5—10 min.), diskusijas, jautājumi un atbildes, ierosinājumi un tml. Simpozijā piedalīties aicināti visi latvieši, kas atrodas Vīnē.

Baltijas valstu okupācijas jautājuma ierosināšana konferencē.

PBA — kopēji ar PBLA, igauņu un lietuviešu pasaules centrālām organizācijām — gan pirms, gan arī konferences laikā pieprasīs Baltijas valstu jautājuma ierosināšanu konferences sēdē. Ir vēl svarīgāk un nozīmīgāk, ka šo pašu pieprasa baltiešu organizācijas *savām* valdībām ąttiecīgajās zemēs.

Amerikas Latviešu Apvienības Ārējās Informācijas birojs kopā ar PBLA ir izstrādājuši darbības plānu ASV apjomā, bet ar zināmiem papildinājumiem vai maiņām, iespēju robežās, šo plānu var izmantot arī citur. ASV baltiešu organizācijas arī ir pieņēmušas šo plānu savai darbībai.

ALA kongresā maijā pieņēma PBLA rezolūciju, kuŗā prasīts, lai Baltijas valstu jautājumu ierosina Vīnes konferencē. Šo prasību ALA ir nodevusi valsts prezidentam, ASV Ārlietu ministram, ASV kongresa Helsinku vienošanās komisijai, kā arī ASV senātoriem un deputātiem.

ASV latviešu organizācijas un atsevišķas personas pēc pāris nedēļām uzsāks vēstuļu akciju ASV prezidentam, Ārlietu ministram, kā arī sava iecirkņa deputātiem un senātoriem, pieprasot Baltijas valstu jautājuma ierosināšanu.

ALA ir pieprasījusi, lai valdība izrauga ASV delegācijā arī kādu baltiešu pārstāvi. Šo prasību ir atbalstījušas gan atsevišķās latviešu organizācijas, gan arī citas baltiešu centrālās organizācijas.

ASV delegāciju Vīnē vadīs Vorens Zimermanis (Warren Zimmermann), kas kādu laiku bija ASV delegācijas vadītāja Kapelmaņa vietnieks Madridē. V. Zimermanis savā laikā ir bijis padomnieks politiskās lietās ASV vēstniecībā Parīzē un no 1982. gada līdz 1984. gadam ASV vēstnieka vietnieks Maskavā.

Šī ir pirmā reize, kad šāda veida konferencei ASV valdība par vadītāju ir iecēlusi karjēras diplomātu no Ārlietu ministrijas. Līdz šim, gan Belgradā, gan Madridē un citur delegācijas vadītāji ir bijušas pazīstamas personas ārpus valdības. Vai tas nozīmē pagriezienu ASV valdības politikā attiecībā pret Helsinku vienošanos, nav pašlaik zināms. Katrā ziņā pats Zimermanis ir bijis vienmēr labvēlīgi noskaņots baltiešiem.

Nesen tiekoties ar Zimermani, pārrunājām Vīnes konferences un baltiešu proponēto darbību. Zimermanis apstiprināja, ka ASV delegācija no savas puses sniegs baltiešiem visu iespējamo atbalstu, kā to darīja arī Budapeštā un pēc tam Bernē. Bez šaubām, vadlīnijas delegācijas politiskai nostājai noteiks valdība Vašingtonā. Zimermanis arī izteicās pozitīvi par baltiešu pārstāvi ASV delegācijā.

Materiālu vākšana par Padomju savienības pārkāpumiem okupētajā Latvijā.

Pievienojam anketu — ,,Liecības par Helsinku nolīguma pārkāpumiem''. Lūdzu pēc iespējas plaši šo aptauju izplatīt latviešu sabiedrībā, pievienojot to biļeteniem, apkārtrakstiem u.t.t.! Aptauja jāsaņem PBLA birojā **PIRMS 15. augusta.**

Pārkrievināšana — fotografijas; avīžu izgriezumi; TV/radio programmas; grāmatas un brošūras; valdības direktīvas; anketas (krievu valodā); u. tml. — viss, kas norāda uz nelatviešu (un *krievu* valodas ietekmi okupētajā Latvijā.

Ģimeņu apvienošana — sazināšanās un rēgulāra tikšanās uz ģimeņu saišu pamata; laulības starp dažādu valstu pilsoņiem; ceļošana gan personisku, gan profesionālu iemeslu dēļ; tūrisma uzlabošana individiem un grupām; savstarpēja satikšanās jauniešiem.

Ticības ierobežojumi — minot tiešus gadījumus, kā, piem., sodus par bērnu piedalīšanos dievkalpojumos; baznīcu vandalismu, religisku materiālu atņemšanu pie robežas un citur; baznīcas nodokļus — summas u. tml.

Pasta un radio traucējumi — nelegāla paciņu atvēršana un satura piesavināšanās; vēstuļu/paciņu pazušana; padomju iestāžu neskaidrība par atļautu mantu iesūtīšanu; muitas.

Ķēniņš...

(Turpinājums no 2. lp.)

braucienu. Daži Rīgas mākslinieki ir ieguvuši zināmu atzīšanu Rietumos. Maijai Tabakai, kuŗas ielu dzīves gleznojumi atgādina Franča Bekona (Bacon) agrīnos darbus ar skarbu, emaljai līdzīgu krāsu izjūtu, nesen bija izstāde Rietumberlīnē.

Lielākā daļa no viņiem, diemžēl, ārpus Rīgas nav pazīstami. Esot notikusi sasprindzināta politiska cīņa, lai jaunā Aija Zariņa varētu rīkot pati savu izstādi, jo viņas smagās artilerijas lādiņu čaulām līdzīgās figūras un apbrīnojamā pārdrošība krāsās kultūrālām autoritātēm liekoties bīstami ,,avangardiska''. Kad es apmeklēju viņas izstādi, kāda pedantiska pusmūža sieviete skaļi un atklāti sūdzējās par sabiedrības naudas veltīgu šķiešanu, sagādājot Zariņai iespēju sešus gadus mācīties mākslas akadēmijā, lai pēc tam radītu šādus darbus!

Vēl lielākas nepatikšanas bija sakarā ar jauno mēbeļu un dzīvokļu iekārtojumu izstādi Architektu arodapvienības celtnē. Gandrīz viss pārņemts no italiešu ,,Memfis'' skolas; sašķiebtie galdi un daudzkrāsainās krēslu kājas aizvainoja oficiālo formas izjūtu. Šajā sakarībā ,,oficiāls'' nozīmē — Maskavu. Ļaudis, kas nodarbojās ar mākslu Rīgā, ir latvieši. Sieviete, kas ir atbildīga par pilsētai sagādātām drošākām un mākslinieciski visiespaidīgākām tradicijām un kas izvērtusi mākslu par jauku, visiem pieejamu laika kavēkli — ir Džemma Skulme. Būdama Mākslinieku apvienības priekšsēde, viņa aizstāv un veicina jauno un neparasto, jo viņa, tāpat kā viņas vīrs, visu savas dzīves lielāko daļu bijusi laikam priekšā, pat bīstamos apmēros.

Pirms diviem gadiem Rīgas mākslas festivala degpunktā bija plašā un pārdrošā izstāde Sv. Pētera baznīcā. Ar kopēju nosaukumu Vide bija skatāmas sadauzītas automašīnas, kam motora vietā auga zāle, kroņlukturi ar degošām figūrām — cilvēkiem sveču vietā un trīsdaļīgs Sv. Vakarēdiena attēlojums: pie pirmās daļas galda bija izteikta skaidrība klasiski balto Kristus un mācekļu tēlos; otrā daļā — pie otra galda — piedzērušie, vēmekļi un aptraipījumi pēc mielasta beigām; trešās daļas galds bija tukšs un jautāja: Kur mēs tagad esam? Un kas notiks tālāk?

Rīgas mākslas dzīves konservātīvie sūdzējās Maskavā; turienes Kultūras ministrija atsūtīja savus pārraugus, kas izstādi slēdza. Var uzskatīt par laika maiņas pazīmi, ka festivals atjaunots tikpat pārdroši un ka rudenī tiks atklāta no jauna kontroversā Vides izstāde.

Ir saprotams arī uztraukums par rokkoncertu Sirano de Beržerak, ko sarakstīja un kuŗā piedalījās ļoti apdāvinātais jaunais Mārtiņš Brauns. Tekstā bija sešas rindas, kas kritizēja bezjēdzīgo patriotismu un cenzūru. Brauns pats pieder pie Rīgas ,,vadošām aprindām'', jo ir bijis Nacionālā teātŗa mūzikaş direktors. Kad nu sacēlies tracis ap šīm dzejas rindām, viņš norādījis, ka tās rakstījis izcilais latviešu dzejnieks Jānis Peters, kas ir arī Latviešu rakstnieku apvienības priekšnieks.

Nozīmīgākais tas, ka vismaz Latvijā vakardienas mākslinieciskie dumpinieki ir šodienas valdošās aprindas, un pie tam viņi nav nedz apvaldījuši savu stilu, nedz arī pievīluši jauno paaudzi, kas viņiem uzticas. Rezultāts ir varens — mākslas festivals, kam būtu jābūt izcilā vietā starp rietumeiropas izslavētām kultūras orģijām... ja tikai politika to pieļautu. Rīgā ir radies noskaņojums un mākslinieciska enerģija, kas satur daudz solījumu mums visiem — Padomju savienībai un mums, eiropiešiem, tāpat.

Interesanti būtu uzzināt, vai arī mūsu tautieši, dzimtenes apmeklētāji, kaut ko līdzīgu Rīgā pieredzējuši. Un vai nebūtu vēlams ar vēstules autoru, kad viņš atgriežas Anglijā, par šīm lietām pārrunāt.

A. L.

Toronto Latviešu Biedrības Sestdienas skolai 1985/86. mācības gadā ziedojuši

Naudā:

$1250.00 LNAK Izglītības un Kultūras fonds. 1000.00 Latvijas ev. lut. baznīcas virsvaldes trimdā Metropolīta Augustīna Pētersona fonds.

500.00 Toronto Latviešu Biedrība. 400.00 DV Kanadā valde. 200.00 N. Pētersons, Sv. Andreja draudzes padome, Sv. Jāņa draudzes padome, E. Lazdiņš.

128.00 Austrumu draudzes Dāmu kom. 125.00 Studenšu korporāciju kopa. 100.00 A. Marsons, Kuno Riekstiņš, DV Toronto vanadžu kopa, J. Kūlnieks, Sv. Andreja draudzes Dāmu kom., Kanadas Latviešu centra Dāmu kom., Sv. Jāņa draudzes Dāmu kom., M. Roce, Latviešu ārstu un zobārstu apvienība.

50.00 A. Čops, prez. K. Ulmaņa piemiņas komiteja, Latviešu dzelzkrustu kavalieru savienība, Z. Simanovskis, A. Pīpe, K. Puriņš, P. Treiers, Latviešu virsnieku apvienība, St. Vasarājs, I. Upīte, T. Martinsons, V. Pakalns, I. Jankovskis, J. Ozoliņš, B. Senkeviča, L. Auzānes-Tīcmanes fonds, Anonīms.

40.00 M. un P. Vāgners.

35.00 K. Bencons.

25.00 M. Hollanders, V. Tikiņš, Toronto Latviešu Katoļu draudze, Kanadas Latviešu katoļu apvienība, Toronto katoļu draudzes Dāmu kom., H. Tichovskis.

20.00 M. Fenkovskis, A. Kalniņa, Z. Pūliņš, P. Strautmanis, G. Roce, V. Pavilonis, A. Tērauds, J. Treimanis, E. Jozāne, J. Elksnītis, Anonīms.

17.00 E. Sproģis.

10.00 A. Zutis, M. Blūms.

Grāmatas ziedojuši TLB — A. Gribusta, J. Ozola un A. Cēberes Fondi, DV Toronto nodaļa, DV Kanadā Valde, Latviešu katoļu apvienība, Latv. preses b-bas Kanadas kopa, Ziemeļnieki, Pensionāru apvienība, TLB, E. Austriņš, K. Puriņš, V. Sidare, M. Lorbergs, J. Jakāns, G. Straume. Gleznu V. Mērniece.

Dekorācijas E. Ērvalds.

Bērnu vasaras nometnes: 5 nedēļas — DV Toronto nodaļa, 2 nedēļas — DV Toronto vanadžu kopa, Sv. Jāņa draudzes padome, Sv. Jāņa draudzes Dāmu komiteja, Saulaines pārvalde, Sv. Andreja draudzes padome, Sv. Andreja draudzes Dāmu komiteja.

Dažādi: Dainas koris — 10 plates, J. Jakāns — 10 skaitļotājus, V. Ziediņš — 100 gab. izlaiduma ielūgumus, B. Senkeviča - $50.00 speciāla balva.

Laikrakstus: Laiks, Latvija Amerikā. Montrealas Ziņotājs, Krājējs, DV Mēnešraksts.

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-790

Skan dziesmā...

(Turpinājums no 1. lp.)

zinām, ka senie latvieši ar dziesmām uzauga, dzīvoja, strādāja, dziesmās izdziedāja gan priekus, gan bēdas, izpauda sadzīves un dažādas dabas parādības.

Gadu simtos taču ikviena valoda mainās, tajā ieplūst vārdi no citām tautām un rodas jauni jēdzieni, bet mēs saprotam ne tikai vārdu tiešo nozīmi, bet arī gleznaino, dzejisko izteiksmi. Tā ir dziesmas valoda ar īpatnējiem, no dabas ņemtajiem gleznainiem apzīmējumiem un salīdzinājumiem, ar tautas valodas daiļumu, kas atbalsojas mūsos, jo tā ir mūsu dziesma.

Kas ir dziesma?

Dziesma, kas tu esi, kā tu izaugi? / Gadu simtiem cauri, gadu tūkstošiem / tu kā saite stipra pāri tālumiem / sasien cieši kopā tos, kas tevi prot, / tos, kam tevi tālāk citām audzēm dot.

Mēs vēl protam tās dziesmas, kuŗas nāk līdzi no paaudzes uz paaudzi un mūs sasien. Mūsu tautā sen skan dziesma par dziedāšanu, par dziesmu vērtību, jo tautas pastāvēšanas vēsturē tām ir bijusi un vēl joprojām ir milzu nozīme. Lai tikai padomājam, kur un kādi mēs būtu trimdā pēc vairāk nekā 40 gadiem, ja mums nebūtu bijuši dziesmu svētki?

Tautas dziesmās latvieši nav atstājuši plašākus vēstījumus par vēsturiskajiem notikumiem, bet galvenā kārtā atsevišķa individa pārdzīvojumu. Kāds tāls mūsu senčis — kāda māte, meita, kaŗavīrs vai bārenīte dziesminu izdomāja, taica, nodziedāja, locīja, izgavilēja, kāds cits to dzirdēja, pārveidoja, varbūt piemēroja savam novadam un savai vajadzībai, bet dziesmas būtība palika. Tā ceļoja cauri laikiem, cauri vietām — līdz šiem svētkiem. Mūsu dainās jeb tautasdziesmās patiešām izskan tautas dvēsele, jo tā neatspoguļo tikai viena cilvēka izpausmi, bet — no mutes uz muti gājušas, kā tautai derīgas un vajadzīgas, kā tālā laika balsis tās saglabājušās ar latviskās dvēseles īpatnībām.

Kas ir šī tautas dvēsele?

Modernajā valstu sistēmā cilvēki kā individi pieder kādai nācijai. Un pēc definējuma „Nācija ir vēsturiski izveidojusies stabīla cilvēku kopība, kuŗai raksturīga kopīga valoda un psīchiskā struktūra, kopēja territorija un ekonomiskā dzīve." Raiņa vārdiem: Viena mēle, viena dvēsle, viena zeme mūsu!

Bet latvieši kā tauta vairs nav vienā zemē, nav mums arī vienāda ekonomiskā dzīve, un bieži arī — nav viena mēle. Vai tad mēs vēl piederam pie latviešu tautas? Kas mūs sasien stabīlā kopībā? Tauta jau sastāv no atsevišķiem individiem, no tādiem, kas sajūtas piederīgi tai vienai ļaužu grupai, izjūt ar to kopā vēsturisko attīstību, tās mērķus, centienus, pagātni, tās valodu un kultūru. Ja tā — tad individā skan tautas dvēsele, un viņš sevi apzinās par tās tautas piederīgo.

Dziesmu svētku atklāšanas koncertā nedaiītu klausītāju atsaucību iemantoja Zīles koris diriģ. A. Purva vadībā. Foto J. Ligers.

Šī dvēsele, mūsu senču balsis ar tautasdziesmām, pasakām, stāstiem un nostāstiem ir kaut kas ieaudzināts, iemācīts, gadu simteņos veidots un pārveidots, bet sācies īstenībā. Mēs esam turpinājums — mēs paši, un arī Dziesmu svētki — kas ir tiešs turpinājums senai dainošanai. Ar modernās dzejas vārdiem dziesmu svētkos:

Mēs ieejam meldijās senās kā mājās, / kur sastapt dzīvos un pabūt kopā ar veļiem, / un sajust — sajust, kā skanam mēs paši. / Kaut tik kā zibšņi saskrienam kopā, / pat nesatiekam cits citu, bet esam. - / viens otra tuvumā tauta mēs esam.

Mēs esam tauta, mēs esam kopība un paši sajūtam savu iekšējo, latvisko skanēšanu. Ja kāds svešinieks iemācītos latviešu valodu, mūsu senās dziesmas viņš nekad neuztvers tā — kā mēs paši, jo vēstures gaitā ir attīstījusies īpatnējā tautasdziesmas simbolika un valodas izteiksme.

Pašreiz mēs dzīvojam bez dzīvas valodas vides, ikdienā gan savā starpā sarunājamies latviski, bet aizvien vairāk valoda kļūst tikai sazināšanās līdzeklis, bez valodas kupluma, bez tiem — no mūsu senču apkārtnes ņemtajiem salīdzinājumiem, tāpēc dziesmās — vienalga — tautas dziesmās vai modernajās mēs smeļamies ne tikai pārdzīvojumu, dzīves ziņu, vai vēstījumu, bet daiļumu, kas ieved tautas dvēseles izpratnē.

Ņemsim tādu vienkāršu vārdiņu: spīd. Ikdienā mums — spīd zelts, saule, logu rūtis, spīd rasa, rotas un vainagi, bet dzejā — mirdz, viz, margo, mirgo, laistās, vizuļo, spulgo, spīguļo, zib, zaigo un zvīļo! Un dīvainā kārtā, mēs jūtam šīs nianses. Kaut diendienā nelietoti šie vārdi, kad dziesmās tos dzirdam, tie sāk skanēt, un ne tikai skanēt, bet — čukstēt, sanēt, dūkt, locīties, dunēt un dimdēt!

Un mēs jūtam, kā ar šiem vārdiem tautas dvēsele uzsitas dziesmā, kas skaņās aizbango, aizviļņo, aizšalc, iežūžo sirdīs un — satinas kamolā, un simboliski — šo kamolu mēs varam apzīmēt par tautas dvēseli. Mūsu dziesmas ţinas kamolā. Mūsu dziesmas cauri tāliem laikiem kā koši dzīpari, kā mīkstas dzijas, kā sietas prievītes, kā austas jostas — vēl joprojām tinas kamolā. Dziesmu svētkos mēs šo kamolu atritinām, mēs ieskatāmies un ieklausāmies tajā.

Ikdienā mēs — latviešu tautības individi — tagad esam pa visu pasauli izmētāti kā sīki, krāsaini punktiņi — dažs sūnu zaļš, saules dzeltēns, viršu mēļš vai koši sarkans, bet šos punktus nepamana. Tie saplūst kopā ar citiem vispārējā raibumā un ņirbumā. Dziesmu svētkos, kad saplūstam kopā, šiem atsevišķajiem punktiņiem veidojas izteikts raksts, un pēkšņi — mūs ierauga, un mēs paši sevi redzam. Mēs apzināmies savu krāsainību, savu gadu simtos veidoto latvisko rakstu — savas tautas dvēseli.

Mūsu tautas lielais dziesmu kamols ir vēl uz pašu zemes, bet mēs zinām, ka tur — Vētru un krusu pērts, tagad tas pamazām zaudē savu īpatno krāsu un dilst. Mēs esam šī kamola viens gals — notinies, satinies citā kamolā, tomēr vēl cieši saistīts ar to lielo, uz pašu zemes.

Un mēs taču ceram, ka reiz viss kamols satīsies atkal vienā veselumā, un tāpēc — nedrīkstam ļaut tam izdilt un sarukt. Mums jānotur latvisko krāsu košums, latviskie raksti un kamols jāpapildina ar šī laika pienesumu.

Dziesmu kamolā mēs ieaužam savus pavedienus, savus rakstus, skatoties un klausoties kā skan dziesmā tautas dvēsele!

Un mums jāklausās tik ilgi:

Līdz acis top skaidras un redz
pagātnes senseno mirkli
kā tiešu tagadnes brīdi,
kuŗā dvēselei tverties,
mazgāties tīrai — un dzīvot.

VANKUVERA

● Vankuveras un apkārtnes tautieši 14. jūniju atcerējās, pulcējoties Vankuveras latviešu luterāņu draudzes rīkotajā sēru dievkalpojumā, ko vadīja prāvests R. Āboliņš no Sietlas. Ērģeļu mūziku dievkalpojumā spēlēja dēls Dr. Andris Āboliņš.

Svētrunā prāvests R. Āboliņš norādīja, ka ar Padomju savienības kaŗa spēka ielaušanos mūsu zemē 1940. g. 17. jūnijā sākās latviešu tautas brīvības saulriets. Kā dabā, tā katra cilvēka un tautas dzīvē saulrietam seko rīts un jauna diena. Šī Dieva nodibinātā kārtība atnesīs arī latviešu tautai jaunu brīvības rītu un izbeigs ļaunās verdzības nakti, tāpēc paļausimies uz visuvarenā Dieva taisnību un lūgsim, lai Viņš šo ļaunās verdzības nakti saīsina.

Pēc dievkalpojuma baznīcēni pulcējās baznīcas blakustelpās, kur draudzes dāmas bija sarūpējušas kafijas galdu un prāvests R. Āboliņš teica īsu uzrunu. J. Rušķo

3 x 3 Gaŗezerā jūs aicina

no 17.—24. augustam

Pavadait vienu nedēļu latviskā vidē, mācoties un priecājoties!

Piedalās sekojošie ievērojamie lektori, mākslinieki un meistari:

Politika: E. Pavlovskis, A. Pavlovska, O. Kalniņš, I. Kalniņa, A. Balodis, V. Klīve, M. Latsons
Mūzika: R. Lielmane
Žurnālistika: I. Cāzere, I. Spilners, A. Zaļinskis, O. Celle
Tautas dejas: Z. Miezītis
Folklora: A. Graśis
Latvieša morāle: V. Klīve
Darba grupa skolotājiem: S. Miezīte
Rokas grāmata sabiedriskiem darbiniekiem: U. Bluķis, O. Celle
Literatūra: B. Abula, O. Stumbrs, R. Gāle, I. Lindbergs, M. Gulēna, I. Briga
Ķīmiskie latvieši: M. Ķirsons, L. Ruperte
Sporta organizācija, darbs un problēmas: V. Baumanis, J. Tums, V. Tums, V. Nagobads, A. Vanags, I. Dumpis, G. Plūme, J. Robiņš, V. Siliņš, A. Legzdiņš, J. Zebeliņš
Šachs: I. Erkmanis, J. Pamiljans
Latviskā virtuve: E. Pone
Rotkalšana: A. Mednis, J. Kļaviņš, L. Spure, I. Preiss
Rokdarbi—tautas tērpi: Z. Enzeliņa
Aušana un tautas tērpi: L. Kaugara, M. Strausa.
Jostu aušana: V. Wurstner
Ādas apdare: E. Mednis
Keramika: Z. Rožkalne
Bērnu programmas: 0—5 g.v., S. Pūtele, L. Erkmane, I. Johnson
5—11 g.v., E. Kronītis, I. Kļaviņa
12—16 g.v., S. Vilka, A. Rubenis

Pieteikšanās līdz 15. jūlijam pie Līgas Rupertes, 2141 Brunsink N.E., Grand Rapids, MI. 49503, tel. (616) 456—8023.

Piesakoties pēc 15. jūlija, paaugstināta cena.